

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

9 uncu Birleşim
21 Ekim 2003 Salı

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	369
II. - GELEN KÂĞITLAR	371
III. - YOKLAMA	375
IV. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	375
<i>A) GÜNDEMĐĐŐ KONUŞMALAR</i>	<i>375:385</i>
1. - Kocaeli Milletvekili Salih Gün'ün, ikinci ve üçüncü futbol ligindeki spor kulüplerinin içinde buldukları ekonomik sorunlara ilişkin gündemdiŐ konuşması ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin'in cevabı	375:382
2. - Uşak Milletvekili Ahmet Çağlayan'ın, Uşak İlinin genel problemlerine ve alınması gereken önlemlere ilişkin gündemdiŐ konuşması	382:383
3. - Tokat Milletvekili İbrahim Çakmak'ın, Kelkit Vadisi Projesinin son durumuna ve önemine ilişkin gündemdiŐ konuşması	384:385
<i>B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ</i>	<i>385:390</i>
1. - Konya Milletvekili Atilla Kart ve 69 milletvekilinin, Seydişehir Eti Alüminyum Tesislerinin modernizasyonu ve özelleştirilmesi konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/129)	385:388

2. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit ve 30 milletvekilinin, Hazar Gölündeki çevre sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/130)	388:390
<i>C) TEZKERELER VE ÖNERGELER</i>	<i>390:391</i>
1. - Bursa Milletvekili Faruk Anbarcıoğlu'nun, izinli sayılmasına ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/375)	390:391
2. - Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın İtalyan düşünce kuruluşu Ambrossetti tarafından düzenlenen foruma katılmak üzere İtalya'ya yaptığı resmi ziyarete katılması uygun görülen milletvekillerine ilişkin Başbakanlık tezkeresi (3/376)	391
V.- ÖNERİLER	391:392
<i>A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ</i>	<i>391</i>
1. - Genel Kurulun 21.10.2003 Salı günü birleşiminde; sözlü soruların görüşülmemesine, gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine, (10/10), (10/11), (10/36), (10/39) ve (10/127) esas numaralı Meclis araştırması önergelerinin öngörüşmelerinin birleştirilerek yapılmasına; çalışma süresinin 17 nci sraya kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar uzatılmasına; 266 sıra sayılı (10/9) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Raporunun görüşmelerinin 30.10.2003 Perşembe günü birleşimde yapılmasına ilişkin Danışma Kurulu önerisi	391:392
VI.- SEÇİMLER	392
<i>A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM</i>	<i>392</i>
1. - Dışişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim	392
VII.- GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI	392
<i>A) ÖNGÖRÜŞMELER</i>	<i>392:421</i>
1. - İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil ve 20 milletvekilinin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun İmar Bankası yönetimine el konulması sürecindeki sorumluluğunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/127)	392:421
2. - Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 24 milletvekilinin, Pamukbankın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesiyle ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)	392:421
3. - Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 22 milletvekilinin, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)	393:421
4. - İzmir Milletvekili Ali Rıza Bodur ve 27 milletvekilinin, Tarişbankın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devrinin ve satışının araştırılması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)	393:421

5. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek ve 21 milletvekilinin, bankacılık ve finans sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak, sağlıklı bir yapı ve işleyişe kavuşturulması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39) 393:421

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER 421

1. - Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı: 146) 421

2. - Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı: 152) 421

3. - Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/645) (S.Sayısı: 250) 421:425

4. - Akdeniz'de Tehlikeli Atıkların Sınırlanması Hareketleri ve Bertarafından Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/406) (S. Sayısı: 94'e 1 inci Ek) 425

IX.- SORULAR VE CEVAPLAR 426

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI 426:446

1. - İzmir Milletvekili Erdal Karademir'in, İstanbul-Beykoz-Çavuşbaşı Beldesindeki arazisine ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'ın cevabı (7/940) 426:427

2. - Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, hakkındaki bazı iddialar nedeniyle Ardahan Valisinin görevden alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun cevabı (7/1106) 428:429

3. - Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, Ardahan Valiliğinin bazı işlemlerinin araştırılıp araştırılmayacağına, Uğurludağ kayak tesisleri hizmet binası inşaatına, İlişkin soruları ve İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun cevabı (7/1134,1194) 430:433

4. - Çanakkale Milletvekili İsmail Özey'in, Lapseki yolundaki trafik güvenliğine ve iyileştirme çalışmalarına ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki Ergezen'in cevabı (7/1150) 434:436

5. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün, seralarda kullanılan elektriğin tarifesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mehmet Hilmi Güler'in cevabı (7/1193) 437:439

6. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Özbekistan'ın 12 nci İstiklâl Yıldönümünde Ülkemizin temsil edilip edilmediğine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Mehmet Aydın'ın cevabı (7/1196) 440:442

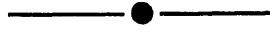
7. - İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Vakıfbanktaki bir hesabına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin'in cevabı (7/1227) 442:443

8. - İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'in, muhtarlık binalarına uygulanan elektrik fiyat tarifesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mehmet Hilmi Güler'in cevabı (7/1231)

444:445

9. - İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'in, muhtar onaylı nüfus kâğıdı örneklerinin geçerliliğine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun cevabı (7/1232)

445:446

I. - GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak iki oturum yaptı.

Zonguldak Milletvekili Nadir Saraç, Zonguldak İlinin sosyal ve ekonomik sorunları ile alınması gereken tedbirlere,

Bursa Milletvekili Mehmet Emin Tutan, bali ve tiner kullanımı ve satışının kontrol edilmesine,

Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç, devlet güvencesine güvenerek mevduatlarını İmar Bankasında değerlendiren bankazedelerin mağduriyetlerinin önlenmesine

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Devlet eski Bakanları Burhan Kara, Ramazan Mirzaoğlu, Mustafa Yılmaz, Mehmet Kocabatmaz, Tarım ve Köyişleri eski Bakanı Hüsnü Yusuf Gökalp ve Sağlık eski Bakanı Osman Durmuş haklarında Meclis soruşturması açılması amacıyla hazırlanan dosyalara dair Başbakanlık tezkeresiyle ilgili olarak Anayasanın 100 üncü maddesine göre Meclis soruşturması açılmasının TBMM üye tamsayısının onda 1'inin vereceği önergeyle istenebileceğine, böyle bir önerge olmadan Başkanlığın söz konusu dosyalarla ilgili bir işlemi resen yürütmesinin mümkün bulunmadığına, daha önce yapılan uygulamalar doğrultusunda konunun Genel Kurula sunulmasına ve anılan dosyaların milletvekillerinin tetkik ve takdirlerine açılmasının uygun mütalâa edildiğine ilişkin Başkanlık tezkeresi,

Kütahya Milletvekili Hasan Fehmi Kinay ve 39 milletvekilinin, geleneksel Türk el sanatları üretici ve sanatkârlarının sorunlarının araştırılarak, el sanatlarının geliştirilmesi, korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/128);

Erzurum Milletvekili Mustafa Nuri Akbulut'un, AB Uyum Komisyonu üyeliğinden çekildiğine ilişkin önergesi,

Genel Kurulun bilgisine sunuldu; Meclis araştırması önergesinin gündemdeki yerini alacağı ve öngörüşmesinin, sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

AB Uyum Komisyonunda açık bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için. Grubunca aday gösterilen Erzurum Milletvekili Muzaffer Gülyurt seçildi.

Gündemin "Oylaması Yapılacak İşler" kısmında bulunan, 15 Ekim 2003 tarihli 7 nci Birleşimde görüşmeleri tamamlanıp tümü üzerinde yapılan açıkoylamasında Genel Kurulda toplantı yeter sayısı bulunmadığından bu birleşimde tekrar oya sunulan, Kuzey Atlantik Antlaşmasına Bulgaristan Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısının (1/615) (S.Sayısı: 228) elektronik cihazla yapılan açıkoylamadan sonra, kabul edilip kanunlaştığı açıklandı.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının:

1 inci sırasında bulunan, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında (1/521) (S. Sayısı: 146).

2 nci sırasında bulunan, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin (1/523) (S. Sayısı: 152).

Kanun Tasarılarının görüşmeleri, daha önce geri alınan maddelere ilişkin komisyon raporları henüz gelmediğinden, ertelendi.

3 üncü sırasında bulunan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uluslararası Göç Örgütü Arasında Örgütün Türkiye'deki Hukuksal Durumu, Ayrıcalıkları ve Dokunulmazlıkları Hakkında Anlaşmanın (1/376) (S.Sayısı: 187),

4 üncü sırasında bulunan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın (1/405) (S. Sayısı: 189).

5 inci sırasında bulunan, Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün (1/529) (S. Sayısı: 197),

6 ncı sırasında bulunan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Bilimsel Alanlarda İşbirliği Anlaşmasının (1/365) (S. Sayısı: 204),

7 nci sırasında bulunan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yugoslavya Federal Cumhuriyeti Federal Hükümeti Arasında Eğitim, Bilim, Kültür ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının (1/367) (S. Sayısı: 205),

8 inci sırasında bulunan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Süleyman Şah Türbesi Tahkimat Projesinin Uygulanmasına İlişkin Ana Tutanağın (1/551) (S. Sayısı: 207),

9 uncu sırasında bulunan, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesinin (1/377) (S. Sayısı: 203),

10 uncu sırasında bulunan, Çocuk Haklarına Dair Sözleşmeye Ek Çocukların Silahlı Çatışmalara Dahil Olmaları Konusundaki İhtiyarî Protokolün (1/465) (S. Sayısı: 206),

Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarılarının, görüşmelerini müteakiben elektronik cihazla yapılan açık oylamalardan sonra, kabul edilip kanunlaştıkları açıklandı.

21 Ekim 2003 Salı günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşime 18.57'de son verildi.

Yılmaz Ateş

Başkanvekili

Mevlüt Akgün

Karaman

Kâtip Üye

Mehmet Daniş

Çanakkale

Kâtip Üye

II. - GELEN KÂĞITLAR**20 Ekim 2003 Pazartesi****Tasarı**

1. -Karayolları Genel Müdürlüğünce Yapılacak Bölünmüş Yol İnşasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Kanun Tasarısı (1/687) (Plan ve Bütçe ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.10.2003)

Teklifler

1. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/184) (İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 3.10.2003)

2. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu ve 24 Milletvekilinin; 2108 No.'lu Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununda Yapılması Gereken Değişiklikle İlgili Kanun Teklifi (2/185) (İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2003)

3. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu ve 22 Milletvekilinin; 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 10/A Maddesine Bir Fıkra İlave Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/186) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2003)

4.- İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'in; 442 Sayılı Köy Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/187) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 14.10.2003)

Rapor

1. - 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/353) (S. Sayısı: 269) (Dağıtma tarihi: 20.10.2003) (GÜNDEME)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

1.- Yozgat Milletvekili Emin Koç'un, bir bakanın yakınının ticari faaliyetine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/923)

21 Ekim 2003 Salı**Tasarılar**

1.- 2004 Malî Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı (1/688) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2003)

2.- 2004 Malî Yılı Katma Bütçeli İdareler Bütçe Kanunu Tasarısı (1/689) (Plan ve Bütçe Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 20.10.2003)

Sözlü Soru Önergeleri

1.- Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım'ın, Organize Hayvancılığı Geliştirme Bölgesi Projesi uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/786) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

2.- Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım'ın, Taşköprü-Karadere Barajının ne zaman bitirileceğine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/787) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

3.- Balıkesir Milletvekili Sedat Pekel'in, otomotiv ürünlerindeki ÖTV artışına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/788) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

4.- Balıkesir Milletvekili Sedat Pekel'in, emekli aylıklarında artış yapılıp yapılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/789) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

5.- Muğla Milletvekili Ali Cumhur Yaka'nın, Eğitim Fakültesi mezunlarının sınıf öğretmenliği haklarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/790) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

6.- İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, TBMM'deki bir kapalı oturumun tutanaklarını istediği iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/791) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

7.- Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, Antalya İlindeki Gündoğmuş-Topraktepe yolunun genişletilmesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/792) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

8.- Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, Antalya-Gündoğmuş-Ümitli Köyünün içme suyu sorununa ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/793) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

9.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in, öğretmenlerinin özelleştirme kapsamına alınmasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/794) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

10.- Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, özelleştirilen KİT'lerin çalışanlarından kamuda işe yerleştirilemeyenlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/795) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

11.- Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, Konut Edindirme Yardımı Fonunun tasfiye sürecine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/796) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

12.- Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in, Ankara-Kızılay Meydanı ve Atatürk Bulvarındaki yeni trafik düzenine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/797) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

13.- Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, üreticinin elinde kalan tütünün alımında TEKEL'in uyguladığı fiyata ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/798) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

Yazılı Soru Önergeleri

1. - İstanbul Milletvekili Emin Şirin'in, Habur Sınır Kapısındaki bir yazı ile Talabani ve Barzani'nin Türkiye'deki temsilciliklerine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1323) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

2. - İstanbul Milletvekili Emin Şirin'in, kredi kartı borcu faiz oranlarına ve bankaların bazı uygulamalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1324) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

3. - İzmir Milletvekili Ali Rıza Bodur'un, personelin eş durumu atamalarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/1325) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

4. - Adana Milletvekili Kemal Sağ'ın, Adana'nın Tufanbeyli İlçesinde liselerdeki öğretmen açığına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/1326) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

5. - Mersin Milletvekili Mustafa Özyürek'in, kamu alacaklarına uygulanan gecikme faizi oranının düşürülüp düşürülmeyeceğine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/1327) (Başkanlığa geliş tarihi: 16.10.2003)

6. - Adana Milletvekili N. Gaye Erbatur'un, Bergama-Ovacık Altın İşletmesinin çalışma izni olup olmadığına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/1328) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

7. - Adana Milletvekili N. Gaye Erbatur'un, Bergama-Ovacık Altın İşletmesinin faaliyetlerine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından yazılı soru önergesi (7/1329) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

8. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, İsrail'in Suriye topraklarını bombalamasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1330) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

9. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Irak'taki gelişmelere karşı alınan önlemlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1331) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

10. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, yarım kalmış yatırımlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1332) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

11. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, KDV ve kurumlar vergisinden muaf sağlık tesislerine ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/1333) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

12. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, kamuda hizmeti ve hizmet yeri değiştirilen personele ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1334) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

13. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Devlet tiyatrolarındaki misafir statüsündeki sanatçıların aldıkları ücrete ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/1335) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

14. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Yozgat-Yenifakılı-Cumhuriyet İlköğretim Okulu öğrencilerinin çürük raporu verilen binada eğitim gördükleri iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/1336) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

15. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, okulların yıllık ünite planlarından "Atatürk İlke ve İnkılapları" bölümünün kaldırıldığı iddialarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/1337) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

16. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, ithal yiv setli otomatik av tüfeklerinin ruhsatlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1338) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

17. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Haseki Hürrem Sultan Hamamı restorasyonu ile ilgili iddialara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/1339) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

18. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, sıvı yağ üreticilerine KDV iadelerinin geç ödendiği iddiasına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/1340) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

19. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, ihaleye konu işlerin bölünerek emanet ve pazarlık yollarıyla yaptırılmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1341) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

20. - İstanbul Milletvekili Berhan Şimşek'in, DSİ'nin bir töreninin TRT'den yayımlanmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1342) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

21. - Adana Milletvekili Kemal Sağ'ın, POAŞ'ın özelleştirme bedelinde yapılan borç ötelemesi kararına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/1343) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

22. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, doğrudan gelir desteği ve mazot yardımı ödemelerinin ne zaman yapılacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/1344) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

23. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, Manavgat suyunun kullanımına ve Kulu-Cihanbeyli-Altinekin bölgesinin sulanmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1345) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

24. - Edirne Milletvekili Enis Tütüncü'nün, Çorlu SSK Hastanesi inşaatına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/1346) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

25. - Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, dış borç ile otomobillerdeki ÖTV artışına ilişkin Devlet Bakanından (Ali Babacan) yazılı soru önergesi (7/1347) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

26. - Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu'nun, esnafın sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1348) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

27.- Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, Ardahan İlindeki sağlık personeli açığına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/1349) (Başkanlığa geliş tarihi: 17.10.2003)

Meclis Araştırması Önergeleri

1. - Konya Milletvekili Atilla Kart ve 69 Milletvekilinin, Seydişehir Eti Alüminyum Tesislerinin modernizasyonu ve özelleştirilmesi konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/129) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2003)

2. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit ve 30 Milletvekilinin, Hazar Gölündeki çevre sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/130) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.10.2003)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

21 Ekim 2003 Salı

BAŞKAN: Başkanvekili İsmail ALPTEKİN**KÂTİP ÜYELER: Enver YILMAZ (Ordu), Yaşar TÜZÜN (Bilecik)**

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9 uncu Birleşimini açıyorum.

III. - Y O K L A M A

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, elektronik cihazla yoklama yapacağım.

Yoklama için 5 dakikalık süre vereceğim. Sayın milletvekillerinin oy düğmelerine basarak salonda bulduklarını bildirmelerini, bu süre içerisinde elektronik sisteme giremeyen milletvekillerinin salonda hazır bulunan teknik personelden yardım istemelerini, buna rağmen sisteme giremeyen üyelerin ise, yoklama pusulalarını, teknik personel aracılığıyla, 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayısı vardır; görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçmeden önce üç değerli arkadaşımıza gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı konuşma süresi 5 dakikadır. Hükümet, bu konuşmaya, dilerse, cevap verebilir ve süresi 20 dakikadır.

Gündem dışı ilk söz, ikinci ve üçüncü lig spor kulüplerinin sorunları hakkında söz isteyen, Kocaeli Milletvekili Sayın Salih Gün'e aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakika.

IV. - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

1. - Kocaeli Milletvekili Salih Gün'ün, ikinci ve üçüncü lig spor kulüplerinin içinde buldukları ekonomik sorunlara ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin'in cevabı

SALİH GÜN (Kocaeli) - Sayın Başkan, Parlatonun değerli üyeleri; spor kulüplerimizin ekonomik sıkıntılarını Yüce Parlamenta aktarmak için gündem dışı söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Anadolu'nun yüzlerce spor kulübünün ekonomik durumları içler acısıdır. Ülkemizi dünyada temsil eden dünya 3 üncüsü Futbol Takımımızın başarılarıyla, Basketbol ve Voleybol Millî Takımlarımızın başarılarıyla ve sporcularımızın atletizmdeki başarılarıyla gurur duyuyoruz. Bunları alkışlamak, terleri kurumadan tebrik etmek için başta Sayın Başbakan ve siyasilerimiz, tribünlere, müsabakanın yapıldığı ülkelere nasıl gururla koşuyorlar. Gençlerimiz, yaşlılarımız, sporla hiç ilgilenmemiş insanlarımız bile mutlu ve gururlu oluyorlar.

Göğsümüzü kabartan sporcuların, kaynağı, yetiştiği kulüp neresi, ilk malzemesini kim vermiş; adım adım buraya, Türkiye'yi ayağa kaldıracak seviyeye nereden gelmiş; bunu hiç düşündünüz mü?

Örnek: Rıdvan, bildiğim kadarıyla, Muğla, belki de daha önce bir amatör takımın imkânlarıyla... Daha sonra Boluspora emek vermiştir. Boluspor, onu, millî seviyesine getirmiş, Rıdvan ile Türkiye gurur duymuştur. Kaynağı neresidir; bir amatör takımda başlamıştır, profesyonel üçüncü ligden sıçrama yaparak, Türkiye'nin binlerce millîsi gibi, gurur duyulacak seviyeye gelmiştir.

Bunun kaynakları artık kurumakta. Birçoğunuz bu kulüplerde başkanlık ve sporculuk yaptınız. Oylarınızı alıp geldiğiniz beldelerde, ilçelerde, illerdeki spor kulüpleri için, ne yapıyorlar diye hiç düşündünüz mü? Evet, hepimiz spor kulüplerini seçim arifesinde ziyaret ederiz, dernekleri ziyaret ederiz; ama, bunların şu andaki durumunu, hatırlarını bir sorup yanlarına bile ulaşmayız.

Anayasa gereği devletin yapması gereken bir hizmeti bu yerleşim alanındaki spor sevdalıları yapıyor; artık, yapmaya çalışıyorlar. Emekli memur, emekli işçi ve o yerleşim alanındaki esnaflardır bunların yönetim kurulunu oluşturanlar. Bunlar, ailelerinin bütçelerinden, zamanından, sağlığından özveride bulunan değerli yöneticiler, amatörlerdir; bunlar profesyonel yönetici değildir.

BAŞKAN- Sayın Gün, bir dakikanızı rica edeyim.

Değerli arkadaşlar, sayın hatibin konuşması gerçekten anlaşılabilir; sükûnet rica ediyorum.

Buyurun Sayın Gün.

SALİH GÜN (Devamla)- Seçim zamanı spor kulüplerine giderler efendim. Burada bu konuyu dinlemeseler de olur!

Amatörler, bu takımlar vasıtasıyla, oturdukları ilçeyi, ilinizi tanıtırılar, ilinizi. Hepiniz, onlara, seçim arifesinde gidirsiniz; ama, bunların, 137 kulübün sorunu varken, burada dinlememe nezaket-sizliğini de gösterirsiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Burası Parlamento, dinlemeyebilirsiniz; ama, bu gençleri ihmal edemezsiniz!

Bu takımların, Futbol Federasyonunun kriterlerine ve yasalara uymak zorunlulukları vardır. Evet, Afyonspor'u bir bayan milletvekili kurtarmıştır bu sene; bunu gözardı edemezsiniz; o olmasaydı, bugün lige çıkamayacaktı.

Türkiye'de, maalesef, görsel medya da aynı... Birinci ligden buraya bir sporcu gelse, daha iyi dinlersiniz; çünkü, birinci ligdekiler milyarderlerin kulübü; hepimiz peşinde koşarsınız.

Üçüncü lig bunların mayasıdır, ikinci lig bunların mayasıdır. Hepiniz, yönetici veya sporcu olarak, sporla az çok ilgilenmişsinizdir; İkinci ligde kaç takım olduğunu biliyor musunuz; 69 takım, üçüncü ligde 68 takım. Hepsinin kapısına kilit vurulmak üzere, hepsinin milyarlarca borcu var; hükümet tarafından hatırlanmazlar, düşünülmezler; varsa yoksa birinci lig takımlarıdır.

Sayın Bakanım'a güveniyorum; yaptığım konuşmalarda, buna da çare bulacağını söyledim. İnşallah, bu hükümete, bu Parlamente'ye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gün, sözlerinizi toparlayın lütfen.

SALİH GÜN (Devamla) - Konu, Türkiye'yi kapsıyor; bir iki dakika daha müsamaha gösterin Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; o seçilip geldiğiniz ilçe ve illerdeki spor kulüplerinin durumlarını anlattım. Bunlar, kilometrelerce yoldan, Kocaeli'nden kalkıp Fethiye'ye deplasmana giderler. Afyon'dan kalkıp Bolu'ya deplasmana gelirler; bunlar, köfte ekmekle, bir ayranla yolculuk yaparlar.

Bunları devletin kapısına iş için gelmekten alıkoyanlar, spor kulübünün amatör yöneticileridir. Bunlara maaş veriyorlar, küçük de olsa transfer ücreti veriyorlar. Büyük bir sıkıntı; bunların vergilerini ve SSK borçlarını ödeyemez durumdadır; çünkü, Federasyon, Avrupa normlarına, kriterlerine dayanan ne varsa, artık, gününde istiyor. Sporunun parasını vermediğiniz zaman, kulüp düşer; onun için, bunları yerine getiriyorlar. Onları, birazcık, devlete olan güvenden ihmal ediyorlar. Neden; devletin yapması gereken olayı yaptıkları için. Bugün, 19 milyar lira borç, 86 milyar lira

olmuştur. Ben de bir üçüncü amatör kulübün kulüp başkanlığını yapmaktayım. 19 milyar lirayla vergi dairesine gittim; vergi dairesi müdürü, 19 milyar lirayı almadı "86 milyar lirayla gelirsiniz alırım" dedi. Bu kadar vergi affı çıktı. Bunlar taksitlendirilmeye gidildi. Sayın Bakanımız biraz sonra diyecek ki "vergi affı çıktı, taksitlendirme çıktı..." Cepte para yoksa, taksitlendirmeye nasıl gidecek, nasıl ödeyecek bunları?! Bunlara bir müsamaha gösterilip, bunların anaparaları taksitlendirilmeli, SSK borçlarının faizleri, vergi borçlarının faizleri affedilmeli; bu kaldırılmalı. Evet, devlet, elini atmazsa, devletin yapması gerekenler sebebiyle, mahkemeler bu yöneticilerin evlerine icra yoluyla haciz koyacaklar, icraya gelecekler.

Buradan bütün spor kulüplerine sesleniyorum: Benim burada gündem dışı konuşmada 5 dakikalık süre içinde konuyu detaylı, içerikli anlatmam mümkün değil. Lütfen, bütün bölge milletvekillerinize bu konuları fakslayın, bölgelerine geldiklerinde milletvekillerinize bu derdinizi anlatın. Sayın Başbakanımıza, Bakanımıza bu konu anlatılsın. Maliye Bakanımızın katı tavrı da burada yumuşasın.

Sayın Başkan, değerli parlamenter arkadaşlarım; bir profesyonel takımın yıllık ortalama geliri 400-500 milyar liradır. İl genel meclisinin bütçesinden spor tesisleri için yatırımlara para ayrılır; ama, spor kulüplerine yardım edilemez; yasa bunu böyle emrediyor. Spor kulüpleri zorda kaldığı zaman, kulüp başkanları, yönetim kurulu ya kaymakama ya da valiye anahtar teslim etmeye giderler. Neden; yine, devletin kapısı orası olduğu için giderler. Parlamento, bunları, kaymakama, valiye muhtaç etmeyecek duruma getiremez mi? Bu konu, yani, önce spor kulüplerinin borçları halledilmeli; çok kısa sürede yasa çıkarılmalı, Avrupa Birliğinin kapısına gelmiş Türkiye'ye yakışır yasalarla kulüplerimiz korunmalı. Yoksa, uyum yasalarının arasında bu unutulursa Avrupa Birliğine giremeyiz. Gidin, Avrupa'da bir spor kulübünün ne kadar tesisi olduğunu, sporcuya verilen önemi görün.

BAŞKAN - Sayın Gün, lütfen, toparlayın!

SALİH GÜN (Devamla) - Toparlıyorum; iki paragraf kaldı.

Spor, sağlık olarak gereklidir, toplumun sosyal aktivitesi olarak ihtiyaçtır. Bunlara destek ve yardımcı olunmazsa sporun kaynağı anasından kurutulmaya başlayacaktır.

Evet, bölgenizde, gururla, protokol tribünlerinde izlediğiniz müsabakalardan sonra, beş on dakika o yöneticilerle konuşmanızı, dertlerini dinlemenizi tavsiye ediyorum.

Spor yapmış Başbakanımızdan, spordan sorumlu Bakanımızdan, Maliye Bakanımızdan acil çözüm, yasayla bu konunun hemen ele alınmasını diliyorum.

Sıkıntı içerisinde spor yaptırmaya çalışan yönetici ve Türkiye'deki tüm sporcu kardeşlerime bu şartlar altında başarılar diliyor, Yüce Parlamentaoya saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gün.

Gündem dışı konuşmaya cevap vermek üzere, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet Ali Şahin; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, süreniz 20 dakika.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisi Kocaeli Milletvekili Sayın Salih Gün'ün, spor konulu gündem dışı konuşmasına cevap vermek için huzurunuzdayım; bu vesileyle muhterem Genel Kurulu saygıyla ve hürmetle selamlıyorum.

Biraz önce Sayın Gün'ün de ifade ettiği gibi, günümüzde, spor, bir evrensel olgu haline geldi. Artık, sosyokültürel farklılıkların dahi dikkate alınmadığı bir olgu olarak, spor, bugün, yazılı basın da görsel basının da daha fazla yer ayırmak durumunda kaldığı ciddi bir faaliyet türü ve ülkelerin tanıtımında da spor, artık, ilk sırada yer alıyor. Bir ülkenin haritadaki yerini bilmeyen insanlar, o ülke takımlarının veya sporcularının başarıları üzerine, haritaya bakarak, o ülkenin yerini öğrenme ihtiyacını hissediyorlarsa, kuşkusuz ki, spora verilecek olan her türlü destek, o ülkenin tanıtımında da önemli rol oynayacaktır.

Sayın Gün, konuşmasında, daha çok ikinci ve üçüncü futbol liginde faaliyette bulunan 137 spor kulübümüzün sorunlarıyla ilgili konuyu gündeme getirdiler; tabii, belki, sürenin darlığı sebebiyle - sporun sorunları deyince, akla, sadece ikinci veya üçüncü lig takımları gelmez- konuşmasını sadece oraya teksif ettiler.

O konuyla ilgili düşüncelerimi sizlerle paylaşacağım; ancak, şunu hemen ifade etmek durumundayım ki, son yıllarda, her türlü spor dalında Türkiye'de ciddi başarılar elde ediliyor. Geçmişte, bir iki spor dalında, Türkiye, dünyada ve Avrupa'da sesini duyururken, şimdi, birçok spor dalında, Türk sporcuları, hem dünya ölçeğinde hem Avrupa ölçeğinde ciddi başarılar elde etmeye başladılar; bu da, Türkiye'nin tanıtımına çok ciddi katkılar sağlıyor. O bakımdan, Hükümet olarak ve devlet olarak, Anayasanın da ilgili maddesinde ifade edildiği gibi, sporu tabana yayma konusunda üzerimize düşen görevler olduğunu düşünüyorum. Geçtiğimiz pazar günü İstanbul'da 25 incisini yaptığımız Avrasya Maratonuna da katılmıştım. Bizim halkımızın sporla ne denli ilgili olduğunu, geçtiğimiz pazar günü, bir kez daha yaşama, bizzat müşahade etme imkânı buldum.

Kuşkusuz, spor, sadece belirli kişilerin ilgilendiği bir faaliyet olmamalıdır. Hemen bu cümlelerin arkasından kafalarınızda bir soru işareti canlandığını da sezer gibiyim ve "insanımızın sosyoekonomik problemleri bu denli yüksekken, hangi insandan spor yapmasını bekleyebiliriz" diye sorabilirsiniz; "üniversiteyi bitirmiş işsiz gençlerimizden, hangi spor dalında faaliyette bulunmasını isteyebilirsiniz" diye sorabilirsiniz. Kuşkusuz ki, bunlar, ülkemizin gerçekleridir; ancak, Türkiye'de sorun tabana yayılması gerçeğini, bu, biraz önce söylediğim gerçekler, ortadan kaldıramaz, örtbas edemez.

İkincisi, biraz önce de ifade etmiştim, performans sporu dediğimiz, yani, yarışma sporu konusunda da başarılı sporcularımızın desteklenmesi ve onların, hem dünya hem de Avrupa şampiyonalarında başarılı sporcular olarak kendilerini göstermeleri bakımından, onlara da destek verilmesi, kuşkusuz ki, devletimizin ve Hükümetimizin de en aslı görevlerinden biridir.

Nitekim, biz, üç ayda, bazen dört ayda bir, Avrupa şampiyonu olmuş veya dereceye girmiş, dünya şampiyonalarında dereceye girmiş sporcularımıza, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü olarak, törenlerle ödüller veriyoruz ve teşvik ediyoruz.

Şimdi, önümüzdeki günlerde yeniden böyle bir tören yapacağız; çünkü, önemli başarılar elde etmiş olan sporcularımız var. İşte, en son, Bayan Voleybol Millî Takımımızın Avrupa 2 ncisi olması, akla ilk gelen başarılarımızdan bir tanesidir.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bir hususu, bir konudaki düşüncemi sizlerle paylaşmak isterim. Futbolda son yıllarda önemli başarılar elde ettik. Biraz önce Sayın Gün'ün de ifade ettiği gibi, dünya şampiyonasında, Millî Futbol Takımımız, dünya 3 üncüsü oldu ve Türkiye'nin tanıtımında çok önemli işlev yerine getirdi.

Yine, futbol takımlarımız Avrupa ölçeğinde de önemli başarılar elde ettiler. Bunun altında hangi gerçek yatıyor sorusunu sorduğumuzda akla ilk gelen husus şudur: Futbol Federasyonu, on yılı aşkın bir süredir özerk bir federasyon halindedir. Demek ki, bir spor dalında, eğer, kalıcı başarılar elde etmek istiyorsak, o spor dalında malî ve idarî özerkliği sağlayacak yeni bir yapılanmaya gitmek durumundayız. Ben, Futbol Federasyonunun özerk olmasının, Türkiye'de futbolun gelişmesine çok olumlu etkiler yaptığı düşüncesindeyim. Bunu şunun için söylüyorum: Birkaç gün sonra, komisyonlarımızın ve muhtemelen Genel Kurulumuzun önüne, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne hazırlanmış olduğumuz, şimdi Bakanlar Kurulunun imzasına açılmış olan bir kanun tasarısı gelecek. Bu tasarı, isteyen federasyonlarımıza özerklik yolunu açan bir tasarıdır. Basketbol Federasyonumuz, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne bağlıdır, oranın ayırmış olduğu bütçeyle faaliyetlerini devam ettirmek durumundadır; Voleybol Federasyonu böyledir; ama, ısrarla, tıpkı Futbol Federasyonunda olduğu gibi, özerk bir yapıya sahip olmayı arzu etmektedirler. Kuşkusuz ki, biz de bu taleplere duyarsız kalamazdık; hazırlanmış olduğumuz tasarı, sanıyorum, önümüzdeki hafta Mec-lise sevk edilmiş olur.

Biz, Hükümet olarak, her alanda olduğu gibi, spor alanında da, gençlik ve spor hizmetleri alanında da merkezde toplanmış olan yetkileri yaymak istiyoruz ve şu anda Bakanlar Kurulunun imzasına açılmış bulunan kamu yönetimi temel kanunu tasarısında da, gençlik ve spor hizmetlerinin, artık, yerel yönetimler tarafından yerine getirilmesini düşünüyoruz ve tasarımı bu şekilde düzenledik. Eğer, kamu yönetimi temel kanunu tasarısı yasalaşırsa, gençlik ve spor hizmetlerinin, bundan böyle, belediye sınırları içerisinde, belediyelerimiz tarafından; belediye sınırları dışında, il özel idareleri tarafından yönetilmesini ve sporun altyapısı diyebileceğimiz tesisleşme açısından da, belediyelerimizin ve il özel idarelerimizin, yetki, görev ve kaynaklarla mücehhez olarak bu hizmetleri yapmasını düşünüyoruz.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, bana bağlı; yetkiler bende. Aslında, bir insanın yetkileri elinde bulundurması, onu, siyaseten güçlendirebilir; ama, dünyanın gittiği istikamet bu değildir. Özellikle Avrupa Birliği ülkelerinde, artık, birçok alanda olduğu gibi, spor alanında da yerinden yönetime geçilmiştir. Türkiye, bu konuda yerinde sayamaz; mutlaka, yerinden yönetime de geçmelidir. Bu konuda hazırlamış olduğumuz bir kanun tasarısı da, Bakanlar Kuruluna sunulmak üzere; sanıyorum, önümüzdeki aylarda, bu tasarımı da Muhterem Genel Kurulun önüne gelecektir.

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Sayın Bakan, milletvekillerinin protokoldeki yerinden bahsedin; memurlarınız kadar yerimiz yok maçlarda.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Çok teşekkür ederim.

Milletvekillerimiz, devlet protokolü içerisinde yer alır; spor müsabakalarında devlet protokolü nerede oturuyorsa, milletvekillerimiz de orada oturur.

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Maalesef, oturuyoruz!

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Siz, o genelgenin alt cümlesini okumamışsınız; ben, anlıyorum. Bazı arkadaşlarımızla bu konuyu tartıştığımızda...

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Sayın Bakan...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - İzin verin... Bir tartışmaya girmek istemiyorum.

Bakin, futbol müsabakalarında protokol tribününde kim oturacak sorusunun cevabı: İlk sırada devlet protokolü yer alır; devlet protokolü deyince, Cumhurbaşkanından, Başbakanından, Meclis Başkanından başlayarak milletvekiline kadar giden bir listedir. O genelgenin birinci cümlesi şudur: "Spor müsabakalarında, protokol tribününe, önce, devlet protokolüne mensup olanlar gelmişse, oturur; ondan sonra, vali, belediye başkanı, garnizon komutanı oturur." Genelgemiz o şekildedir.

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Sizin Genel Müdürünüz önde oturuyor, biz arkada!.. 75 000 000 lira verdim bu hafta maçta; yani, para vermemek için değil...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - 75 000 000 lira verdiğinizi ifade ediyorsunuz; tabii, sizin temsilcisi bulunduğunuz, daha doğrusu vekilliğini yaptığımız halkımız da spor müsabakalarına giderken para veriyor; siz de onun vekili olarak para vermişsiniz; bunda gocunacak bir şey yok! (AK Parti sıralarından alkışlar)

AHMET KÜÇÜK (Çanakkale) - Belediye başkanı vermiyor, emniyet müdürü vermiyor ama!

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Her konuda öyle olsun! Sizin memurunuz önde, biz arkada; ne güzel!..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Milletvekili arkadaşlarımız, protokolde, genel müdürden daha önceliklidir, validen daha önceliklidir.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Sayın Bakan, uygulama öyle değil efendim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Uygulamada bir hata, bir eksiklik varsa, üstünde dururuz Sayın Milletvekilim.

BAŞKAN - Sayın Bakanım, bir dakika efendim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Uygulamadan kaynaklanan bir sorun varsa üstüne gideriz ve kaldı ki...

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Kendi arkadaşlarınıza sorun.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Sayın Milletvekilim, kaldı ki, bu tür şikâyetler bana geldi. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünden ilgili dosyayı istedim; şu anda, masamın üstündedir. Akşamüstü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne arkadaşımı davet edeceğim, bu protokolü ve bu yazıyı yeniden gözden geçireceğim.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - AKP Milletvekili Sayın Yazıcıoğlu da aynı şeyi yaşadığı benimle birlikte Denizli'de.

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Amatör kulüp temsilcileri bile bizim önümüzde oturuyor Sayın Bakan.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Efendim, bakın, milletvekilleri, Yüce Parlamento ve onu temsil eden kişilerin konumu neyse, o konumuna uygun olarak kendilerine yer gösterilir, o şekilde davranılır; eğer, bunun aksini gösterecek birtakım uygulamalar varsa, onları kısa sürede ortadan kaldırmak da -sizin içinizden bir arkadaşınız olarak, spordan da sorumluyum- benim görevimdir; hiç endişe etmeyin, onun üstünde duruyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Sayın Bakanım, 10 hafta oldu, 10 hafta...

Alkışlayın, sizin önünüzde memur otursun, siz arkada oturun; alkışlayın!..

AHMET KÜÇÜK (Çanakkale) - Belediye başkanı neden para ödemiyor Sayın Bakan?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, bizim genelgemizin bir cümlesinde, o gün müsabakası olan futbol maçında eğer güvenlikten sorumlu birtakım kişiler varsa, onların, orada mutlaka bulunması gerektiği düşünüülerek, onların, spor müsabakalarına ücretsiz girmeleriyle ilgili bir düzenleme vardır; sayın milletvekili arkadaşımızın da kastetmiş olduğu budur.

Değerli arkadaşlarım, ayrıca, önünüze, yine, sporla ilgili yeni bir tasarı daha geliyor; statlardaki şiddeti, tedhişi ve kötü tezahüratı kontrol altına alacak, sorumlularla ilgili cezaî müeyyide getirecek olan bir yasal düzenlemeyi de Bakanlar Kurulunun imzasına açmış bulunuyoruz; önümüzdeki günlerde, o da önünüze gelecek.

Şimdi, sözü fazla uzatmadan, Sayın Gün, 137 spor kulübümüzün -ki, ikinci ve üçüncü ligde faaliyette bulunuyor- sorunlarıyla ilgili konuyu gündeme getirdi. Çok ciddi maddî sıkıntı içerisindedir. Kulüp yöneticileri, borçtan başlarını kaldıramıyor, buna bir çare bulunmalıdır dedi; hatta, öncelikle milletvekili arkadaşlarımızı göreve davet etti, tabii onların da şahsında hükümeti ve devleti göreve davet etti.

Biraz önce de ifade etmiştim; 1992 yılında Futbol Federasyonu özerk hale geldi ve 3813 sayılı Kanunla onbir yıldır Türkiye'deki futbol faaliyetleri idarî ve malî özerkliğe sahip olarak Futbol Federasyonu tarafından yönetilmekte ve idare edilmektedir. Şimdi, ilgili kanunun 23 üncü maddesini okuyorum: "Federasyonun yıllık toplam gelirinin en az yüzde 15'i proje karşılığında olmak üzere, ikinci ve üçüncü ligde takımı bulunan kulüplere eşit oranda, en az yüzde 15'i ise altyapı, eğitim ve spor faaliyetlerinde kullanılmak üzere ilgili kurum, kuruluş ve spor kulüplerine Federasyon Genel Kurul kararıyla dağıtılır."

Dolayısıyla, Futbol Federasyonu ile ilgili yasanın 23 üncü maddesinde, ikinci ve üçüncü ligde faaliyette bulunan kulüplerimize ne kadar yardım edileceği ve nasıl yardım edileceği düzenlenmiştir. Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün kendi yasasında profesyonel futbol kulüplerine yardım edilmesiyle ilgili bir düzenleme söz konusu değildir. Peki, hiç mi yardım yapılmaz; eğer bir spor

kulübü sadece profesyonel olarak faaliyette bulunuyorsa, biz Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü olarak istesek bile herhangi bir yardımda bulunamıyoruz; ama o kulübün amatör şubeleri varsa, amatör şubelerine yasanın izin verdiği ölçüde yardımcı olabiliyoruz. Peki, bu sene böyle bir yardımda bulundunuz mu diye soracak olursanız; 2003 yılıyla ilgili Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün bütçesinde 1 000 000 000 000 lira gibi bir ödenek ayrılmıştı. Bu ödenekten, kulüplerimizin bu konudaki talepleriyle ilgili, amatör dalları var mı yok mu konusundaki incelemelerden sonra 250 000 000 000'lık bir yardım yapıldı, Maliye Bakanlığı 500 000 000 000'lık bir bölümünü şu günlerde serbest bırakıyor, kulüplerimizin bu konudaki amatör branşları var ise o ödenek nispetinde kendilerine yardımcı olabiliyoruz. Tabii, geriye 250 000 000 000 lira kadar bir bölüm kalıyor, Maliye Bakanlığımız sanıyorum bu yılın sonuna doğru onu da serbest bıraktığında -amatör spor branşlarına yardımcı olmak amacıyla- Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü olarak, bütçe nispetinde kendilerine yardımcı olabileceğiz.

Bunun dışında, gerçekten, Sayın Milletvekili arkadaşımız Salih Beyin de ifade ettiği gibi, ikinci ve üçüncü ligde faaliyette bulunan spor kulüplerimizin birçok sorunu var; ancak, bu sorunların bir bölümü de, itiraf edelim ki, yönetim hatalarından kaynaklanıyor, hatalı transfer politikalarından kaynaklanıyor. O bakımdan, eğer, bir spor kulübü, isabetli şekilde yönetilmediği için bir borç krizine girmişse "ey devlet, ey hükümet, gel beni kurtar" dersiniz... Bu hükümetin, bu devletin imkânlarının ne olduğunu, sizler de en az benim kadar biliyorsunuz. İşte 2004 yılı bütçesi hazırlandı, maalesef, bütçemizin önemli bir bölümü, 2003'te olduğu gibi yine faiz ödemelerine gidiyor. Gerçi, alınan tedbirlerle, faiz oranlarında çok ciddi düşme oldu. Sayın Maliye Bakanının ifadesine göre, 2004 yılında, belki 8 katrilyon liraya yakın, daha az faiz ödeyeceğiz; ama, gene de ödemeye devam ediyoruz. O bakımdan, böylesine borçlu bir ülke, malî disipline uymak zorunda olan bir ülke, arzu etse dahi, gönlünden geçse dahi, zor durumda kalmış olan spor kulüplerine, malî imkânları elvermediği için yardımcı olamadığı gibi -şu andaki yasal düzenlemeleri de biraz önce ifade ettim- nasıl yardımcı olunabileceği de yasalarımızda belli. İşte, Futbol Federasyonu, 23 üncü madde gereği zaten yardımcı olabiliyor. Ben, onunla ilgili bilgiler de istedim biraz önce Futbol Federasyonundan. Bu sene yapmış oldukları yardımlar, proje destekleri -birçok kulübümüze yardımcı olunmuş- yine altyapı, eğitim ve spor yardımları yapılmış -biraz önce Futbol Federasyonundan bu faksı çektiler bana- ilgili yasanın gereği olarak.

Bizim, her soruna olduğu gibi, sporla ilgili sorunlara da, futbol kulüplerimizin sorunlarına da duyarsız kalmamız mümkün değil.

İkinci ve üçüncü ligde faaliyette bulunan kulüplerimizin yöneticileri bir dernek kurmuşlar. Dernek başkanı, geçenlerde beni ziyaret etti ve kendileri, sorunlarını bize yazılı olarak ifade ettiler.

Örneğin, amatör futbolcuların durumlarının yeniden düzenlenmesi, profesyonellik süresi ve yaşı konusunun yeniden düzenlenmesi, yetiştirme bedelinin iyileştirilmesi, üçüncü lig kulüplerinin askerlik sorununun çözümü, Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne ait tesislerin kiralanması, ikinci ve üçüncü lig kulüplerinin devlet medyasında -yani, TRT'de- yer alması; ayrıca, ikinci ve üçüncü lig kulüplerine naklen yayın hakkı verilmesi -ki, sanıyorum, ikinci lig A grubundaki maçların şifreli olarak yayımlanması gibi bir uygulamaya da geçildi; bu yıldan itibaren; oradan, kulüplerimize yayın hakkı da gelmeye başladı- ve benzer sorunları ve taleplerini, İkinci ve Üçüncü Profesyonel Lig Dayanışma ve Yardımlaşma Derneği yöneticileri Sayın Kıraç başkanlığında geldiler ve bana ilettiler. Ben de bu sorunları Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne ilettim. Biraz önce kendilerinden aldığım bilgiye göre, buradaki bazı talepleriyle ilgili iyileştirme çalışmaları devam ediyor. son aşamaya geldi ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü olarak, yasal düzenleme gereken konularda yasal düzenleme, yasal düzenleme gerektirmeyen konularda idarî bakımdan alınacak tedbirler açısından kendilerine, yasal sınırlar içerisinde, yardımcı olma çalışmaları devam etmektedir.

Kocaeli Milletvekili arkadaşımız Salih Gün Beye, yeniden, böyle önemli bir konuyu gündeme getirdiği için teşekkür ediyorum.

Bu akşam, Galatasaray Spor Kulübümüzün, yarın akşam da Beşiktaş Spor Kulübümüzün Avrupa Şampiyonlar Ligiyle ilgili iki önemli maçı var; her iki spor kulübümüze de başarılar diliyorum; inşallah, galip olarak çıkarlar.

Millî Futbol Takımımız da önümüzdeki günlerde, bilindiği gibi, önemli bir müsabaka için yurt dışına gidecek. Millî Futbol Takımımıza da Letonya karşısında başarılar diliyoruz. Millî Futbol Takımımız da inşallah, Portekiz'e gitme başarısını elde eder; ancak, bu başarılar kuşkusuz ki, tesadüf değildir; mutlaka, devlet olarak, hükümet olarak, sporun her türlü branşına gerekli yardımı ve özeni göstermemiz gerekliliğini biliyorum.

Tekrar, hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum efendim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bakana teşekkür ediyoruz.

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Sayın Bakanım, sizin Genel Müdürünüz ücret ödemiyor, Genel Müdürlükte çalışanlar da ücret ödemiyor ve önde oturuyorlar; milletvekillerimiz...

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI MEHMET ALİ ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Arz, buyurun, yanıma gelin, burada konuşalım.

ŞEVKET ARZ (Trabzon) - Bu kurumu korumak hepimizin görevi.

BAŞKAN - Sayın Milletvekilim, bakın, sizi davet etti; gidin, konuşun.

Sayın milletvekilleri, gündem dışı ikinci söz, Uşak İlinin genel problemleri hakkında söz isteğinde bulunan, Uşak Milletvekilimiz Sayın Ahmet Çağlayan'a aittir.

Buyurun Sayın Çağlayan. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz 5 dakikadır.

2. - Uşak Milletvekili Ahmet Çağlayan'ın, Uşak İlinin genel problemlerine ve alınması gereken önlemlere ilişkin gündem dışı konuşması

AHMET ÇAĞLAYAN (Uşak) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; burada, Uşak İlinin, yıllardır süregelen, halledilemeyen, çözüm bekleyen problemlerini anlatmak için bulunuyorum; hepinize saygılar sunuyorum.

Uşaklılara, birinci probleminiz nedir diye soruyoruz "üniversite" diyorlar. Bakın "Üniversitemizi İstiyoruz" diye bir kitap da yayımladılar.

Ege Bölgesinde üniversitesi olmayan tek il, Uşak. Uşak'ta, 4 fakülte, 7 yüksekokul, 5 300 kadar öğrenci ve 130 öğretim elemanı var. Bu, yıllara yayıldığında -düşünün ki, gelecek yıl 7 000, daha sonraki yıllarda 10 000 olacak- artan öğrenci kapasitesi itibarıyla, üniversite isteği, Uşak'ta, herkesin gönlünde yer etmiş ve zorlayıcı bir problem olarak çözüm beklemektedir.

Buradaki fakülte ve yüksekokullar, Afyon Kocatepe Üniversitesine bağlıdır. Eskiden, ödenekler, Afyon Kocatepe Üniversitesi idaresi tarafından Afyon'a harlandıktan sonra akla Uşak gelirdi. Ne yazık ki, Uşak'ın kaderinde böyle bir şey de var; Köy Hizmetleri Eskişehir'e, DSİ'si İzmir'e, KOSGEB ve orman idaresi Denizli'ye ve benzeri birtakım kurumlar başka yerlere bağlı. Dolayısıyla, herkes, kendi ihtiyacını gördükten sonra Uşak'ı düşünmüş ve Uşak, bu nedenle, bazı arkadaşlarımızın söylediği gibi "o güneydoğu ilinden mi bahsediyorsunuz" denilir hale gelmiştir. Özel idaresi Hakâri'den sonra 80 inci sıradadır ve bu ilgisizliğe ve geri kalmışlığına rağmen, Uşak, ilkler şehridir.

BAŞKAN - Sayın Çağlayan, bir dakikanızı rica ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, kürsüde konuşan değerli milletvekilimizi anlayamıyoruz. Arkadaşlarımızdan rica ediyorum, lütfen dinleyelim: Sayın Çağlayan, iliyle ilgili önemli konuları Yüce Heyete arz ediyorum.

Buyurun.

AHMET ÇAĞLAYAN (Devamla) - Özel teşebbüsçe, ilk şeker fabrikası Uşak'ta kurulmuş, Türkiye'de elektrik ilk defa Uşak'ta kullanılmış ve sanayi ihracata yönelik; tekstil sanayii var, seramik var, deri organize sanayii var. Bunların her biri, gerçekten, ayrı ayrı problemler taşıyor. Tekstil sanayii, organize sanayi bölgesinin arıtması yok; çökeltme suretiyle arıtma yapılıyor. Avrupa Birliğinin eşğine vardığımız şu noktada, hâlâ daha arıtması olmayan bir organize sanayi, bir problem olarak önümüzde durmaktadır.

Ayrıca, deri organize sanayi arıtması çok büyük ölçülerde, 550 işyerine göre yapılmış; ama, bu krizlerden etkilenip deri organize sanayiinin büyük ölçüde çöküş göstermesi nedeniyle, Uşak'ta hem had safhada bir işsizlik meydana gelmiş hem de o deri organize sanayi arıtması tamamlanamamıştır. Şu anda, Uşak'ta Dokuzsele Çayı denilen çay ile, ta Banaz'ı, Adıgüzel Barajını, Ege Denizine kadar bütün illeri etkileyen bir çevre kirliliği vardır. Yavru Köyünde bir köylünün çocuğunu düşünün; yani, o suya kazlar, benzeri hayvanlar yaklaşmamakta; ama, orada çocuklar oynamaktadır. Korkunç bir şey, bu çağda!.. Bunu, burada, arz ediyorum.

Ayrıca, Uşak, gelenekleri, görenekleri, halkoyunları, halısı, kilimi ve benzeri özellikleri olan bir ilimiz. Bu özelliklerine göre düşünülmüş bir kültür merkezi hâlâ yarım, bitmeyi beklemektedir, ödenek beklemektedir.

Ayrıca, Uşak, deri organize sanayi arıtmasından başka, taşınma ve tesisleşmeyle ilgili de bir yatırım, kredi beklemektedir.

Ayrıca, yine, birçok ilde halledilen köy yollarının asfaltlanması ve içmesuyu problemi, Uşak'ta hâlâ daha halledilmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çağlayan, buyurun; sözlerinizi tamamlayın efendim.

AHMET ÇAĞLAYAN (Devamla) - 16 köyümüzün hâlâ daha asfaltı yok ve içmesuyu olmayan 19 köyden birkaç tanesinin içmesuyu da bu sene halledilmiş.

HÜSEYİN BAYINDIR (Kırşehir) - İktidarsınız; niye yapmıyorsunuz?

AHMET ÇAĞLAYAN (Devamla) - Ayrıca, Karun hazineleri Uşak'ta; ama, kimsenin haberi yok. Geliyor, gidiyor; kimse farkında değil. Bu da, trafik bakımından elverişli bir yerin ve toplanan arkeolojik eserleri sergilemek için de müsait olan bir müzenin bulunamamasından kaynaklanmaktadır. Böyle bir müze, Uşak'ın ihtiyacıdır.

Ayrıca, Uşak'ın, eskiden, LPG'yle çalışan seramik sanayii vardı. Türkiye'deki üretimin yüzde 20'sini karşılayan bu seramik sanayi, bugün, doğalgaza kavuşmuştur ve büyük bir girdi maliyetinden istifade etmektedir. Çok yakınından, hatta bazı yerlerde içinden geçen doğalgaz bulunmasına rağmen Uşak'ta hâlâ hava kirliliği vardır. Bazı bürokratik engeller nedeniyle doğalgaz şehre hâlâ alınamamış durumdadır.

Ayrıca, Uşak'ın bir şanssızlığı, şekerpancarı kotası olan bir ürün, haşhaş kotası olan bir ürün, tütün kotası olan bir ürün ve ne yazık ki, Uşak, geçimini bunlara bağlamıştır. Anayasaya göre herkesin çalışma hakkı vardır; ama, şu çağda, istediğimiz kadar çalışmadığımız bir çağı yine yaşamaktayız; bunu da problem olarak görüyoruz.

Bu sorunları burada arz etmek lüzumunu hissediyor, hükümetimizin bu sorunlara yakın ilgi göstereceğini düşünüyor, yardımcı olacağına inanıyor, saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çağlayan.

Sayın Hükümet cevap verecek mi?.. Yok.

Gündem dışı üçüncü söz isteği, Kelkit Vadisi projesiyle ilgili. Tokat Milletvekilimiz Sayın İbrahim Çakmak'ın.

Buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Konuşma süreniz 5 dakika.

3. - Tokat Milletvekili İbrahim Çakmak'ın, Kelkit Vadisi Projesinin son durumuna ve önemine ilişkin gündem dışı konuşması

İBRAHİM ÇAKMAK (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin temiz, şirin, yeşil köşelerinden biri olan Kelkit Havzasını anlatmak için söz almış bulunuyorum; hepinizi en derin saygıyla selamlıyorum.

Bugüne kadar önemi ve kıymeti yeterince anlaşılamayan bu bölgemiz -5 ilimizin, 14 ilçemizin sınırları içerisinde doğan ve gelişen Kelkit Irmağının Yeşilirmakla birleştiği noktaya kadar çizdiği alan- bir cennet köşesidir. Kendine has tarihi dokusu, bitki örtüsü, kültürel özellikleriyle, hasbî, içten, saf, temiz Anadolu insanının barındığı, verimli, kıymetli doğal kaynakları bol olan havzamız, genelde bakir ve kalkınmamış bir bölgemizdir.

Değerli milletvekilleri, bölgenin önemini fark eden 5 ilimizin valileri harekete geçtiler, 2003 yılı başında bir oluşum başlattılar, adını "Kelkit Platformu" koydular; ben, sizler adına kendilerini kutluyorum.

Başta Tokat Valiliği ve bölgenin diğer vali ve belediye başkanları ile üniversite ve sivil toplum örgütlerinin başlattığı, defalarca kamuoyu gündemine taşıdıkları bu büyük projeyi 5 dakikada anlatmam mümkün değil. Kısaca, bölgeden ve öneminden bahsedip, daha sonra, konuyu, bölge milletvekilleriyle beraber Meclis gündemine taşıyacağız; çünkü, bölge illerimizin milletvekillerinin tamamının ilgisini ve duyarlılığını biliyorum.

Burası, her yönüyle kalkınmaya müsait, korunmaya ve kollanmaya değer büyük projeler üretilebilen ve bir o kadar da riski üzerinde taşıyan bir bölgemizdir. Birinci derece deprem kuşağında yer alan bu bölgeye dikkat çekilmelidir.

Sayın milletvekilleri, bu havza, Gümüşhane, Giresun, Erzincan ve Sivas İllerini geçerek, Tokat İli Reşadiye İlçesinin iki tarafına uzanan sıradağlar arasında yol olarak Tokat'a ulaşan Kelkit Çayının Tokat İli sınırları içerisinde beslenme havzası iyice daralır; Kelkit Çayına, bu bölgede, kuvvetli bir kol karışmaz. Reşadiye ilçe merkezi önlerinde geniş bir vadiye ilerleyen çay, Seyricek Boğazından itibaren daralarak derinleşir ve akıntı bu bölgede hızlanır. Fatlı Boğazı denilen alana kadar su bazen iki dar kaya arasında akar. Zaman zaman yüksek şutlarla devam eden çay, Fatlı Boğazından sonra Niksar Ovasında genişleyerek açılır. Niksar ilçe merkezi içinden gelen Çanakçı Suyunu alan Kelkit Çayı, Erbaa Ovasını da sulayarak, Talazan Boğazına gelir; Erbaa İlçesinin batısındaki Boğazkesen denilen mevkiye Yeşilirmak'la buluşur.

Kelkit Çayı, akış hızı ve seyri düzenlenip planlanabildiğinde, belirli mevsimlerde ve takvimlerde rafting için ciddi bir potansiyeldir, amatör balıkçılar için de halen bulunmaz bir nimettir. Hem turizme hem hayvancılığa ve özellikle doğa sporlarına son derece müsaittir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu platform, Erzincan, Sivas, Giresun, Gümüşhane, Tokat İl Valilikleri, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ile Akıncılar, Almus, Başçiftlik, Çamoluk, Erbaa, Gölova, Kelkit, Koyulhisar, Köse, Niksar, Reşadiye, Refahiye, Şebinkarahisar, Suşehri, Şiran İlçeleri ve Çekül Vakfının katkılarıyla başlatılan Kelkit Platformu, Kelkit Havzasındaki insanların müşterek amaçlarını gerçekleştirmek ve güçbirliğini sağlamak amacıyla kurulmuştur. 24 Ocak 2003 tarihinde Tokat Bildirgesiyle kararlaştırılan ilkeler doğrultusunda, bölge insanını bu düşünceye yakınlaştırmak amacıyla çalışmalar başlanılmış, Tokat Valiliğinin başkanlığında, 12 Mart 2003 tarihinde Erbaa İlçesinde gerçekleştirilen toplantıyla, proje, tüm ortakların katılımıyla benimsenmiş ve kabul edilmiştir. Kelkit Platformu boyutunda, ortaklığa yönelik kuruluş çalışması, 14 Mart 2003 tarihinde, Cumhurbaşkanımız Sayın Ahmet Necdet Sezer'in katılımıyla, Ulaştırma Bakanımız Sayın Binali Yıldırım'ın destekleri ve katılımıyla, Tokat Valiliğinin evsahipliğiyle gerçekleştirilmiştir.

Erzincan, Giresun, Gümüşhane, Sivas, Tokat Valilikleri, bu illere bağlı 14 ilçe ile Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi ve Çekül Vakfının katkılarıyla ortaya konulan Kelkit Platformu, aynı zamanda, toplumu oluşturan bütün yaş, cinsiyet ve pozisyon gruplarını da içerisine alarak, çok yönlü katılım ve destekle, bölgeye hizmet edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın sözlerinizi Sayın Çakmak.

İBRAHİM ÇAKMAK (Devamla) - En son, 18 Ekim 2003 tarihinde, Tokat'ta, Tokat Valisi başkanlığında, milletvekilleri, bölge valileri, belediye başkanlarıyla yapılan bir toplantıda, çalışmalar son şeklini alarak harekete geçilmiştir. Amaç, bu 5 ilin yetkilileriyle beraber, bu bölgemizi, modern, kalkınmış bir bölge haline getirmektir.

Burada yaşayan 1 500 000 insanın mutlu geleceği için başlatılan bu projenin yanında ve içerisinde olacağız. 80 000'e yakın ilk ve ortaöğretim öğrencisini barındıran bölgede, hem okulların hem resmi kurumların, konut ve işyerlerinin elden geçirilmesi gerekmektedir. Son elli yılda binlerce insanını depremde kaybeden bu bölgeye, zemin etüdüne, deprem yönetmeliğine uygun bir inşaat bilinciyle yaklaşarak, birinci derecede deprem riskiyle karşı karşıya olan bölgemize, hem ilgililerin, yetkililerin hem de bölge insanının duyarlılığını bekliyorum.

Bu hassasiyetleri ciddiye alarak harekete geçen Kelkit Platformuna başarılar diliyorum, Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çakmak.

Sayın milletvekilleri, gündem dışı konuşmalar tamamlanmıştır.

Sayın Hükümetin bir söz talebi yoktur.

2 adet Meclis araştırması önergesi vardır; okutup bilgilerinize sunacağım:

B) GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1. - Konya Milletvekili Atilla Kart ve 69 milletvekilinin, Seydişehir Eti Alüminyum Tesislerinin modernizasyonu ve özelleştirilmesi konusunda Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/129)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Seydişehir Eti Alüminyum Tesislerinin teknolojik gelişme çerçevesinde modernize edilmesi projesi onbeş yılı bulan bir süreden bu yana gündemdedir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı tarafından soru önergesine verilen 4 Mart 2003 tarihli cevapta, tesisin modernizasyon projesinin uygulamaya konulmasının yüksek harcama gerektirdiği, modernizasyon yapılmaya bile yakın gelecekte kapanmasının söz konusu olmadığı, keza tesisin özelleştirilmesinin ve tesise yabancı ortak arayışının da söz konusu olmadığı ifade edilmiştir.

Ancak, aradan geçen iki üç aylık süre içinde meydana gelen gelişmeler, yukarıda sözü edilen cevaptaki tespit ve değerlendirmelerin gerçeğe uygun olmadığı ve kamuoyuna yanlış bilgi verildiği yolundaki endişeleri doğrular bir hale gelmiştir. Tesisin modernize edilmesi yolunda makul ve ciddi tekliflerin yapıldığı, bu tekliflere bilinçli olarak cevap verilmediği ve modernizasyonun engellendiği yolunda ciddi bir bilgi akışı doğmuştur. Yasal özelleştirme süreci başlamadan, bazı firmaların tesisi gezmelerine özel imkân tanınmış ve bu firmalara "bilgi odası" kapsamındaki maliyet bilgileri verilmiştir.

4 Mart 2003 tarihli cevapta, tesisin özelleştirilmesinin söz konusu olmadığı beyan edilmiş olmasına ve akabinde yasal özelleştirme süreci Resmî Gazete bilgilerine göre 20.5.2003 tarihinde başlatılmış olmasına rağmen, özelleştirme işlemlerinin 25 Şubat 2003 tarihinde başlatıldığı öğrenilmiştir. Kamuoyundan gizlenmeye çalışılan, kapalı kapılar ardında sürdürülen bir faaliyetin söz konusu olduğu yolunda ciddi bulgular ortaya çıkmıştır.

Öte yandan, bir taraftan modernizasyon projesinin engellenmesi, diğer taraftan ise kuruluş aşamasındaki projeye göre Seydişehir'e tahsis edilmesi gereken Oymapınar HES'in, aradan geçen otuz yıl içinde tesise tahsis edilmeyip, özelleştirme süreci başladıktan hemen sonra 31.07.2003 tarihli 6680 sayılı işlemlerle özelleştirme kapsamına alınmasına ve daha önce özelleştirilen Seydişehir Eti Alüminyum AŞ'ye devredilmesine karar verilmiş olması da, beraberinde ciddi soru işaretleri getirmiştir. Tesis, kamu elinde iken engellenen bu devrin, özelleştirmeyle birlikte hemen yapılmış olması son derece düşündürücüdür.

Tesisin yasal özelleştirme süreci Resmî Gazete bilgilerine göre 20 Mayıs 2003 tarihinde başlamış olmasına rağmen, AKP Grubuna mensup bölge milletvekillerininin 8 Temmuz 2003 tarihli TBMM Genel Kurulunda "bu tesisler özelleştirilmeyecek, özelleştirilmemelidir, kamu denetiminde kalmalıdır, özelleştirme baskısından kurtarılmalıdır" yolunda söylemlerde bulunması yukarıda söz edilen endişelerimizi daha da kuvvetlendirmektedir. Siyasî iktidarın, gelişmeleri, kendi grubuna mensup bölge milletvekillerinden dahi sakladığı anlaşılmaktadır ya da bölge milletvekilleri gerçekleri bildikleri, bilmeleri gerektiği halde, kamuoyuna yanlış bilgi vererek, milletvekili sorumluluğuyula bağdaşmayacak şekilde davranmışlardır.

Özelleştirme sürecinde yukarıda açıklaması yapılan temel yanlışların dışında, belirli bazı sermaye gruplarının korunduğu iddiası da söz konusudur. Burada temel amacın, tesisin işler hale getirilmesi değil, özelleştirme sürecinden yararlanarak, boksit madeni cevherine el koymak olduğu yolunda da ciddi gelişmeler vardır.

Özelleştirme sürecinin başından itibaren "hukuka ve ulusal çıkarlara aykırı" bir sürecin geliştiği yolunda somut belirtiler doğmuştur. Bu bulgular doğrulandığı takdirde, özelleştirme sürecinin yasal unsurları tartışılır hale gelecek ve bu sürece iştirak edenlerin kişisel anlamda yasal sorumlulukları doğacaktır.

Bütün bu iddiaların ve bağlı sonuçların doğru olup olmadığının ve inceleme aşamasında resen görülecek hususların tespiti amacıyla, Anayasanın 98 ve Meclis İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince inceleme yapılmasını ve Meclis araştırması açılması için gereğini arz ederiz.

1 - Atilla Kart	(Konya)
2 - Ali Topuz	(İstanbul)
3 - Haluk Koç	(Samsun)
4 - K. Kemal Anadol	(İzmir)
5 - Oya Araslı	(Ankara)
6 - Ali Kemal Kumkumoğlu	(İstanbul)
7 - Mehmet Ziya Yergök	(Adana)
8 - Halil Tiryaki	(Kırıkkale)
9 - Bayram Ali Meral	(Ankara)
10 - Naci Aslan	(Ağrı)
11 - Mehmet Semerci	(Aydın)
12 - Uğur Aksöz	(Adana)
13 - Ferit Mevlüt Aslanoğlu	(Malatya)
14 - Ali Cumhuri Yaka	(Muğla)
15 - Mevlüt Coşkun	(Isparta)
16 - Muharrem Kılıç	(Malatya)
17 - Hüseyin Ekmekcioğlu	(Antalya)

18 - Halil Ünlütepe	(Afyon)
19 - Mustafa Gazalçı	(Denizli)
20 - Gökhan Durgun	(Hatay)
21 - Esat Canan	(Hakkâri)
22 - Mehmet Şerif Ertuğrul	(Muş)
23 - Mehmet Ali Arıkan	(Eskişehir)
24 - Yılmaz Kaya	(İzmir)
25 - Selami Yiğit	(Kars)
26 - Mehmet Küçükaşık	(Bursa)
27 - İlyas Sezai Önder	(Samsun)
28 - Muhsin Koçyiğit	(Diyarbakır)
29 - Nadir Saraç	(Zonguldak)
30 - Mehmet Vedat Melik	(Şanlıurfa)
31 - Hüseyin Özcan	(Mersin)
32 - Mehmet Kartal	(Van)
33 - Kemal Demirel	(Bursa)
34 - Tuncay Ercenk	(Antalya)
35 - Mehmet Yıldırım	(Kastamonu)
36 - Canan Arıtman	(İzmir)
37 - Nail Kamacı	(Antalya)
38 - Atilla Başoğlu	(Adana)
39 - Sıdika Sarıbekir	(İstanbul)
40 - Zekeriya Akıncı	(Ankara)
41 - Necati Uzdil	(Osmaniye)
42 - Şefik Zengin	(Mersin)
43 - Engin Altay	(Sinop)
44 - Hasan Ören	(Manisa)
45 - Ufuk Özkan	(Manisa)
46 - Hüseyin Güler	(Mersin)
47 - Fikret Ünlü	(Karaman)
48 - Emin Koç	(Yozgat)
49 - Memduh Hacıoğlu	(İstanbul)
50 - Şevket Gürsoy	(Adıyaman)
51 - Şükrü Mustafa Elekdağ	(İstanbul)
52 - Nuri Çilingir	(Manisa)
53 - Mehmet Parlakyiğit	(Kahramanmaraş)
54 - Ramazan Kerim Özkan	(Burdur)
55 - Muharrem Toprak	(İzmir)
56 - Atıla Emek	(Antalya)

57 - Hasan Fehmi Güneş	(İstanbul)
58 - Mustafa Özyürek	(Mersin)
59 - Ali Rıza Gülçiçek	(İstanbul)
60 - Osman Özcan	(Antalya)
61 - Feridun Fikret Baloğlu	(Antalya)
62 - Sedat Pekel	(Balıkesir)
63 - Erdoğan Kaplan	(Tekirdağ)
64 - İsmet Atalay	(İstanbul)
65 - Yücel Artantaş	(Iğdır)
66 - Yaşar Tüzün	(Bilecik)
67 - Halil Akyüz	(İstanbul)
68 - Nurettin Sözen	(Sivas)
69 - Orhan Eraslan	(Niğde)
70 - Berhan Şimşek	(İstanbul)

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge gündemde yerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki öngörüşme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, ikinci Meclis araştırması önergesini okutacağım; ancak, önerge uzun olduğundan ve bundan sonra da sunuşlar devam edeceğinden, Kâtip Üyenin oturarak okuması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İkinci Meclis araştırması önergesini okutuyorum:

2. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit ve 30 milletvekilinin, Hazar Gölündeki çevre sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/130)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Elazığ sınırları içerisinde, güneybatı-kuzeydoğu doğrultusunda uzanan Hazar Gölü, 7 000 hektar yüzölçümünde tektonik bir göl olup, Elazığ- Diyarbakır karayoluna paralel bir şekilde uzanan göl, doğal SİT alanı statüsündedir.

Elazığ, Malatya, Diyarbakır ve Bingöl İllerine olan yakınlığı, doğal güzelliği, bol oksijeni, doğal bitki örtüsü ve dengeli çevresel ve ekolojik yapısıyla, Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerimizde yaşayan halkın, doğa, deniz, spor, kültür ve turizm amacıyla çok yönlü (rekreatif) yararlandıkları doğa harikası bir yerdir.

Göl suları, sulama ve enerji üretiminde kullanılmaktadır.

Ancak, göle kıyısı olan Gezin ve Sivrice Kasabalarının atıksuları ile göl çevresinde yer alan yazlık konutlar, kamu kuruluşlarına ait eğitim ve dinlenme tesisleri atıksuları artılmadan göle verildiği, göl çevresinde yer alan belediyelerin düzenli katı atık depolama alanlarının bulunmadığı, dere ıslah ve erozyon çalışmalarının yapılmadığı tespit edilmiştir.

Yine, enerji üretmek ve sulama amacıyla, 1 220 metre eşik kodunda tünelle gölden su alınması ve enerji ihtiyacına göre gölün maksimum 1 243,81 metre, minimum 1 234,56 metre kodlarında işletilmesi sonucu suların çekilerek gölün sürekli bir şekilde küçüldüğü gözlenmektedir.

Yukarıda belirtildiği üzere, bilinçsiz ve sorumsuzca yapılaşma, altyapı eksikliği, yetki karmaşası, ıslah ve erozyon çalışmalarının yapılmaması ve HES'in öngörülen ve planlanan çok üzerinde enerji üretiminde bulunması nedenleriyle, bir yandan göl suları çekilip göl küçülürken, öte yandan, kirliliğin

artması suretiyle de ekolojik ve çevresel denge bozularak, doğa harikası güzelim Hazar Gölünün, bataklık haline dönüşüp yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalması yadsınamaz bir gerçektir.

Bu nedenle;

- 1- HES'in, göl suyunun çekilip küçülmesindeki etki ve sorumluluğunun araştırılması,
- 2- Bilinçsiz ve sorumsuz yapılaşmanın ve altyapı eksikliğinin göl sularının kirlenmesindeki rolünün araştırılması,
- 3- Bilim araştırma enstitüleriyle işbirliğine gidilerek, Hazar Gölünün kurtarılması için alınacak önlemlerin ve yapılacak düzenlemelerin belirlenmesi amacıyla, Anayasamızın 98 inci, İçtüzüğümüzün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis araştırmasının yapılmasını arz ve teklif ederiz.

Saygılarımızla.

1 - Muhsin Koçyiğit	(Diyarbakır)
2 - Ali Rıza Gülçiçek	(İstanbul)
3 - Selami Yiğit	(Kars)
4 - Ensar Öğüt	(Ardahan)
5 - Mehmet Vedat Yücesan	(Eskişehir)
6 - Erdoğan Kaplan	(Tekirdağ)
7 - V. Haşim Oral	(Denizli)
8 - Mehmet Şerif Ertuğrul	(Muş)
9 - Muharrem Toprak	(İzmir)
10 - Mustafa Özyurt	(Bursa)
11 - Mustafa Özyürek	(Mersin)
12 - Atila Emek	(Antalya)
13 - Hüseyin Ekmekcioğlu	(Antalya)
14 - Sedat Pekel	(Balıkesir)
15 - Osman Özcan	(Antalya)
16 - Halil Tiryaki	(Kırıkkale)
17 - Ahmet Sırrı Özbek	(İstanbul)
18 - Muharrem Eskiyapan	(Kayseri)
19 - Hasan Fehmi Güneş	(İstanbul)
20 - Hasan Aydın	(İstanbul)
21 - Mehmet Tomanbay	(Ankara)
22 - Mehmet Parlakyiğit	(Kahramanmaraş)
23 - İsmail Değerli	(Ankara)
24 - Nurettin Sözen	(Sivas)
25 - Nuri Çilingir	(Manisa)
26 - Nadir Saraç	(Zonguldak)
27 - Atilla Kart	(Konya)
28 - İlyas Sezai Önder	(Samsun)
29 - Ufuk Özkan	(Manisa)
30 - Engin Altay	(Sinop)
31 - Hasan Ören	(Manisa)

Gerekeçe:

Bugün Elazığ'ın en büyük çevre sorunlarının başında Hazar Gölü gelmektedir. Kanalizasyon, altyapı yetersizliği, su kodundaki düşme ve erozyon yüzünden su kalitesi bozulan ve kirlenen Hazar Gölü, yok olmama mücadelesi vermektedir.

HES'in Hazar Gölünden çekmesi gerektiği su miktarı yıllık en fazla 76 milyon metreküp olması gerekirken, 133 milyon metreküp su çekmesiyle Hazar Gölündeki su, seviye olarak yüzeyden 150-200 metreye, derinlikte ise 2,5 metreye düşmüştür. Göldeki su seviyesinin bu kadar düşmesi göl için bir afettir, bataklıktır. Hazar Gölündeki sulak alanda yer alan canlı ve cansız varlıkların korunması, sürdürülmesi için bunun önüne geçilmesi gerekir. Bir gölün ömrünün korunması, su seviyesini korumakla olabilir.

Göldeki sığlaşma, göl dibinde balçık oluşumuna ve kirlenmesine neden olmaktadır. Kirlenme ve balçık oluşumunun önlenmesi için, Hazar Gölü çevresinde erozyonla mücadelenin bir program dahilinde, araştırma enstitüleriyle birlikte çalışılarak belirlenmesi ve yapılması gerekmektedir.

Hazar Gölü kıyılarındaki kirlilik insan sağlığını tehdit eder bir konuma gelmiştir. Bunda, göl çevresinde yaşayan bütün kesimlerin, hükümetlerin, belediyelerin, yazlıkçıların, kamu kurum ve kuruluşlarının kamplarının, göl kıyısındaki yerleşim yerlerinin, günübirlik tatilcilerin katı atıklarının neden olduğu bu kirliliğe altyapı eksikliğinin de neden olup olmadığının araştırılması gerekir.

Göller, doğanın gereği hassas jeolojik olaylar sonucu ortaya çıktığı gibi, bunlar kısa ömürlü yapılarıdır. İnsanlığın dönemi içerisinde duyarısız olan çevre ve insan faktörüyle bataklığa dönüşebilir. Eğer, böylesi gölleri korumazsanız hızla tükenirler. Çevremizi daha güzel ve yaşanabilir hale getirmek, hem bugünün hem de geleceğin sorumluluğudur. Hazar Gölünün yok olması demek, Elazığ ve komşu illerden Malatya, Bingöl ve Diyarbakır'ın ekosisteminin yok olması demektir.

Hazar Gölü'nün yok olmaması, ekolojik dengenin bozulmaması, öngörülenden fazla suyun çekilip çekilmediğinin araştırılıp, bu doğa harikası gölümüzün kurtarılması için bir Meclis araştırmasının açılması gerekmektedir.

BAŞKAN- Bilgilerinize sunulmuştur.

Önerge, gündemde yerine alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön-görüşme, sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, bir sayın milletvekilinin izinli sayılmasına ilişkin bir tezkeresi vardır; okutup, oylarınıza sunacağım.

C) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1. - Bursa Milletvekili Faruk Anbarcıoğlu'nun, belirtilen izinli sayılmasına ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/375)

20.10.2003

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Bursa Milletvekili Faruk Anbarcıoğlu'nun, hastalığı nedeniyle 1.10.2003 tarihinden geçerli olmak üzere 24 gün izinli sayılması, Başkanlık Divanının 10.10.2003 tarihli toplantısında uygun görülmüştür.

Genel Kurulun onayına sunulur.

Bülent Arınç
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Başbakanlığın, Anayasanın 82 nci maddesine göre verilmiş bir tezkeresi vardır; okutup, oylarınıza sunacağım.

2. - *Başbakan Recep Tayyip Erdoğan'ın İtalyan düşünce kuruluşu Ambrosetti tarafından düzenlenen foruma katılmak üzere İtalya'ya yaptığı resmî ziyarete katılması uygun görülen milletvekillerine ilişkin Başbakanlık tezkeresi (3/376)*

15.10.2003

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

İtalyan düşünce kuruluşu Ambrosetti tarafından düzenlenen foruma katılmak üzere, bir heyetle birlikte, 5-7 Eylül 2003 tarihlerinde İtalya'ya yaptığım resmî ziyarete, ekli listede adları yazılı milletvekillerinin de iştirak etmesi uygun görülmüş ve bu konudaki Bakanlar Kurulu kararının sureti ilişikte gönderilmiştir.

Anayasanın 82 nci maddesine göre gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Liste:

Ömer Çelik Adana Milletvekili

Egemen Bağış İstanbul Milletvekili

Prof. Dr. Nazım Ekren İstanbul Milletvekili

BAŞKAN- Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır; okutup, oylarınıza sunacağım.

V. - ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1. - *Genel Kurulun 21.10.2003 Salı günkü birleşiminde; sözlü soruların görüşülmemesine, gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine, (10/10), (10/11), (10/36), (10/39) ve (10/127) esas numaralı Meclis araştırması önergelerinin öngörüşmelerinin birleştirilerek yapılmasına; çalışma süresinin 17 nci sıraya kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar uzatılmasına; 266 sıra sayılı (10/9) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu Raporunun görüşmelerinin 30.10.2003 Perşembe günkü birleşimde yapılmasına ilişkin Danışma Kurulu önerisi*

20.10.2003

Danışma Kurulu Önerisi

Genel Kurulun 21.10.2003 Salı günkü (bugün) birleşiminde; sözlü soruların görüşülmemesi, gündemin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmının 1 inci sırasında yer alan (10/10), 2 nci sırasında yer alan (10/11), 17 nci sırasında yer alan (10/36), 20 nci sırasında yer alan (10/39) esas numaralı Meclis araştırması önergeleri ile daha önce görüşmelerinin bu birleşimde yapılması kararlaştırılan, 105 inci sıradaki (10/127) esas numaralı Meclis araştırması önergesinin öngörüşmelerinin birleştirilerek yapılması, "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 37 nci sırasında yer alan 250 sıra sayılı kanun tasarısının bu kısmın 3 üncü sırasına alınması ve bu birleşimde kanun tasarı ve tekliflerinin de görüşülerek, çalışma süresinin 17 nci sıraya kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar uzatılmasının, daha önce 15.10.2003 tarihli gelen kâğıtlar listesinde yayımlanan ve dağıtılmış

bulunan 266 sıra sayılı (10/9) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonu raporunun ise gündemin "Özel Gündemde Yer Alacak İşler" kısmında yer alması ve görüşmelerinin 30.10.2003 Perşembe günü birleşimde yapılmasının Genel Kurulun onayına sunulması Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

Bülent Arınç
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı
Haluk Koç
CHP Grubu Başkanvekili

Eyüp Fatsa

AK Parti Grubu Başkanvekili

BAŞKAN - Söz isteği?.. Yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, gündemin "Seçim" kısmına geçiyoruz.

VI. - SEÇİMLER

A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM

1. - Dışişleri Komisyonunda açık bulunan üyeliğe seçim

BAŞKAN - Dışişleri Komisyonunda boş bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için, Siirt Milletvekili Sayın Öner Ergenç aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir; hayırlı olsun.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince sözlü soru önergelerini görüşmüyor ve gündemin "Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler" kısmına geçiyoruz.

Şimdi, bu kısmın 105 inci sırasında yer alan, İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil ve 20 milletvekilinin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun İmar Bankası yönetimine el konulması sürecindeki sorumluluğunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla; 1 inci sırasında yer alan, Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 24 milletvekilinin, Pamukbankın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesiyle ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla; 2 nci sırasında yer alan, Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 22 milletvekilinin, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla; 17 nci sırasında yer alan, İzmir Milletvekili Ali Rıza Bodur ve 27 milletvekilinin, Tarışbankın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devrinin ve satışının araştırılması amacıyla; 20 nci sırasında yer alan, Ankara Milletvekili Yakup Kepenek ve 21 milletvekilinin, bankacılık ve finans sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak, sağlıklı bir yapı ve işleyişe kavuşturulması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergelerinin birlikte yapılacak öngörüşmesine başlıyoruz.

VII.- GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE MECLİS ARAŞTIRMASI

A) ÖNGÖRÜŞMELER

1. - İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil ve 20 milletvekilinin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun İmar Bankası yönetimine el konulması sürecindeki sorumluluğunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/127)

2. - Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 24 milletvekilinin, Pamukbankın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesiyle ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10)

3. - Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 22 milletvekilinin, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)

4. - İzmir Milletvekili Ali Rıza Bodur ve 27 milletvekilinin, Tarışbankın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devrinin ve satışının araştırılması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

5. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek ve 21 milletvekilinin, bankacılık ve finans sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak, sağlıklı bir yapı ve işleyişe kavuşturulması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

BAŞKAN - Hükümet?.. Burada.

Meclis araştırması önergeleri, Genel Kurulun, 2.10.2003 tarihli 2 nci, 25.12.2002 tarihli 15 inci, 4.2.2003 tarihli 30 uncu, 5.2.2003 tarihli 31 inci Birleşimlerinde okunduğundan, tekrar okutmuyorum.

İçtüzüğümüze göre, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunda, sırasıyla, hükümete, siyasi parti gruplarına ve önergedeki birinci imza sahiplerine veya onların göstereceği bir diğer imza sahibine söz verilecektir.

Konuşma süreleri, hükümet ve gruplar için 20'şer dakika, önerge sahipleri için 10'ar dakikadır.

Şimdi, söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum:

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Mersin Milletvekilimiz Sayın Mustafa Özyürek ve Malatya Milletvekilimiz Sayın Ferit Mevlüt Aslanoğlu süreyi ortak kullanacaklardır.

Önerge sahipleri olarak ise, Tokat Milletvekilimiz Sayın Ergün Dağcıoğlu iki önerge adına, İzmir Milletvekilimiz Sayın Ali Rıza Bodur, Ankara Milletvekilimiz Sayın Yakup Kepenek ve İstanbul Milletvekilimiz Sayın Bihlun Tamaylıgil söz isteğinde bulunmuşlardır.

İlk söz hükümete aittir.

Başbakan Yardımcımız Sayın Abdüllatif Şener Hükümet adına söz istemişlerdir.

Buyurun Sayın Bakan. (AK Parti sıralarından alkışlar)

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda 5 ayrı önerge birlikte görüşülecektir. Türkiye gündeminde tartışılan bu önemli konunun Meclis gündemine taşınmasını ve burada müzakere edilmesini sağlayan önerge sahibi değerli milletvekillerimize teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Aslında, konu, ekonomik ve etik boyutlarıyla değerlendirilebilecek özelliklere sahiptir. Olayı ekonomik boyutu itibarıyla ele alır, değerlendirirsek, ekonominin bir bütün olduğunu bilmemiz lazım. Ekonominin, aynı ve nakdi akımlarla, mal, işgücü ve para piyasalarıyla ve tüm sektörleriyle bir bütün olduğunu bilmemiz gerekiyor. Bu bütünlerden birinde meydana gelen bir sorunun, diğer bölümleri de yakından etkilediği bilinmektedir.

Reel sektör, bir vücudun kasları ve organları gibidir; finans sektörüyse, vücutta dolaşan kan hükmündedir. Bozulan kan dolaşımının tüm organlarda hasarlar meydana getirdiği gibi, finans sektöründeki dalgalanmalar da, aynı şekilde, reel sektörü etkilemektedir.

Bunu, yakın geçmişimizde Türkiye kadar derinden yaşamış pek az ülke vardır. Son on yılda yaşadıklarımız bunun en yakın şahididir. Önce, 1994 yılından itibaren, kamu otoritesi tarafından - sektörlerde faaliyet yapılmasını ortadan kaldıracak şekilde- tasarrufta bulunan bankaların dökümünü vermek istiyorum. Bunlara müdahalenin hepsi aynı değildir. Çok sayıda banka söz konusudur; ama, bunlara müdahalenin niteliği aynı değildir. Müdahalenin sonuçları açısından farklar vardır, müdahalenin hukukî dayanağı olan kanun ve maddeler açısından farklar vardır. Hatta,

müdahaleyi yapan kamu otoriteleri farklıdır. Bugün, bir bankanın Fona devredilmesi veya bankacılık yapma yetkisinin kaldırılması söz konusu olduğunda Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu hatıra gelir. Ancak, Eylül 2000 öncesinde bu işlemler Bakanlar Kurulunca karara bağlanmaktaydı.

Durumu özetlemek gerekirse, hakkında işlem yapılan bu bankaları üç grupta toplayabiliriz:

Birinci grupta, yönetim ve denetimi ile hisse senetlerinin mülkiyeti Fona devredilen bankalar vardır. Bu bankaların sayısı 20'dir ve hepsi, 1997'den sonra Fona devredilmiştir. Bunlardan 3'ü, mülga 3182 sayılı Kanunun yürürlükte olduğu dönemde Fon bünyesine alınmıştır. Bunlar, Türk Ticaret Bankası, Bank Ekspres ve Interbanktır. 5'i, yaşanan krizlerle birlikte mali bünyelerinin bozulması, seyyalietlerini ve likiditelerini kaybetmeleri nedeniyle, 4389 sayılı Kanunun 14/3 üncü maddesine göre Fon bünyesine alınmıştır. Bunlar da, Yaşarbank, Demirbank, Sitebank, Ulusalbank ve Tarışbanktır. 12'si ise, mali bünyelerinin bozulması ve banka kaynaklarının, hâkim ortaklar lehine, banka zararına sebep olacak şekilde kullanılması nedeniyle, 4389 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin 3 üncü ve 4 üncü fıkralarına göre Fon bünyesine alınmıştır. Bunlar, Egebank, Yurtbank, Sümerbank, Esbank, Etibank, Bank Kapital, İktisat Bankası, Bayındırbank, Kentbank, EGS Bank, Toprakbank ve Pamukbanktır.

İkinci grupta bulunan bankalar ise, bankacılık işlemleri yapma yetkisi kaldırılan bankalardır. Bunlarda mülkiyet Fona devredilmemiştir, bankacılık işlemleri yapma yetkileri kaldırılmıştır. Bu grupta 9 banka vardır. Bunlardan 5'inin bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme yetkisi kaldırılmıştır ki, TYT Bank, Marmara Bankası, Impexbank bunlar arasındadır ve bu üç banka, 1994 yılında bankacılık işlemleri yapma yetkisi kaldırılan bankalardır.

Bunun dışında, Kıbrıs Kredi Bankası 2000 yılında ve Türkiye İmar Bankası, 4389 sayılı Kanunun 14/3 ve 16 ncı maddeleri uyarınca, 2003 yılında işleme tabi tutulmuştur.

Bu ikinci gruptaki bankalardan 4'ünün bankacılık yapma yetkisi kaldırılmıştır. Bunlar, yatırım bankalarıdır. Yatırım bankalarının mevduat kabul etme yetkisi zaten bulunmadığı için, sadece bankacılık yapma yetkileri kaldırılmıştır. Bunlardan, Birleşik Yatırım Bankası 1999 yılında, Park Yatırım Bankası 2000 yılında, Okan Yatırım Bankası 2001 yılında, 4389 sayılı Kanunun 14/3 ve 20/2 maddelerine göre; Atlas Yatırım Bankası ise, 2001 yılında, 4389 sayılı Kanunun 14/3, 4 ve 20/2 maddelerine göre işleme tabi tutulmuştur.

Bir üçüncü grup daha vardır; her iki gruba da girmeyen, farklı özellik arz eden iki durum vardır. Bunlardan birincisi, İhlas Finans Kurumu AŞ'dir. Bunun faaliyet izni kaldırılmış ve 2001 yılında, 4389 sayılı Kanunun 20/6 maddesi uyarınca, Türk Ticaret Kanununun tasfiye hükümlerine göre tasfiyesine karar verilmiştir.

Üçüncü gruptakilerin ikincisi ise, 4389 sayılı Kanunun 18/2 nci maddesi uyarınca iradî tasfiye sürecine alınan iki banka şubesidir. Bu şubeler, 2002 yılında iradî tasfiye sürecine alınan Rabobank İstanbul Türkiye Merkez Şubesi ile 2003 yılında iradî tasfiye sürecine alınan ING İstanbul Türkiye Merkez Şubesidir.

Özetlemek gerekirse; 1994 yılından itibaren 20 bankanın hisse senetlerinin mülkiyeti Fona devredilmiş; 9 bankanın bankacılık işlemleri yapma izni kaldırılmış, tasfiye sürecine alınmış; 1 özel finans kurumunun faaliyet izni kaldırılmış, tasfiye sürecine alınmış; 2 banka şubesi iradî tasfiye sürecine alınmıştır ve böylece, toplam 32 kuruluş bulunmaktadır.

Bu 32 kuruluşla ilgili yapılan işlemlerin, 1994 yılından bugüne kadar ekonomimizin geneli üzerinde çok yönlü etkiler oluşturduğu, herkesin bildiği, yaşadığı bir gerçektir. Bunun maliyetini hesaplamamızın bile imkânsız olduğunu düşünmekteyim; çünkü, ekonominin geneliyle ilgili olarak değerlendirme yapacak olursak; bankalara güven kaybolması sebebiyle paranın yastık altına gitmesi, borsa-döviz kurlarında yaşanan iniş çıkışlar, kamu borç stokunun artışı, yükselen kredi maliyetleri, iş çevrelerinin üretim, yatırım, ihracat kararlarına olumsuz etkiler, reel sektör borçları üzerindeki yükler ve batan şirketler, yabancı sermaye girişine olumsuz etkiler, işini doğrudan veya dolaylı olarak kaybedenler, azalan millî gelir, yoksulluk ve etik değerlerin tahribi, maliyeti hesaplanamayan önemli ulusal kayıplarımız arasındadır.

Ancak, kamu kaynakları üzerindeki etkisi açısından durumu değerlendirdiğimizde -Türkiye İmar Bankası hariç- şunları söyleyebiliriz: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankaların, devir tarihleri itibarıyla birikmiş ve dönem zararlarının toplamı 17 300 000 000 dolardır. Toplam zararların çok önemli bir kısmı, hâkim ortakların kendi bankalarından, yasal limitlerin çok üzerinde kaynak kullanmış olmasından kaynaklanmıştır. Nitekim, hâkim ortakların kendi ve diğer fon bankaları vasıtasıyla kullandıkları toplam kaynak tutarı 11 000 000 000 dolar düzeyindedir.

Fona devredilen bankaların devir tarihi itibarıyla yükümlülükleri 32 000 000 000 dolardır. Bunun yüzde 81'i, yani 26 000 000 000 doları mevduat hesaplarından oluşmaktadır; kalanın önemli bir kısmı ise, yurtdışı kredilerdir.

Fon bünyesine alınan bankaların yeniden yapılandırılması ve yükümlülüklerinin devri için ihtiyaç duyulan tutar 22 500 000 000 dolar olmuştur. Bunun 17 300 000 000 dolarlık kısmı Hazineden karşılanmıştır. TMSF, Hazineden aldığı devlet iç borçlanma senetleri için faiz ödemektedir. TMSF'nin Hazineden kullanmış olduğu DİBS'lerin anapara tutarı 17 300 000 000 dolardır. TMSF, Hazineye Nisan-Mayıs 2002'de 1 000 000 000 000 TL, 9 Ocak 2003'te 735 000 000 dolar geri ödeme yapmıştır. Tahakkuk etmiş faiz ve kur farkları nedeniyle, 31 Temmuz 2003 tarihi itibarıyla TMSF'nin Hazineye toplam borcu 28 200 000 000 dolar, yani, 40 000 000 000 000 civarındadır.

Finansal yeniden yapılandırma çalışmalarıyla eşanlı olarak TMSF bünyesine alınan bankalarda operasyonel yeniden yapılandırma çalışmaları da yürütülmüştür. Devir tarihi itibarıyla fon bankalarının şube sayısı 1 815'tir. Satılan bankalara devredilen şube sayısı 383, şube olarak satılan şube sayısı 265, halen TMSF bünyesindeki Bayındırbank ve Pamukbank şube sayısı 176, Türk Ticaret Bankasının şube sayısı ise 140'tır.

Devir tarihi itibarıyla fon bankalarının personel sayısı ise 37 889'dur. Banka ve şube satış yoluyla istihdamı korunan personel 10 337'dir. Halen TMSF bünyesindeki Bayındırbank ve Pamukbankın çalışanları 4 686'dır. Halen tasfiye sürecinde Türk Ticaret Bankasının çalışan sayısı ise 1 249'dur.

Bank Ekspres, Demirbank, Sitebank, Tarihbank ayrı ayrı satılmıştır; Egebank, Yurtbank, Yaşarbank, Bank Kapital, Ulusalbank ve Sümerbank birleştirilerek tek banka olarak satılmıştır; İnterbank, Esbank, Etibank, İktisat Bankası, Kentbank, EGS Bank, Toprakbank, Bayındırbank adı altında birleştirilmiştir. Türk Ticaret Bankasının tasfiye süreci devam etmektedir. TMSF bünyesinde, Bayındırbank geçiş bankası ve Pamukbank ise satış sürecinde olmak üzere iki adet banka kalmıştır.

Devir tarihleri ile Ağustos 2003 tarihi arasındaki dönemde alacaklardan yapılan tahsilatlar, banka iştirak gayrimenkul satışlarından elde edilen gelirler toplamı 1 900 000 000 dolardır.

31 Temmuz 2003 tarihi itibarıyla hâkim ortaklara karşı açılan dava sayısı, 100'ü 6183 sayılı Kanuna göre olmak üzere, toplam 1 926'dır.

Bankalar Kanunu madde 17'ye göre aleyhine dava açılan yönetici sayısı ise 505'tir.

TMSF ve BDDK tarafından, alacakların tahsilî, kamu haklarının korunması ve sorumluların cezalandırılması için yoğun bir hukuk mücadelesi sürdürülmektedir.

Ayrı ayrı önergeler halinde belirtildiği için, Tarihbank ve Pamukbank üzerinde de durmak gerekir; ama, çok kısa geçeceğimi belirtmek isterim.

Yaşanan krizlerle birlikte malî bünyesinin bozulması, seyyaliyetini ve likiditesini kaybetmesi nedeniyle, 4389 sayılı Kanunun 14/3 üncü maddesine göre, Tarihbank, TMSF bünyesine alınmıştır. 21 Ekim 2002'de imzalanan hisse devir sözleşmesiyle Denizbank AŞ'ye satılmış olup, daha sonra Denizbank ile birleştirilmiştir.

Pamukbank ise, malî bünyesinin bozulması ve banka kaynaklarının, hâkim ortak lehine banka zararına sebep olacak şekilde kullanılması nedeniyle, BDDK tarafından, 4389 sayılı Kanunun 14'e üçüncü ve dördüncü fıkralarına göre Fon bünyesine alınmıştır.

18.6.2002 tarihli karar, 19.6.2002 tarihli mükerrer Resmî Gazete nüshasında yayımlanmıştır. Bankanın hâkim ortakları bu kararın iptali ve yürütmenin durdurulması istemiyle Danıştayda dava açmışlardır. Danıştay 10. Dairesi, yürütmeyi durdurma talebini oybirliğiyle reddetmiş; Danıştay İdarî Dava Daireleri Genel Kurulu ise, yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir.

Davanın esastan görüşmeleri devam ederken, Pamukbankın hâkim ortakları ile BDDK ve Fon yetkilileri, sorunların anlaşma yoluyla çözümlenmesi yönünde 31.1.2003 tarihinde bir sözleşme imzalamışlardır. Buna göre, hâkim ortaklar, görüşülmekte olan davadan bütün hüküm ve sonuçlarıyla feragat etmişler, Pamukbank da, Fon bünyesinde kalmıştır. Halen, Fon tarafından satışı gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

Tüm bunların ötesinde, bir de, aktüel olarak yoğun bir şekilde tartışılan Türkiye İmar Bankası vardır. Türkiye İmar Bankası olayı, alanında benzeri görülmeyen tek bir örnektir. Kullanılan yöntemler itibariyle benzersizdir, yapılan vurgunun boyutları itibariyle devasadır ve benzersizdir. Bunun benzeri, ne Türkiye'de ne de dünyada vardır.

Olayları kısaca şu şekilde özetleyebiliriz: Türkiye İmar Bankası, 20.6.1994 tarihinde eski kanunun 64 üncü, yeni kanunun 14 üncü maddesi kapsamına alınmış, yakın gözetimde tutulmuştur. Bankanın bu durumu, bankacılık işlemleri yapma yetkisinin kaldırıldığı 3.7.2003 tarihine kadar sürmüştür. Banka yönetimine yakın gözetimde tutulduğu süre boyunca defalarca talimat verilmiş, uyarılar yapılmıştır. Bu talimatlara rağmen, banka aktifindeki grup risklerinin tasfiyesi mümkün olmamış ve banka, bu yöndeki talimatları yerine getirmemiştir. Bunun üzerine, BDDK'nın kurulmasından sonra, Banka Yönetim Kuruluna BDDK'ca bir üye atanmış ve 12.7.2001 tarihinde, bu üyenin imzalamadığı kararların icra edilmemesine karar verilmiştir. Sonra, Banka Yönetim Kuruluna ikinci bir üye atanmıştır. Daha sonra, gruba kullanılan krediler ile reeskontların tahsiline ilişkin gösterilen performansın değerlendirilmesi sonucunda, veto yetkisine sahip üyenin görevine devam etmesine gerek olmadığına karar verilmiştir.

12.6.2003 tarihinde ise, gelişmeler sebebiyle, Banka Yönetim Kuruluna atanan kişiye tekrar veto yetkisi verilmiştir. Banka Yönetim Kurulu üyeleri 26.6.2003'te toptan istifa etmişlerdir. 3.7.2003 tarihinde, bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni Bankalar Kanununun 14/3 üncü maddesi gereğince kaldırılmış, 2.7.2003 tarih ve 1078 sayılı kararla, istifa eden yönetim kurulu üyeleri ve genel müdür yerine BDDK'ca atamalar yapılmıştır Bankalar Kanunu 16'ya göre.

Banka yeni yönetimi, devralmada büyük güçlüklerle karşılaşmıştır. Daha önce Fon tarafından devralınan bankaların hiçbirinde yaşanmamış olaylar tespit edilmiştir. Teknolojik anlamda tüm güçlükler planlı ve kasıtlı olarak önceden hazırlanmıştır. Tüm belgeler, şifre, prosedür, iş akış şeması, fatura, sözleşme ve benzerleri kaybedilmiş veya kaçırılmıştır. Anabankacılık sistemlerine erişilemezlik ortamı bilinçli ve sistematik olarak yerleştirilmiştir.

Bankalar Kanunu, Vergi Usul Kanunu, Türk Ticaret Kanunu çerçevesinde tutulması gereken resmî kayıtlar, defter ve belgeler banka eski yönetimi ve ortaklar tarafından teslim edilmemiştir. Yapılan ihtarlara rağmen bunları teslim etme hiçbir zaman yaşanmamışlardır.

Bilgisine başvurulmak istenen genel müdürlük yetkilileri, Teftiş Kurulu Başkanı, İçkontrol Müdürü, 6 adet birim müdür ve yardımcısı ile hukuk birimindeki avukatların tamamı istifa etmişlerdir. 3.7.2003 itibariyle istifa eden üst düzey yönetici sayısı 10, bu tarih itibariyle ayrılan toplam personel sayısı 42 olmuş, bu sayı 30.9.2003 tarihi itibariyle 169'a ulaşmıştır.

Bankanın bilgiişlem altyapısı ve otomasyon hizmetleri, Uzan Grubunun sahip olduğu Merkez Yatırım ve Ticaret AŞ tarafından hazırlanmış ve sunulmuştur. Hesaplar merkezde tutulmuştur. Tüm kanunî defter ve hesaplar, damga vergisi defteri hariç, genel müdürlükçe hazırlanıp bilgiişlem ortamında şubelere gönderilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bakanım, buyurun.

DEVLET BAKANİ VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - Şubelerin, hesaplarını takip edemediği bir sistem kurulmuştur. Gerçekleştirilen işlemlerin ortaya çıkmasını önlemek amacıyla da, organizasyonel düzenlemelerin de yapıldığı tespit edilmiştir. Şubelere gönderilen kayıtları oluşturan bilgisayar programlarının, skont toplam ve devir satırlarını, bazı hesap skontlarını atladığı tespit edilmiştir; yani, çift kayıtlı bir sistem kurulmuştur. Toplanan mevduatın yaklaşık onda 1'i hesaplarda gösterilmiş, resmî kurumlara bildirilmiştir. Mevduatın yüzde 90'ı ise özel hesap olarak takip edilmiş, resmî kurumlara bildirilmemiş, kanunî yükümlülüklerini yerine getirmemiş, buna bağlı paralar ise, banka sisteminden kanunlara aykırı olarak çekilerek bilinmeyen yerlere aktarılmıştır.

Bankanın resmî kayıtlarında, 25.6.2003 tarihi itibarıyla görünen toplam mevduat rakamı 753 500 000 000 000 sigortaya tabi mevduat ise 746 800 000 000 000 Türk Lirasıdır. Gerçekte ise, yapılan tespitler sonrasında, toplam mevduat tutarı 8,4 katrilyon Türk Lirasıdır. Usulsüz açılan ve off-shore'dan son günlerde aktarılan 600 küsur trilyon liralık hesap dikkate alınmazsa, gerçek tasarruf mevduatı büyüklüğü 7,8 katrilyon Türk Lirası civarındadır.

Bankanın, ayrıca, kanunlara aykırı bir şekilde açığa, yani, bankada ve mevcut olmayan hazine bonusu ve devlet tahvili alım satımı yaptığı da tespit edilmiştir. Portföyünde yalnızca 15 000 000 000 Türk Lirası düzeyinde içborçlanma senedi bulunduğu halde, 3.7.2003 tarihi itibarıyla ödemesi yapılmamış 728 300 000 000 000 TL tutarında devlet içborçlanma senedi satışı yaptığı belirlenmiştir. Bu durumda, bankaya el konulma işleminden sonra, hâkim ortak ve yöneticilerin mal varlıklarına ihtiyatî tedbir ve haciz konulmuştur. Bankanın eski hâkim ortak ve yöneticileri, ilgili kişiler ve bunların yakınlarından oluşan toplam 495 gerçek ve tüzelkişi aleyhine tedbir konulmuştur, yurtdışı yasakları konulmuştur, gözaltılar ve tutuklamalar yapılmıştır.

Merkez Yatırım ve Ticaret AŞ'nin istenilen bilgi ve belgeleri vermemekte direnmesi nedeniyle, ilgililer hakkında savcılığa suç duyurusunda bulunulmuştur. Banka eski yöneticileri ve Merkez Yatırım ve Ticaret AŞ yöneticileri hakkında Bankalar Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve İş Kanunu uyarınca suç duyurularında bulunulmuştur. SPK tarafından, kanunsuz ve açığa devlet içborçlanma senedi satışı yaptığı için suç duyurusunda bulunulmuştur ve tüm bunlarla ilgili yargı süreci devam etmektedir.

Toplam gerçek mevduatlar, bazı hesaplar, ele geçirilen bir disket ve mudilerin müracaatlarıyla tespit edilmiştir. Biraz önce belirttiğimiz gibi, toplam mudi sayısı 378 469'dur. 5 000 000 000 Türk Lirasının altında hesabı olan mudilerin sayısı 116 936'dır. 10 000 000 000 Türk Lirasının altında hesabı olanların sayısı 201 331'dir. 15 000 000 000 Türk Lirasının altında hesabı olanların sayısı 250 765'tir. 20 000 000 000 Türk Lirasının altında hesabı olanların sayısı 280 534'tür. 25 000 000 000 Türk Lirasının altında hesabı olanların sayısı ise 301 352'dir. 1 000 000 000 000 Türk Lirasının üzerinde hesabı olanların sayısıysa 297 kişidir.

Bu tespitler, belirlemeler ve çalışmalar sonrasında, teknik olarak bankada olup bitenler tespit edilmiş bulunmaktadır. Ayrıca, mevduatın toplam tutarı belirlenmiştir, açığa satış şeklinde yapılan devlet iç borçlanma senetlerinin miktarı belirlenmiştir, bunlarla ilgili müphem, belirsiz herhangi bir nokta kalmamıştır; ancak, hesapların incelenmesinden açıkça görüldüğü gibi, 1 000 000 000 000 000 lira civarında, elde olmayan devlet kâğıdı satışı yapılmıştır. Resmî kayıtlara sadece 750 000 000 000 000 lira civarında bir mevduat bildirildiği halde, bankanın resmî kayıtlarında sadece 750 000 000 000 000 lira civarında bir mevduat görüldüğü ve ilgili resmî kurumlara da sadece bu tutar bildirildiği halde, 7 800 000 000 000 000 lira civarında sigorta kapsamındaki mevduatın bulunduğu anlaşılmıştır. Yani, sürekli, sistemin dışına para çıkışı, hesap çıkışı yapılmıştır. Bir taraftan kaynaklar banka sistemi dışına çıkmıştır, diğer taraftansa kanunî yükümlülükler yerine getirilmemiştir. Merkez Bankası manzama karşılıkları yatırılmamıştır, vergi borçları yerine getirilmemiştir.

Ancak, bu noktada şunun da bilinmesi gerekmektedir: Bankalarımıza hesap açtıran vatandaşlarımız, devlete duydukları güven duygusunun bir parçası olarak bu hesapları açtırmaktadırlar ve bankalardaki mevduat üzerindeki güvence de herkesin bildiği bir gerçektir; bu dikkate alınmak

suretiyle, bankacılık sektörünün sağlıklı bir şekilde yoluna devam edebilmesi amacıyla ve vatandaşlarımızda umutsuzluk ve güvensizlik duygusunun oluşmaması için gerçek mevduat sahibi bütün vatandaşlarımızın tüm parası kuruluşuna kadar ödenecektir. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AHMET KÜÇÜK (Çanakkale) - Ne zaman Sayın Bakan?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - Bundan dolayı, hiçbir müdiin endişe duymaması gerekir.

HALUK KOÇ (Samsun) - "15 gün sonra" demiştiniz 23 Temmuzda.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - Bununla ilgili çalışmalar yapılmıştır; miktar...

HALUK KOÇ (Samsun) - 23 Temmuzda, bu kürsüde "15 gün sonra" demiştiniz.

AHMET KÜÇÜK (Çanakkale) - Ne zaman Sayın Bakan?

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - Müsaade ederseniz anlatayım.

HALUK KOÇ (Samsun) - 23 Temmuzda, siz, Genel Kurula hitap ederken 15 gün sonra ödeneceğini söylemişsiniz.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - 3 üncü kez söylüyorsunuz; inşallah, 4 üncü kez tekrar etmezsiniz.

HALUK KOÇ (Samsun) - Ödemezseniz, 10 uncu kere de tekrar ederiz efendim.

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - Müsaade ederseniz anlatayım.

Evet, o günkü mevzuat gereği, bunun ödeme takvimini belirleme yetkisi, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumuna aitti. O günlerde, gündem dışı bir konuşmaya cevap vermek üzere Genel Kurula gelirken, Sayın Başkanı aramıştım; o da, belli bir takvim ifade etmişti. Dikkatli izlediyseniz, o günkü konuşmamda -tutanaklarda vardır- ben, bunu, Sayın Başkana sorduğumu, onun da böyle söylediğini ifade etmişim. Şimdi, geldiğimiz noktada, hesapların belirlenmesinin çok karmaşık ve güç olduğu görülmüştür; bu karmaşıklık ve güçlük sebebiyle, süreç günümüze kadar uzamıştır; ama, şu an itibarıyla, bütün işlemler tamamlanmıştır, belirlemeler yapılmıştır ve ödemelere de, en kısa zaman içerisinde başlanacaktır. Bunu, burada, ben açıklamış olmayayım diye söylemiyorum; ama, en kısa süre dediğim, mutlaka sizin de kafanızda olan en kısa süredir.

ALİ RIZA BODUR (İzmir) - En kısa süre, yarın.

AHMET KÜÇÜK (Çanakkale) - Yarın...

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - Burada, şu var: böyle büyük bir paranın piyasaya akması, makroekonomik dengeler açısından bazı farklı yansımalar ortaya çıkarabilir düşüncesiyle, Merkez Bankası, BDDK, Hazine, DPT yetkilileri ve ilgili bakanlar, sürekli bir araya gelmişler, makroekonomik dengelerin de kontrol altında olabileceği bir ödeme planı oluşturmuşlardır. Bu ödeme planı çerçevesinde ödemeler yapılacaktır; ama, ilk elden, kısa süre içerisinde ödemenin yapılacağını belirtmek istiyorum.

AHMET KÜÇÜK (Çanakkale) - Ne şekilde?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Devamla) - Burada, bilinçli olarak, mevduatların sınırına göre müdi sayısını vermeye çalıştım. Dikkat ederseniz, 378 000 müdiden 116 936'sının yatırmış olduğu para 5 000 000 000'dan azdır; yani, müdilere 5 000 000 000 verdiğiniz zaman, bir anda, 116 936 müdiinin tüm parasını ödemiş olmaktadır. Eğer, 10 000 000 000'ı ilk taksit olarak hemen öderseniz, bu takdirde de 201 331 müdiin tüm parasını ödemiş olmaktadır. Bu rakamı 5'er 5'er artırdığınız takdirde, ilk dilimlerin sayısının daha çok olduğu görülmektedir ve çok kısa vadeli bir dönem içerisinde, müdilerin büyük bir kesiminin yatırmış oldukları

paraların tamamının ödenmesi, makro ekonomik dengeler açısından da mümkündür ve bu şekilde düşünülmektedir; ancak, siz de takdir edersiniz, 7 800 000 000 000 civarındaki bir parayı piyasaya akıtırken belli bir planlama ve makro dengeler gözetilmelidir diye düşünüyorum.

Ben, bankacılık sektöründe 1994 yılından itibaren yaşanan ve meydana gelen olayları, süremizin darlığı sebebiyle, çok özet bir şekilde vermeye çalıştım. Hatta, önergelerden biri, sadece bankacılık sektörüyle ilgili değildir, tüm finans sektöründe alınması gereken önlemlerle ilgili bir önerge de bu görüşmelerimiz içerisinde yer almaktadır. "Finans sektörü" dediğiniz zaman, bankacılık sektörü kastedilir, sermaye piyasası kastedilir, sigortacılık sektörü kastedilir; dolayısıyla, bugünkü oturumun, daha çok bankacılık ağırlıklı olarak gelişeceği anlaşılmaktadır.

Ben, diğer arkadaşlarımızın konuşmalarını da zevkle dinleyeceğim ve alacağımız notları, önerileri, hassasiyetle takip edeceğiz.

Bu duygular içerisinde, hepinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Mersin Milletvekili Sayın Mustafa Özyürek; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Özyürek, sürenizi Sayın Aslanoğlu ile paylaşıyorsunuz.

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA ÖZYÜREK (Mersin) - Sayın Başkan, Yüce Parlamentonun saygıdeğer üyeleri; hepinizi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanı dinlerken ve Meclisimizdeki katılımın azlığını ve böyle sakin bir havada, sanki çok önemli bir olay olmamış gibi, olayları sükunetle konuşmamızı doğrusu hayretle karşıladım.

Şimdi, Sayın Bakan rakamları verdi, onlara girecek değilim, elbette bunlar resmî rakamlardır, doğru rakamlardır; ama, öylesine korkunç rakamlardır ki, bunun altından bu ekonomi nasıl kalacak, bu ve benzeri olayların tekrarlanmaması için bu Meclis ve bu hükümet ne gibi önlemler aldi, alacak; bunların hepsinin çok ciddi şekilde konuşulması lazım.

Şimdi, 5 önergeyi birleştirerek konuşuyoruz, hepsi saatlerce konuşulacak bu önergelerle ilgili olarak, böyle sıkışmış, kısaltılmış bir süre içinde konuşmanın zorluğunu çekiyorum.

Değerli arkadaşlarım, öncelikle Cumhuriyet Halk Partisinin bu konularla ilgili iki temel yaklaşımını sizlerle paylaşmak istiyorum. Öncelikle, bu konularda eleştiri yapıldığı zaman, bazı çevreler diyorlar ki: Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu gibi özerk kurumlar herkese lazımdır. çağdaş ekonominin olmazsa olmaz kuruluşlarıdır, bunlara sataşmayın, bunlara dokunmayın.

Şimdi, biz, 1999 yılı seçim bildiğimizde, ilk kez Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulunun oluşmasını önermiş bir parti olarak, elbette, ekonominin, finans sektörünün, bağımsız, özerk bir kuruluşa ihtiyacı olduğunu her vesileyle ifade ettik. O bakımdan, bizim eleştirilerimiz, bu kurumun şu andaki yanlış uygulamalarıdır, yoksa, kurumun esasına dönük bir eleştirimiz yoktur. Birinci mesele bu.

İkinci mesele: Bazı çevreler, kendi aralarındaki kavgalar nedeniyle, bazı holdinglerin, bazı grupların birbiriyle kavgası nedeniyle, istiyorlar ki, biz, eleştirilerimizi BDDK'ya değil, hükümete değil, bu firmalara, bu kişilere dönük yapalım.

Değerli arkadaşlarım, bizim görevimiz, Parlamentonun görevi, yolsuzlukları, suiistimalleri önleyecek bir düzenin kurulmasını ve bu yolsuzluklara, suiistimallere fırsat veren açıkların kapatılmasını sağlamaktır. Eğer, siz bu önlemleri almıyorsanız, siz bu düzeni kurmuyorsanız, bugün Ali gelir, devleti, affedersiniz, tokatlar gider, ertesi gün Veli gelir, devleti tokatlar gider. Onun için, elbette, şahıslar, bu yolsuzluğu yapan her kimse, sonuna kadar takip edilmelidir, yürüttükleri, hortumladıkları paralar kuruşuna kadar alınmalıdır; bunun için, idarî olarak, yasal olarak ne mümkünse yapılmalıdır; onda hiç kuşku yok; ama, bir düzen, bir ekonomik düzen, vatandaşın insafına terk edilemez.

Sayın Bakanın biraz önce verdiği rakamları, 21 bankanın batmış olmasını dinlerken, bizim, âdeta, bankaların batmasını teşvik eden bir sistem oluşturduğumuzu, bunun önlemlerini almadığımızı, acıyla, hep birlikte tespit ettik. O bakımdan, işte, Ali geldi, Veli geldi, Hüseyin geldi... Bunlar gelir; siz kapıyı açık bırakırsanız, bugün de birileri bankaları soymaya devam ediyordur.

Değerli arkadaşlarım, vaktim kısa olduğu için çok ayrıntısına girmek istemiyorum; ama, özellikle, İmar Bankasıyla ilgili birkaç noktayı belirtmek istiyorum.

Birinci mesele -Sayın Bakan ifade etti- İmar Bankasına para yatırmış olan vatandaşların en ufak bir kusuru yoktur; çünkü, bütün bankalar devletin güvencesi altındadır ve bütün bankalarda yatırılmış olan mevduat, daha önce 50 000 000 000 liraya kadar, son İmar Bankası olayından sonra da sınırsız olarak devlet güvencesi altındadır. O nedenle, Sayın Başbakanımızın "niye devlet bankasına yatırıyorsunuz da gidip özel bankalara yatırıyorsunuz" gibi sözlerinin dikkatsizce konuşulmuş ifadeler olduğunu belirtmeliyim. Vatandaşın gözünde, yasalarımızın gözünde bütün bankalar eşittir. O bakımdan, İmar Bankasına para yatırmış olan insanları suçlamak "mademki oraya para yatırdınız, siz de kapı kapı sürünün" demek doğru değildir.

Sayın Bakanımızın burada söylediği sözleri, verdiği vaadi ciddiye alıyorum. Gerçekten, tanıdığım kadarıyla, son derece ciddi bir insandır ve inanıyorum ki "en kısa zaman" dediğine göre, belki yarından itibaren İmar Bankası mudilerine ödemeler başlayacaktır, başlamalıdır. Bunu, artık, çözülmüş bir konu olarak algılıyorum ve dinleyici localarında da, acaba, bu konuşmadan, bu görüşmelerden bize dönük bir şey çıkacak mı diye merakla bekleyen mudilerin, Sayın Bakanın bu konuşmasıyla bir müjde almış olduklarını diliyorum, geçmişte olduğu gibi, on gün sonra, onbeş gün sonra, verilen sözlerin, bir kez daha hasıraltı edilmemesini diliyorum.

Değerli arkadaşlarım, görevi, işi, denetim olan, mesleğe böyle başlamış ve hasbelkader banka yöneticiliği de yapmış olan bir arkadaşınız olarak, bu verilen bilgileri, yazılan raporları okuduğum zaman, nasıl olup da bu banka manipülasyonlarının daha önce fark edilmemiş olduğunu anlayabilmiş değilim. Eğer mülkiyedeki hocalarım bana yanlış öğretmemişlerse, eğer Maliye Bakanlığındaki hesap uzmanı üstatlarım bana yanlış bilgi vermemişlerse, eğer, ben, yıllarca bu görevi yaparken, mesleğimin hakkını vermişsem, bu yolsuzluk, İmar Bankasındaki bu olay, olay cereyan ederken, kesinlikle fark edilebilirdi, ve ortaya çıkarılabilirdi. Bunu, bu işi meslek edinmiş, yıllarını bu işe vermiş bir arkadaşınız olarak, açıkça ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, BDDK'nın sitesinde var, basında da geniş olarak birkaç gün önce yer aldı. Şimdi, ne oluyor; 100 000 000 000 lirayı yatırıyorsunuz -yazılanlara göre söylüyorum- 20 000 000 000 lirası resmi kayıtlara geçiyor, 80 000 000 000 lirası ikinci belge veya sahte belge veya sanal belgeye geçiriliyor. Nasıl yok ediyor diye bakıyoruz: ödendi kaydıyla veya ters kayıtlarla bunların yok edildiğini görüyoruz.

Şimdi, inşafıyla düşünelim değerli arkadaşlarım; bir bankaya gidiyorsunuz, inceleme yapıyorsunuz, denetim yapıyorsunuz. Bu kadar yoğun ters kaydı gördüğünüz zaman, kuşkulanmaz mısınız. Şüphe etmez misiniz?! Şimdi, yeni yeni yöntemler çıktı, yeni yeni teknikler çıktı, onlara girecek değilim. Öncelikle, artık, dünyada, kompüter sisteminin denetimi yapılmaktadır; acaba, bu kompüter sistemi güvenilir midir diye. Bunu yapan denetim firmaları vardır; ama, ne yazık ki, bu bankamızı denetleyen firma, son derece küçük bir denetim firması, bu tür tekniklerden bihaber. Pekî, bunlar bu teknikleri bilmiyorlar. 2001 yılında, Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu üçlü denetim getirdi; birinci denetim, o bankanın kendi seçtiği bağımsız denetim şirketinin yaptığı denetim; ikinci denetim, o denetçinin yaptığı denetimleri denetleyen, bir anlamda kalite kontrolü yapan bir denetim ve üçüncü olarak da, BDDK kendisi denetledi. Bu kadar denetim sırasında, katrilyonlar kayıtdışı işleme tabi tutuluyor ve siz bunu fark etmiyorsunuz!.. Benim aklım bunu almadı. Mustafa Özyürek olarak, ömrünün önemli kısmını denetim mesleğine vermiş ve on seneden fazla, Türkiye'deki bütün denetçilerin başkanlığını yapmış Mustafa Özyürek olarak, benim aklım bunu almadı.

Sayın Bakan, yöneticiler, her şey olup bittikten sonra "tespit ettik ki, şu kadar zarar var; açığa şu kadar tahvil, bono satılmış..."

Karadenizlinin bir hikâyesi var; hepiniz çok iyi bilirsiniz. İşte, idama giderken "son isteğin nedir" dedikleri zaman "bu, benim için ders olsun" demiş.

Şimdi, Sayın Bakan, bizim için bunlar bir ders de, çok pahalı bir ders. Türkiye'nin ne imkânlarının ne kaynaklarının, bu kadar büyük bir ders almaya ihtiyacı var; bunun altından kalkamayız.

İşte, Cumhuriyet Halk Partisi ile AKP arasında müthiş bir tartışma yaşıyoruz. Nedir; Ek Taşit Vergisini alalım mı almayalım mı? Biz götürüyoruz, Anayasa Mahkemesi iptal ediyor. Siz kanunu çıkarıyorsunuz, biz götürüyoruz Anayasa Mahkemesine... Ne kadar biliyor musunuz değerli arkadaşlarım?..

BAŞKAN - Sayın Özyürek, devam edecek misiniz efendim?

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) - İzin verir misiniz; çok önemli bir konu konuşuyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Arkadaşınıza söz hakkı bakımından...

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) - Ona da vereceğiz; ama, 5 önergeyi birleştirdik.

BAŞKAN - Buyurun.

MUSTAFA ÖZYÜREK (Devamla) - Yani, normalde görüşseydik, burada 5 önerge için ayrı ayrı görüşme yapacaktık. Ben, önemsedğim bir şey söylüyorum. İzin verirseniz, bir iki şey daha ifade edeyim. Elbette, değerli arkadaşımın da söz hakkını korumaya çalışacağım.

Şimdi, bunlar, işlemler sırasında, denetim sırasında mutlaka ortaya çıkardı. Niçin ortaya çıkmamıştır? İşte, araştırma komisyonu kurulduğu zaman, bunları, her halde tespit etme şansına sahip olacağız.

Şimdi, bir diğer önemli nokta şu: Yine, Sayın Bakan ifade etti; 1990'lı yıllarda bu bankanın devlet tahvili, hazine bonusu alıp satma yetkisi kaldırılmış olmasına rağmen, 750-800 trilyonluk elinde olmayan bonoları, tahvilleri satmış.

Şimdi, BDDK'nın açıklamasında, Sermaye Piyasası Kuruluna dikkatli bir şekilde yazılmış dokundurmayı görüyoruz. SPK, 1990 yılında tahvil alıp satmayı yasakladığı bir bankanın, gazetelerde, televizyonlarda boy boy ilan vermek suretiyle, tahvil, bono alıp sattığının nasıl farkına varmaz; bir elemanını gönderip, yahu, biz bunun yetkisini kaldırdık, nasıl alıp satıyormuş, nasıl bu kadar yüksek faiz veriyormuş diye bir denetlemeyi nasıl aklına getirmez?! BDDK kuruldu, bu maksatla kuruldu; peki, niçin onların aklına gelmez?!

Değerli arkadaşlarım, ben, bu devlette yirmibeş yıl memurluk yaptım. Yani, bir kural koydunuz, bir yasak getirdiniz; bu yasağa uyuluyor mu uyulmuyor mu, bunu denetlemiyorsanız, burada niçin kanun çıkarıyoruz, hükümet niçin kararname çıkarıyor, bu kuruluşlar niçin tebliğ, yönetmelik çıkarıyor?!

Şu mümkün değil: 1990 yılında bu yasaklanmıştır; ama, hiç kimse bu yasağı hatırlamamıştır. Böyle şey olur mu değerli arkadaşlarım?! Ben Maliye Bakanlığında çalıştım. İnanınız, oradaki bir şef, onbeş sene önce bir yasak gelmişse, ona aykırı bir olay yansıdığı zaman, derhal üstüne gider. Bu mümkün değil. Bu banka, hakkında en çok şikâyet edilen banka; bu banka, hakkında en çok söylenecekleri çıkarılan banka.

Değerli arkadaşlarım, özetle, bu komisyon kurulmalıdır, bunlar araştırılmalıdır; çünkü, vaktiyle doğru dürüst denetim yapılmış olsaydı, bu bilgilerin, bu olayların, bu manipülasyonların, bu açığa satışların, bu mevduatın büyük kısmını gizleyen muhasebe işlemlerinin ortaya çıkmaması mümkün değildi.

Bırakınız biraz önce bahsettiğim kompütürlerin güvenilirliğini filan, babadan kalma usul -biraz ilgili olan hepiniz bilirsiniz- nedir; mutabakat yapılır değerli arkadaşlarım. Birisi hesap açtırmış, para yatırmışsa, sorulur ona, 1 000 000 000 yatırdın, şubeye de sorulur, 1 000 000 000 ne görünüyor sizde, genel müdürlükte ne görünüyor.. Bunlar, bırakınız yeni, modern, çağdaş, bilgisayarlı denetimleri, babadan kalma, en basit, bakkalın bile yaptığı denetimle ortaya çıkar.

Bu Yüce Heyetin bu araştırma komisyonunu kurmasını, bu konudaki sorumluların, kim olursa olsun. mutlaka ortaya çıkarılmasını istiyoruz. Bu konuda bu sorumlulardan hesap sorulması noktasında hükümetin alacağı her türlü önleme destek olmaya hazırız; çünkü, herkesin ödediği vergilerin, üç beş haramzadenin kursağına gitmesi, hepimizi vatandaş olarak ve bu vatandaşın vekilleri olarak tedirgin ediyor, rahatsız ediyor. Bu komisyon kurulmalıdır, olayların üzerine ciddiyetle gidilmelidir. Kimin sorumluluğu var. kimin yok; niçin burada yönetim kurulu üyelerinin eksikleri tamamlanmamıştır; niçin. BDDK. on onbeş gün önlem alamamış, karar verememiştir; hükümetin burada kusuru var mıdır; hükümet, acaba, oraya atama yaparken, senden, benden, ona yakın, buna yakın arayışı içinde mi vakit kaybetmiştir, başka türlü bir vakit mi kaybolmuştur... Bunların hepsi çok önemli olaylardır, Türkiye'nin kanını emmiş olaylardır, Türkiye'yi katrilyonlarca lira zarara sokmuş olaylardır. Bunların, mutlaka ortaya çıkması gerektiğini düşünüyorum.

Sabrınız için ve Sayın Başkanın anlayışı için şükranlarımı sunuyorum.

Sağ olun değerli arkadaşlar. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Özyürek.

Çok saniyelere tekabül eden bir süremiz var; ancak, fevkalade hayatî bir konuyu burada müzakere ettiğimiz için, lütfen, müsahamayı iyi değerlendirerek kısa bir konuşma yapmanız için. Sayın Aslanoğlu, size söz veriyorum: buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Malatya) - Sayın Başkan, Yüce Meclisin değerli üyeleri; vaktim çok kısıtlı olduğu için, sadece satırbaşlarıyla geçeceğim.

Bir kere, bu araştırma önermelerini, mutlaka, bu Yüce Meclis açıklığa kavuşturmalıdır. Bankacılık sektörü çok hassas bir sektördür. Eğer, bir ülkede finans sektörü nezele olmuşsa, o ülkenin tüm ekonomisi zatürree olur. Nitekim, son on yıla baktığımızda, son on yılda finans sektöründe yaşanan bu olgular, olaylar reel sektörü ne hale getirmiştir ve ülkedeki üretimin, ülkedeki kalkınmanın önünü kesmiştir. Onun için, finans sektörü, en küçük şüpheden, en küçük dedikodudan kurtarılıp, kendi halinde işleyen bir yapıya kavuşturulmazsa, bu ülkede hiçbir şey olmaz arkadaşlar.

İki, yine, şu Bankalar Kanununa aykırı bir şekilde, kim, neye imza atmışsa ve hangi para kime verilmişse -özellikle grup olarak- her kaç kuruşsa, mutlaka ortaya çıkarılmalı; öncelikle İcra İflas Kanunu, öncelikle yasalar önündeki tüm engeller kaldırılmalı; özellikle son dört yıldır, faiz canavarı dediğimiz canavara en az bir 60-70 katrilyon ilave edilmesiyle, çocuk çocuğumuzun rızkı birilerinden öncelikle alınmak için, tüm yasal önlemleri bu Meclis almalıdır. kimsenin hakkı kimsede kalmamalıdır.

Bir üçüncüsü ise şu: Maalesef, son üç yılda bankacılık sektörünü yerden yere vurduk ve hasta ettik: orada çalışan onurlu, şahsiyetli bir sürü insanı da karaladık. En azından, o onurlu insanların, yapanla yapmanın ayrılması açısından, o sektörde çalışan onurlu insanların da ayıklanması lazım. Onun için çok önemli...

Şimdi, dönüp, geri gidiyorum. Dünyanın hiçbir yerinde, sınırsız mevduat güvencesi yoktur. Sektörün bu hale gelmesinin en büyük nedeni, yaratılan haksız rekabettir. Eğer, siz, yüzde 100 devlet güvencesi veriyorsanız -paranın bir maliyeti vardır, paranın bir kullanım değeri vardır- döviz tevdiat faizine yüzde 30 ödeyen bir ülkede, bu parayı, siz, dışarıda, LİBOR + 2'yle, LİBOR + 1'le bulabiliyorsanız, sektör, yüzde 30'la, yüzde 35'le döviz topluyorsa, bunu da birilerine vermek için topluyorum diyorsa, bir kere, birinci sorun buradan gelmektedir. Dünyanın hiçbir yerinde, sınırsız güvence yoktur. Tekrar söylüyorum. Güvence devam ettiği sürece, sistemin sorunu kalkmaz: sistem, yarı'nı yine hasta olur.

İkincisi, devlet baba en büyük alıcı, devlet baba tüm paraları topluyor. Sektör de, oh ne güzel, bastırılmış kur, dışarıdan paraları getir, buna çok iyi tav oldu; ama, öyle bir istikrarlılık yaşandı ki ve sonuçta, sektör, o gün, devletten aldığı her şeyi verdi. Ha, nereye verdi: bir yerlere verdi. Onun için, devlet baba en büyük borç alıcısı olmaktan kurtarılmazsa, finansman sektörüne, bankacılık sektörüne yine istikrar gelmez.

Tabii, off-shore bankalar... Bundan on yıl önce, Maliye Bakanlığı, hangi bankalara mevduat yatırılacağını belirliyordu; ama, bu kalktığı zaman, off-shore bankalar mutlak gözden geçirilmeli. Tabii, eğer, bir ülkede, finansman sektörü bu kadar yerden yere vurulursa, arkadaşlar, reel sektörün önu açılmaz. Onun için, bu, Yüce Meclis, çok uzun...

Pardon... Bankalar, Bankalar Kanunuyla idare edilir. 1990 yılından beri, her bankanın raporu, iki yıl öncesine kadar, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığında idi.

1- Bankalar, bankalar yeminli murakıpları tarafından her yıl denetlenir.

2- Bağımsız denetim şirketleri tarafından -iki yıl öncesine kadar- ve Merkez Bankası tarafından...

O gün, bu önlemler alınmadığı için... O gün bunların hepsi belliydi; kimse ceza görmedi, kimseye ceza verilmedi, yapanın yanına kâr kaldı; bugün, bu fatura çıktı. Hepsini belliydi... Eğer, sen, bir bankayı, ekonomik boyutunu incelemeden, o bankayı alan insanların mali koşullarını incelemeden birilerine satıyorsan, dönüp, arkasından, kredi verip, o sermaye de yerine geliyorsa, o zaman, birinci, baş suçlu sensin! Devlet sensin... Tabii, bu bankaları, kim, şu kanun dışında, haksız yere paraları aldıysa... Ama, ikinci suçlu da, kamu otoritesidir. Lütfen, bunu da geçmeyelim. En az onlar kadar suçludurlar.

Onun için, bu Meclis araştırması komisyonu bir an önce kurulmalıdır; özellikle, Türkiye'nin ekonomisini çok büyük boyutta ilgilendiren ve kamunun büyük bir finansman yaptığı paraların geri alınması için her şey yapılmalıdır; sektöre istikrar getirilmelidir.

Hepinize saygılar sunuyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.

Süreyi de gayet iyi kullandığımız için, size ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi, AK Parti Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Ergün Dağcıoğlu; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Dağcıoğlu'nun önerge sahibi olarak da söz hakkı vardır; kendilerinin bu süreleri birleştirme talebi var.

Buyurun Sayın Dağcıoğlu; sürenizi buna göre ayarlıyorum.

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; son yıllarda, Türkiye'de gerçekleşen 22 banka operasyonu, bunlara neden olan hususlar, bu kararların ortaya çıkardığı sorunlar, BDDK tarafından yapılan hatalar ve yetersizlikler ile BDDK'nın düzenleme ve denetleme görevini layıkıyla yerine getirip getiremediği hususunda gerekli tedbirlerin alınması amacıyla verdiğimiz araştırma önergeleri üzerinde şahsım ve Grubum adına söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bilindiği üzere, mali sektörün lokomotif olması gereken bankacılık sektörü, son on yılda, maalesef, ülkemizi ağır ekonomik krizlere sokan başlıca karadeliklerden biri haline geldi. Sektörel hatalar sonucu batmalar, usulsüz krediler ve kapanmalar çok sık yaşanmaya başladı. Bu dönemde birçok kişi de, maalesef, mağdur oldu. Türk bankacılık sektörünün yozlaşmaya sürüklenmesinde 94 krizi sonrası alınan 5 Nisan kararları önemli bir mihenk noktasıdır diye düşünüyorum; çünkü, o tarihlerde -hatırlayacağımız gibi- mevduat sigorta limitlerindeki sınır kaldırılmış, mevduata yüzde 100 güvence verilmişti. İşte, bu mevduata yüzde 100 güvence verilmesi olayı, Türkiye'yi bugünkü kara tabloya taşıdı arkadaşlar. Ayrıca, medya patronlarının hukuka aykırı olarak ve hukuk zorlanmak suretiyle banka sahibi olmalarıysa, yarayı daha da derinleştirmiştir diye düşünüyorum.

Banka kurmanın çok kolaylaştırıldığı, denetimin de bu manada azaldığı ve neredeyse olmadığı bir ortamda, Temmuz 1999 itibarıyla, 81 banka faaliyette bulunmaktaydı. Bu bankaların toplam 7 370 şubesi ve yaklaşık 166 000 personeli vardı; ama, bugün gelinen noktada, banka sayısı 81'den -araştırmayı hazırladığım günlerde- 51'e düşmüş, 1 685 şube kapatılmış ve yaklaşık 120 000 civarında yetmiş insan gücü olarak tanımlayacağımız kişi işsiz kalmış ve bu operasyonlar bize, yaklaşık, bugünkü değerlerle, 50 000 000 000 dolara mal olmuş.

Peki, bütün bunlar olurken yetkililer ne yaptılar diye baktığımızda, görüyoruz ki, bu olumsuz gelişmeler cereyan ederken, maalesef, konuyla ilgili olarak, ilgili bakanlar ve yetkililer "gizlilik perdesi", "ticarî sır" kavramlarının arkasına sığınıp, kamuoyunu şaşırta n, birbirleriyle çelişkili beyanlarda bulunmaya devam etmişlerdir. Bu tutarsızlıklar nedeniyle, gerek Plan ve Bütçe Komisyonunda gerek bu Genel Kurul salonunda yapılan konuşmalarda, yine o zamanki muhalefet milletvekilleri olarak bizlerin vermiş olduğu yazılı ve sözlü soru önergelerine buradan verilen cevaplarda, özellikle tatmin edici cevaplar verilmediğinden ötürü, Türkiye kilitlenmiş görünüyor. O tarihlerde, BDDK tarafından. sözde, yasalar bahane edilmek suretiyle, Ziraat ve Halk Bankasına bilgi verme yasası bile getirilmiş idi ve bu yasak da hâlâ devam ettirilmektedir. Yüce Meclisi üçüncü tekil şahıs hükmüne düşürmek suretiyle "biz, size bilgi veremeyiz" dahi denilmiştir.

Arkadaşlar, savaş kararı bile alma yetkisine sahip olan, Yüce Millet adına karar iradesinde bulunma yetkisine sahip olan bu Yüce Meclis, yine bu kurumlar vasıtasıyla, üçüncü tekil şahıslar hükmüne düşürülmek suretiyle, bilgi aktarımına mâni olunmuştur. İşte, bütün bunlar bahane edilerek, sır perdesi arkasında, milletvekillerinden ve halktan âdeta gizlenen bu bilgiler, sistemi tıkamıştır.

Bilindiği üzere, bankacılık sektöründeki sorunları gidermek, bankacılık sistemini düzenlemek ve denetlemek için, 23 Haziran 1999 tarihinde Bankalar Kanunu çıkarıldı. Peşinden BDDK kuruldu ve Fon da BDDK'ya devredildi. Peki, bütün bu imkânlarla rağmen BDDK başarılı oldu mu diye sorduğumuzda, bugünkü toplantının da zaten sebebi hikmeti olduğu üzere, maalesef, başarılı olamadığı görülmektedir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna, 6 Kasım 1997'den bu yana geçen altı küsur yıl içerisinde, 22 banka devredilmiştir. Bu bankalardan bazıları satılmış, bazıları da hâlâ Fonun elinde bulunmaktadır. Bütün bu müdahalelere rağmen, o günden bu yana, bankacılık sektöründe tam olarak istikrar ve güven ortamı, maalesef, hâlâ oluşturulamamıştır. En son, İmar Bankası olayı bir kez daha göstermiştir ki, BDDK, sorumluluğunun gereğini, ne yazık ki, yapamamaktadır. Hatırlarsanız, kamuoyunda, Pamukbank operasyonundan hemen sonra, Fona devredilecek 21 inci banka olup olmadığı konusunda ciddi şüpheler, endişeler vardı; çünkü, BDDK Başkanı, daha önce, defalarca "bu son" demesine rağmen, ondan sonra -o sona rağmen- birçok bankaya el konulmuştu. Bu müphemiyet ve şüphe ortamı, tabii ki, bu sorulara da müteallikti. Kaldı ki, BDDK, Pamukbankla ilgili olarak son gelişmeden, yani, 19 Haziranda Pamukbanka el konulmasından sadece 24 saat önce, arkadaşlar, banka bilançolarını açıklayıp, bankacılık sisteminin sağlam olduğunu duyurmamış mıydı bütün kamuoyuna?

Sırası gelmişken, Pamukbankla ilgili önergemiz vardı, onunla ilgili de birkaç söz etmek istiyorum: yaşananları bir hatırlayalım istiyorum arkadaşlar.

O zamanlar, Karamehmetler, 2002 yılının haziran ayında, BDDK'ya, Pamukbank ile Yapı Kredi Bankasının birleşmesi için bir plan sunmuştu. BDDK ne yaptı: özel bankalar arasında 5 inci sıradaki Pamukbanka, Yapı Kredi Bankası birleşmesiyle ilgili fizibilite raporlarının uygulanabilir olmadığına karar vererek, el koydu o tarihlerde; yani, 19 Haziran 2002 tarihinde. Eğer, bu birleşme, tabii, kabul edilseydi Karamehmetlerin müracaatında, ne olacaktı? Karamehmetler, o zaman, BDDK'ya "2002 yılında 750 000 000 dolar, 2003 yılında 2 100 000 000 dolar, 2004 yılında ise son olarak 150 000 000 dolar vermek suretiyle, toplam 3 000 000 000 dolar kaynak aktaralım" diye teklif getirmişlerdi. O zamanlar, BDDK, bunu makul bulmamak suretiyle, 19 Haziranda Pamukbanka el koydu ve hemen onun akabindeki gelişmelerde, hepinizin hatırlayacağı üzere, şimdi, yani 2004'e kadar ödeyeceği para, sadece 289 000 000 dolar olarak kayda girdi. Peki, BDDK bunları yaparken ne yaptı: teklifi kabul etmeyip, daha zor bir yolu seçerek, Pamukbanka el koydu da ne yaptı: bu banka kaynaklarından Çukurova Grubuna kullandırılan 2 738 000 000 dolar kredi yanında, grubun en büyük iştiraklerinden Turkcellin hissesine, yine, diğer küçük iştiraklerinden de yaklaşık 30 000 000 dolara tekabül eden birçok hisseye sahip oldu; ama, bütün bunlardan daha önemli olarak da, Turkcell gibi önem arz eden Yapı Kredi Bankasının 5 ortağının yönetim hakkını da alarak Fona geçirmiş oldu. Yani, BDDK, bir taşla iki kuş vurarak, o tarihlerde, hem Pamukbanka el koymuş hem de dolaylı olarak Turkcell ve Yapı Kredi Bankasının yaklaşık yüzde 36 hissesine sahibi olmuş oldu.

Arkadaşlar, peki, bütün bunlara el koydu da ne oldu, rehabilite ederek topluma mı sundu dediğimizde, bakın, o güne kadar el koyduğu 19 bankanın büyüklüğüne sahip olan Pamukbanka el koymak suretiyle, Türkiye'deki sıkıntı ve zillet ortamını, aslında, Türkiye sınırlarının dışına -Turkcell vasıtasıyla- ta Wall Street'e kadar taşımış oldu. Bütün bunların ceremesini kim çekti; hep birlikte bu millet çekti.

Öncelikle şu soruların araştırılarak cevaplandırılması gerekir diye düşünüyorum. Demirbankta olduğu gibi Pamukbankta da acaba devlet organlarının ihmali, yanlışı var mıdır; bunların araştırılması gerekir. İfade edildiği gibi, Pamukbankın, Fiskobirlikten 1 500 000 000 000 liralık alacağı var mıdır; bunların araştırılması lazım. Pamukbank, onbir yıl önce devlete açtığı kredinin bir türlü geriye ödenememesinin, yani, bir anlamda devletin sorumluluklarını yerine getirememesinin kurbanı mı olmuştur, yoksa, olmamış mıdır; bunun araştırılması lazım diye düşünüyorum.

Ayrıca, banka birleşmelerinin teşvik edildiği bir dönemde, sermaye rasyolarının yüzde 8'lere getirilmesi gerektiği için bir sürü yasa çıkardığımız bir dönemde, altı sekiz ay kadar önce el konulması gereken bir bankaya el koymayarak, geciktirilerek bir siyasi ve ekonomik hata yaptığımız yetmiyormuş gibi, bir de birleşmenin arifesinde -az önce söylediğim yükleri bu milletin sırtına yükleyecek olan el koyma işleminde- iki kere bu millete zarar verilmiş olunmadı mı diye, bunu, burada dile getirerek araştırma konusunun ne kadar önemli olduğunu vurgulamak istiyorum.

Arkadaşlar, el koyduğu Pamukbankla ilgili olarak Danıştaydan dönen kararı da kendisine bir mehzaz kabul eden BDDK, tekrar eski sahibine geri vermeye kalktığında, hatırlayın, o tarihlerde, Pamukbankın ilk sahipleri "hayır, biz bunu almayız; çünkü, bizden aldığımız gibi devredecek durumda değil. Şu anda daha kötü yönettiğiniz için, bizden aldığımız şartlara getirmeden bu bankayı geri almamız" diye basına da yansıyan birsürü demeçler vermişlerdi.

Şunu söylemek istiyorum: Hem birleştirmeyerek zarar ver hem el koyarak zarar ver hem de daha sonra, iade ederken eski sahiplerine, borcu yeniden yapılandırırken, o 6 200 000 000 dolarlık yapılandırma esnasında, LİBOR + 3'lerle, LİBOR + 0,5'lerle, bu insanlara verdiğiniz ödeme planına harcadığınız kaynak tahsisleriyle, sizin, o esnada, birsürü, âdeta takla atarak, yüzde 11-12'lerle, yani, LİBOR + 8-9'larla borçlandığımız bir encamı düşündüğünüzde, aradaki faiz farkından bile yaklaşık 500 000 000 dolar, bu millete yeniden zarar tahmil et... Bunu anlamak mümkün değil diye düşünüyorum arkadaşlar.

İşte, neticede, BDDK'nın hukuksuz ve haksız uygulamaları Türk Halkına milyarlarca dolara mal oldu. BDDK, şirket zengini haline geldi. BDDK, bu operasyonlar sayesinde tam 150'nin üzerinde şirket sahibi olarak, Türkiye'nin, âdeta en büyük KİT'i haline geldi. BDDK üyelerine, Başbakanlık Teftiş Kurulu raporuna bile konu olacak şekilde... Başbakanlık Teftiş Kurulu bile "milyarlarca liralık maaş veriyorsunuz, harcırah veriyorsunuz, yolluklar veriyorsunuz" diye, bunları raporlarına konu etmişlerdi. Milletvekillerinin dokunulmazlığının bile tartışıldığı bir ortamda, bırakınız dokunulmazlığı, âdeta, bir masuniyet zırhına büründürmek suretiyle görevlendirdiğiniz bu üst yöneticiler, lüks ofislerinde, bir anlamda sırça köşklerinde, yapmaları gerekeni yapmadıkları için, Türkiye, şu anda, inim inim inleyen bir ortama geldi arkadaşlar.

Şimdi, yine, el konulan Pamukbank, İmar Bankası ve Adabankla, toplam 22 bankayla birlikte Fon, âdeta bir banka mezarlığı haline geldi. İmar Bankası operasyonu ise, hâlâ gündemdeki sıcaklığını koruyor. Yetkililer "her şey BDDK'nın kontrolünde" derken -Pamukbankta olduğu gibi- bankalarda mevduat hesaplarının kaydı bile olmayabiliyor; 10 000 000 000 000'luk mevduat 1 000 000 000 000 000 lira olarak gösterilebiliyor; banka sahibi, isterse, mevduat kayıtlarını -Sayın Bakanın da az evvel ifade ettiği gibi- şeytanın bile aklına gelmeyecek yöntemlerle silebiliyor, saklayabiliyor veya bu kayıtları alıp bir yerlerde sakladığı yetmiyormuş gibi, hazine bonoları banka kasalarında durmayabiliyor. Hazine bonosu banka kasasında bile değil! Oysa, "BDDK gerekli denetimi yapıyor"un huzuru içerisinde, hiçbir banka, bonosunu kasasına kitlemeden repo yapamaz, bono makbuzu kesemez sanıyorduk hepimiz. Meğer, bir banka, açığa repo yapabiliyor, açığa, hem de -şu anda rakamları net bilmiyoruz; ama, basına yansıdığı kadarıyla- 2 000 000 000 000 000'luk

bono satabiliyormuş! Demek ki, devlet gözetimine girdiği için her işlemi BDDK tarafından kontrol edilen. üstelik yönetiminde -bakın. üstelik yönetiminde- 2000 yılından beri BDDK'nın da temsilcisi bulunan bir bankada bile bunlar olabiliyormuş!

Söyler misiniz arkadaşlar bizlere: biz, masum Türk Milletine, kendimizin bile şüpheye düştüğü bir ortamda, başka bankalarda da buna benzer durumların olmadığını nasıl anlatacağız allahaşkına?! Söyler misiniz bize: halk, BDDK'ya güvenemediği için parasını bankalara yatırmıyorsa, bankacılık devamlı yara alıyorsa, reel ekonomiye kaynak aktarılamıyorsa, spekülasyonların ardı arkası devam ediyorsa neden o zaman "ticarî sır" kavramı var; neye yarıyor bu "ticarî sır" kavramı?! Eğer, biz, bu kontrolleri yapamayacaksak, kendin pişir kendin ye usulü, para yatırdığımız bankanın hesaplarını her gün gidip kendimiz mi kontrol edeceğiz?! Yoksa, bonoların, tahvillerin yerinde durup durmadığına emin olmak için, her gün banka banka dolaşmak suretiyle. Başbakan Yardımcımız Sayın Abdüllatif Şener Bey mi gidip de bunları kontrol edecek?!

En önemlisi de şudur arkadaşlar: BDDK -güya- bankaların denetiminden sorumlu değil mi? Satılan bonoların banka kasasında saklandığını denetlemek ve açığa satış yapılmasını engellemek onun işi değil mi?! Bunlar çok önemli konular arkadaşlar. Şayet, açığa 2 000 000 000 000 000 liralık bono satışı varsa, bu, BDDK'nın işini yapmadığını göstermiyor mu hâlâ?!

Şimdi, içimizden şu soruları sormak geliyor: Banka kayıtları ile BDDK'nın kayıtları arasındaki inanılmaz tutarsızlığı BDDK neden tespit edememiştir? Eğer bu tespit, bankaya el konulmasından önce yapılmış ise, neden müdahalede geç kalınmıştır?

Grup şirketlere yasalara aykırı olarak aktarılan kaynakların belirlenmesi mutlak üçlü denetimlerle mümkün olamamış mıdır? Bunu demin hatipler söylediler.

Gazetelerde çarşaf çarşaf ilanlara rağmen, neden bankanın açığa kamu kâğıdı satışı ortaya çıkarılamamıştır resmî olarak?

İmar Bankasına el konulduktan sonra, söylentilere göre, tespit edilen mevduatın yaklaşık 9 000 000 000 000 000 lira olduğunu biliyorduk; Sayın Bakan demin ifade buyurdular: yaklaşık - 7 800 000 000 000 000 lira- 8 000 000 000 000 000 lira, bankanın açığa sattığı bono toplamı 2 000 000 000 000 000 lira. Oysa, bankaya el konulduğunda, hatırlayacaksınız, bankanın açıklamalarında, mevduat toplamının 850 000 000 000 000 lirayı geçmediği belirtiliyordu. O konuda da Sayın Bakana teşekkür ediyoruz; o, aslında 750 000 000 000 000 liraymış.

Şimdi, bakın arkadaşlar, BDDK, bankalarımızın mali durumunu denetlemek için üçlü denetim uyguladı. Bu üçlü denetimden geçen, yani, sınıfı geçen bankalara da temiz kâğıdı verildi. İmar Bankası da temiz kâğıdı alan bankalar arasındaydı. BDDK, 13.6.2002, yani 13 Haziran 2002'de, geçen yıl, bir yıl evvel, bankaların mali tablolarının gerçek durumu yansıtmaması amacıyla yapılan çalışmaların tamamlandığını söylemedi mi, kamuoyuna duyurmamış mıydı?! Peki; İmar Bankası 13 Haziran 2002 tarihine kadar halktan şimdiki rakamlarla 750 000 000 000 000 lira para toplamıştı madem; öyleyse, 4.7.2003 tarihine kadar, bir yıllık süre içerisinde mi bu 8 000 000 000 000 000- 9 000 000 000 000 000 liralık mevduatı toplamayı başardı?

Evet, bu soruların cevabının, araştırma komisyonunda verileceğini ümit ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi oturalım "ne yapalım: 750 000 000 000 000 lira değil de yaklaşık 10 000 000 000 000 000 lira para gitmiş, sağlık olsun" mu diyelim: diyemeyiz arkadaşlar bunu: çünkü, neticede bu paraları Türk Halkı ödeyecek, neticede bu paraları biz ödeyeceğiz yani. Diyelim ki, birileri bu paraları aldı götürdü -yaklaşık 60 000 000 000 000 000 liralık toplam mevduatın neredeyse altıda 1'ine, yani 10 000 000 000 000 000 liraya tekabül eden, sadece ve sadece İmar Bankası tarafından götürülen bu rakamlar- bankaları gözetlemekten, denetlemekten sorumlu BDDK o esnada ne yaptı sorusunun cevabını almak zorundayız.

İnanılır gibi değil; bu para çuvala taşınmaz, kasalara sığmaz, mutlaka bir yerden Türk Lirası veya döviz olarak geçmesi lazım. Ben kabaca bir hesap yaptım, yaklaşık 500 ton som altına tekabül ediyor; yani, ağzına kadar doldurduğunuz 10 tonluk kamyonlarla 50 kamyon som altına eşdeğer parayı konuşuyoruz şu anda! Bu manada, nasıl olur da bunu kimse göremez deme hakkımı burada kullanmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, İmar Bankasından çıkan rezaletlerin farkında olmak durumundayız. Nedir; banka kayıtları yok, kim ne kadar para yatırmış belli değil, ne kadar para çekmiş belli değil, kim bu banka aracılığıyla hazine bonusu almış belli değil, kim repo yapmış belli değil, kime kredi verilmiş, kim kredi almış hiçbir şey belli değil, her şey keşmekeş. Peki, bizim, İmar Bankasında görev yapan yeminli murakıplarımız var. İmar Bankasında bizzat görev yapan yeminli murakıplarımız var; bankada bunlara tahsis edilen oda, uyumaları için mi tahsis edildi arkadaşlar?!

Şimdi, bu durumda, üstelik de, İmar Bankası gibi, hakkında -çok ilginç, hep bu son seneyi konuşuyoruz- 1987 yılından beri defalarca uyarılar yapılan, hatta, IMF'nin bile defalarca BDDK'nın dikkatini çektiği bir bankada -IMF bile BDDK'nın dikkatini çekiyor- müthiş bir gaflet... Atatürk'ün sözü aklıma geliyor şu anda; hepiniz hatırlayacaksınız, o zamanlar, bugüne bir provizyon yapmak suretiyle "memlekette güç, iktidar ve yönetim sahipleri şahsî menfaatlarını müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit edebilir, hatta, bu iktidar sahipleri, gaflet, dalalet ve hatta hıyanet içerisinde bulunabilir" dememiş miydi?! Herhalde, o zamandan bu zamana provizyon yaparak söylemiş diye düşünüyorum. (Alkışlar)

Arkadaşlar, gazetelerden okumuşsunuzdur -niye bunu söylüyorum; çünkü, az evvel sayın bakan da söyledi; yani, bilgi kaynaklarına ulaşamıyoruz ki, hep gazete kaynakları- İmar Bankasının denetiminden sorumlu bağımsız Gözlem Denetim Şirketi var. Bu şirketin 31 Mart 2003 tarihi itibarıyla hazırlanan bilançosunun altında çok ibretamiz bir şekilde deniliyor ki: Denetçi olarak, biz, rakamlara ulaşamıyoruz -denetçi olarak ulaşamıyoruz diyor- gerçek durumu göremiyoruz; ey yetkililer, lütfen, bu konuda gereğini yapınız. Nerede; denetlemekle sorumlu olarak tahsis edilmiş denetim firmasının raporunda. Ne zaman; 31 Mart 2003 tarihinde. Ama, bu not, ne BDDK ne de banka yönetim kurulunda BDDK'yı temsil eden üye tarafından, maalesef, bugüne kadar dikkate alınmamış.

Yine, bu raporda, İmar Bankası kaynaklarının yüzde 80'inin Uzan Grubuna kullandırıldığı yazıyor. Kredilerin, daha çok, adı sanı bilinmeyen şirketlere açıldığı, bunun da, BDDK'ya gönderilen raporlarda olduğu ifade ediliyor.

İşte, bu, çok ama çok önemli bir nokta arkadaşlar. Gözlem Denetim, BDDK'yı açık ve seçik uyarmış; yani, görevini yapmış, BDDK 31 Mart 2003 tarihinde uyanmamış. Ne zamana kadar uyumuş; 3 Temmuz 2003 tarihine kadar uyumuş; olacak şey değil!

Peki, BDDK bu uyarıyı niye dikkate almamış diye düşündüğümüzde, Allah şahit, hâlâ bilemiyoruz ve bir açıklama bekliyoruz! 31 Mart tarihli bir rapor ne zaman elinize ulaştı diye BDDK'ya sormak lazım.

2000 yılında, BDDK adına -burası çok önemli arkadaşlar- İmar Bankasının yönetimine atadığınız ve halen de İmar Bankasının Genel Müdürü olan Cumhur Doğan bu raporu okudu mu okumadı mı, soruyorum?

Ayrıca, BDDK'da -bakın, bunlar o kadar ilginç ki, adamcağızlar orada görev yapıyorlar- Tasfiye Dairesi Başkanlığını yürüten Mehmet Çalışkan, 1996 yılında ve sonrasında, bankalar yeminli murakıbi olarak... Niye isim veriyorum; çünkü, 1996 sonrasında, bankalar yeminli murakıbi olarak siz burada görev yaptınız mı yapmadınız mı? Yani, siz, masanın iki tarafında da oturarak geldiniz buralara, onun için soruyorum. Peki, nasıl hâlâ göremediniz bunları?!

Sayın milletvekilleri, lütfen, eğri oturup doğru konuşmalıyız. Şayet bir soygun varsa bu ülkede, soyanlar kadar, soyulmasına göz yumanlar, soyduranlar da suçlu ve vebaldedir. Türkiye'yi hep beraber temizleyeceğimizi ümit ediyorum.

Gelelim, yetkisiz olarak hazine bonusu satışı konusuna. Hazine bonusu satma yetkisi bulunmadığı halde, 1990 yılından beri -sene 2003- gazetelere çarşaf çarşaf ilan vermek suretiyle, bağıra bağıra hazine bonusu satan İmar Bankasındaki bu faciayı, 1999 yılına kadar Hazine Müsteşarlığı, 1 Eylül 2000 tarihinden itibaren de BDDK ve murakıpları nasıl olur da fark etmez?! Burada, İmarzedeler, hep bu yazıları okuyup bilgilenererek, gidip de İmar Bankasından bono almadılar mı?! Bizim bu insanlarımız duyuyor, biliyor, görüyor, gidip alış yapıyor da, bizim bunu denetlemekle murakıp olarak görevlendirdiğimiz adamlar o esnada horul horul uyuyorlar mıydı?! 1990 ve 2003. 13 yıldır...

Bakın, ilk kez 1987'de demiştim. İlk kez 1987'de ortaya çıktığı belirtilen çifte kayıt ve fiktif hesapların, İmar Bankasındaki tahmin edilen faturayı 10 kat büyüteceği sonucu ortaya çıktı. Ne zaman; bugün konuşuyoruz ya, 1987 yılında bu ifadeler kullanıldı raporlarda. Murakıplar, 1987'de çift kayıt ve açıkları belirleyen ve bu açıkların usulsüz fişlerle kapatıldığını... Bakın, açık belirleniyor ve bu açıklar usulsüz fişlerle kapatılıyor. Bunlar raporlarda olan şeyler. Peşinden 1988'de, yine aynı şekilde çifte kayıt ve hesapların muteberliği konusunda endişelerini dile getiren -yine- murakıplar, banka şubelerine... Buraya da dikkatinizi çekiyorum, murakıplar rapor hazırlıyor ve ilgililerle görüşüyor. Ne diyor: "Banka şubelerine malî polisle aynı anda baskın yapalım." Ancak, dönemin Hazine Müsteşarı, bu öneriyi "daha usuletle ve sühuletle çözelim" diye, zamana bırakıyor.

1993'e geliyoruz. 1993'te, savcılığa, soruşturma açılmasına ilişkin olarak yazılan raporlar, Hazine Müsteşarlığından sorumlu Bakanın masasında "müzakere" imzası engeline takılıyor; yani, Hazine Bakanına da gidiyor o zaman, o da -müzakere edelim diye- o engele takılıyor.

Sonra, 1995'te önlem isteniliyor. 1995 yılına ait bir raporda yer alan kaygılar üzerine, Hazine Müsteşarlığı, nihayet, İmar Bankası yönetimine bir yazı yazarak diyor ki: "Bankanın meşruiyetinin tartışmalı hale geldiği görülüyor: lütfen, kendinize çekidüzen verin." Yazıyla bildiriyor. 1995 sonunda, murakıplar, kayıtların geçerliliği endişesiyle birlikte, şüpheye davet edici kayıt ve davranışların çokluğundan -şüpheye davet edici kayıt ve davranışların çokluğundan- ve malî tabloların güven vermediğinden bahisle, önemle dikkat istiyor.

1996 yılına geliyoruz. Yine, Hazine Müsteşarlığı, İmar Bankasına yazı yazarak, yetkililere sunulan kayıt ve bilgiler ile bankanın kendi içinde tuttuğu kayıtların birbirleriyle tutarlı olmadığını, malî tablolar ve işlemlerin birbirinden farklı olduğunu ifade ediyor.

Dikkat ediyor musunuz arkadaşlar; murakıplar, 1987 yılından beri, her yıl, bu bankayla ilgili, yazılar ve raporlar yazmışlar.

Peki, bir soru daha sormak istiyorum: hep, böyle, zihninizde birtakım problemleri çağrıştırarak bir soru daha sormak istiyorum: Bakın, arkadaşlar, şayet, banka kaynaklarının yüzde 80'i hâkim ortaklar tarafından banka dışına çıkarıldıysa, neden Bankacılık Yasasının 14/3 maddesi yerine 14/4'ü uyguladınız? Bu, önemli bir soru. Neden?.. Madem, kaynakların yüzde 80'i dışarı çıkarılıyor. Bundan evvelkilere, zaten, bunu uyguladınız. Peki, 14/3, bir anlamda, bize göre nedir; 14/3, bir iş kazası maddesidir. Kolay, yani biraz daha ucuz. Bu maddeyle, bankaları ellerinden alınan banka patronları, hortumculuk dışında kalıyorlar; dolayısıyla da, biraz daha, böyle, yumuşacık... Peki, 14/4'e göre, bankacılık tarihinde ilk kez görüldüğü şekliyle -şayet, 14/4 işletilseydi, az önce Sayın Bakanım da "ilk defa olan şeyler" diye ifade ettiler- bankasını bırakarak kaçan bu yöneticiler hortumculuk suçundan anında tutuklanmayacaklar mıydı eğer o yapılsaydı?!

Diğer bir soru da şu: Hani, zaman 3 Temmuz idi, sıkıştık, yönetimi değiştirmediniz falan diyorlar ya. 3 Temmuzda İmar Bankasına el koydunuz. Peki, aynı Uzanlar şirketinin, Adabank isimli başka bir bankası daha var: Adabanka, niye 23 gün bekleyerek, 26 Temmuzda el koydunuz? Bunun da verin cevabını.

İSMAİL DEĞERLİ (Ankara) - Bize niye soruyorsun; oraya sor.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) - Arkadaşlar, burası Yüce Meclis, Yüce Mecliste bunları konuşuyoruz; zatiâlinize sormuyorum Sayın Milletvekilim, rahat olun yani; ilgililere soruyorum.

HALİL TIRYAKI (Kırıkkale) - Ama, bize doğru konuşuyorsun; oraya da konuş.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) - Lütfen arkadaşlar... Bir önerge tartışıyoruz...

Bilindiği gibi, iktidarımız döneminde, bu dönemde, batan ve el konulan diğer bazı bankalarla ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu -ki, onlara buradan şükranlarımızı arz ediyorum, çok önemli çalışmalar yaptılar hem CHP'li hem AK Partili milletvekillerimiz; inşallah Türkiye'nin önünü açacaklar- yazdığı raporda, BDDK ve Fon ile ilgili özel raporlarda, batan bankalarla ilgili kararlarını gecikmeli olarak almaları nedeniyle, devlete büyük zarar verdiklerini söylüyor.

Yolsuzlukları Araştırma Komisyonu yine bu raporunda, sadece Kemal Derviş ve Engin Akçakoca döneminde değil, yani bu dönemde değil, önceki Başkan Zekeriya Temizel döneminde de sektördeki aynı sıkıntıların devam ederek günümüze geldiğini belirtmişti.

Bakınız, milletimiz, dönemin bakanları ve bürokratlarının kendilerine gönderilen raporları dikkate almamaları yüzünden büyük zarara uğradı. Etibank, Yaşarbank, Esbank, Sümerbank, Egebank ve Yurtbanka zamanında şayet el konulsaydı arkadaşlar, bu operasyonlardan, devlet, yani biz, 672 000 000 000 000 lira zararla çıkacaktık. El koymayarak beklemek suretiyle, tam 3 154 000 000 000 000 liraya mal ettiler bize bunlar. O zamanın bakanları Sayın Özkan ve Önal'ın ve o zamanın BDDK Başkanı Zekeriya Temizel'in dönemi de tabii buna inhisar ediyor. Yani, hep bu son dönemi, bugün karşımızda olan arkadaşları biz hesaba çekmiyoruz, onları araştırmaya kalkmıyoruz. Yani, burada sistem sorgulanmak zorunda diye düşünüyorum. Şahıslarla bizim bir işimiz yok arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, yapılan hatalar, özetle, ne diyorsun, ne kadar, nedir dersiniz, kısaca dört maddede toplamak istiyorum. Nedir bunlar: Bankalara zamanında el konulmaması; iştirak ve firma satışlarında dikkat edilmemesi, ucuz satışlar yapılması; şube satışlarında da ucuz satışlar yapılması ve son olarak da, devlet güvencesi altında olmayan off-shore'un devlet güvencesi altına alınması; bunlarla ilgili problemleri derdest etmek lazım.

Peki, sayın milletvekilleri, birinciden başlayacak olursak, şayet, her kademedeki, yetkililer, gelen raporların gereğini yerine getirmek suretiyle, örneğin, 6 bankaya -Etibank, Yaşarbank, Esbank, Sümerbank, Egebank ve Yurtbanka ile ilgili olarak- zamanında el konulsaydı, 3 000 000 000 000 000 fazla para çıkmayacaktı cebimizden. Bu rakama Pamukbankın da zararını ilave ettiğimizde -yaklaşık 5 000 000 000 000 000 zarar- o zaman toplam 8 000 000 000 000 000'a ulaşmaktadır; bu zarar bizim cebimizden çıkmayacaktı. Ne yaparak; zamanında müdahale yapmış olsalardı.

Yine, ikinci maddede söylediğim iştirak ve firma satışları konusunda da ciddi, fahiş hatalar var. Nedir; Batı Sigorta, Sümer Factoring ve Romanian International Bankta olduğu gibi hep defter değerlerinin altında satışlar yapılmasaydı, yine milletimiz buradan da ayrıca bir 2 500 000 000 000 000 lira zarara uğramayacaktı.

Bu konuda ilginç bir örnek vererek zihninizde canlandırmak istiyorum. Ne ilginçtir ki, Yaşar Holding... Bu araştırma komisyonumuzun raporlarında olduğu için rahat söyleyebiliyorum. Bir firma, daha önce Fona devredilen, defter değeri 1 970 000 000 000 lira olan Batı Sigortayı, kendi eski şirketine -adamcağız geri müracaat ediyor- 1 970 000 000 000 liralık defter değerli sigorta şirketini 1 500 000 000 000 liraya geri alıyor. Kim; aynı adam. Enteresan bir şey! Aradaki fark 500 000 000 000. Var, daha böyle bir sürü firma var.

Üç; şube satışlarında yapılan yanlışların ise haddi hesabı yok. Bu nedir? Örnek mi istiyorsunuz; bakın -lütfederseniz, bu konuya özel ilginizi rica ediyorum- 9 Temmuz 2001'de fona devredilen Bayındırbankın yılda 4 000 000 dolar kâr eden Antalya Havalimanı Dış Hatlar Şubesini -yanlış anladığımızı düşüneneceksiniz- Türk parasıyla 25 000 000 000 liraya; yani, 9 Temmuz 2001'de devrediliyor ve 27 Aralık 2001 tarihinde Türk parasıyla 25 000 000 000 liraya Denizbanka devrine yönetim kurulu kararı alıyorlar. Onun üzerine, o zamanki görevli Genel Müdür Yardımcısı Mahmut Şener -marifet iltifata tabidir; hep eleştirmeyeceğiz ya, böyle hayırlı işler yapanların da ismini

burada vermek lazım- "Ne yapıyorsunuz ya; yılda 4 000 000 dolar kâr ettiği resmî kayıtlarla tevsik edilmiş bir şube, 25 000 000 000 liraya satılabilir mi" diyerek müdahale edince. iş karışıyor ve tekrar-dan hesaplar kitaplar yapılıyor ve 1 400 000 dolara yine Denizbanka satışın devrine karar veriliyor.

Yani, oh yahu, hiç değilse, 25 000 000 000 liradan 1 400 000 dolara çıktı diye şükredebiliriz; ama, resmî kayıtlarda bu şubenin bir yıllık kârı 4 000 000 000 000: pardon, 4 000 000 dolar. Milyon dolarlar ile katrilyonları karıştırdık arkadaşlar!..

Sonra da peki ne oluyor; birilerinin çıkıp "Sayın Genel Müdür Muavini, Allah senden razı olsun; 1 400 000 dolara satacağımız şube 25 000 000 000 liraya satılıyordu, mâni oldunuz; sizi ödüllendirelim" demesi lazım değil mi? Çok beklersiniz!.. Ne yapmışlar; adamın sözleşmesini feshetmişler!

Son olarak, off-shore işlemlerinde yaşananlar ise tam bir komedi. 22.12.1999'da Yurtbank ve Sümerbank, Fona devredilmiş; off-shore bankalarında mevduatı bulunanlar, bu mevduatlar güvencede olmadığı için paralarını çekmek istemişler. Peki, Yurtbank tarafından, bankanın Fona geçtiğinden bir sonraki gün, üstelik, off-shore bankadan da havale talimatı gelmediği halde, -bakın, teknik arkadaşlarımız bunu anlıyorlar- bu nakdî olarak devlet güvencesi altında olmayan off-shore hesaplarını ödemeye, hem de Fona geçtikten bir gün sonra bile devam ediyorlar!.. Nakit ödemeler yapılıyor; o dönemde yapılan ödeme tutarı yaklaşık 4 000 000 dolar, yani, bugünkü değerle 6 000 000 000 000 lira! Hani diyebilirler ki, ya bir günü de kafamıza kakma; o bir günde bugünkü değerle 6 000 000 000 000 lira para verilmiş, sigorta kapsamında olmayan... Tabii, burada locada bizleri izleyen arkadaşlarımız da, bize niye yapılmadı diye merak ediyorlardı.

O dönemde yapılan ödeme tutarı dışında, sigorta kapsamında olmayan bu paraları, Fon, yani, BDDK ödemiş; ama, bu BDDK'ya bugüne kadar yine ulaşmak mümkün olmamış. Sonuç olarak, 1 Eylül 2000'de göreve başlayan BDDK, bankacılık sistemini sözde düzenlemek için kurulmuştu. Peki, bunu başarabildi mi acaba; maalesef, hayır. İşte, sonuçlar: BDDK almış eline baltayı, ali kiran baş kesen gibi, vurduka vurmuş ve 22 bankaya el koymuş! BDDK verilerine göre, Fon bünyesine alınan 22 özel bankaya toplam 21 700 000 000 dolar -İmar Bankası da hariç- kamu bankalarına görev zararları karşılığında da 21 900 000 000 dolar aktarıldı; bankacılık krizi. İmar Bankasını da dahil ettiğimizde, yaklaşık, 50 000 000 000 dolara patladı hepimize. Ancak, peki buna karşılık, bu Fon ne yaptı dersek; bu Fon, bünyesindeki bankaların alacaklarından bugüne kadar 2 100 000 000 dolarlık da tahsilat gerçekleştirebildi; Allah'a şükür! Aslında görevi, düzenleme, denetleme ve rehabilitasyon olarak tanzim edilen BDDK, bu işlevlerinden ziyade, enerjisini, kesip biçmeye ayırınca -keşke onu da zamanında yapsaydı diyoruz- bu iş böyle karıştı. Düzenleme ve denetlemede sınıfta kalan, yani, ilk iki fonksiyonunda sınıfta kalan BDDK'nın elinde kala kala bir tek rehabilitasyon enstrümanı kalmıştı. Onda da bankaları hastaneye alarak tedavi edip iyileştirerek topluma sunmasını beklediğimiz BDDK, hastanede tedavi etmek yerine, varlığını, bankalar için bir morg haline getirdi. 22 tane bankanın, içinde yattığı morg haline getirdi. Fon bankalarından devralınan problemler halka açıklanmak yerine, kapalı devre çalışma tarzı tercih edildi; ticarî sır kavramı da buna kalın olarak kullanıldı. Böylece, BDDK, çözümün bir parçası olmak yerine, çok üzülerek ifade ediyorum ki, sorunun bizatihi kendisi haline geldi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, Sermaye Piyasası Kurulunun üç yıl Başkanlığını yapan Ali İhsan Karacan Dünya Gazetesinde bakın ne diyor. Çok ilginç olduğu için sizlerle paylaşmak istiyorum. Benim morg örneğine benzeyen bir örnek. Diyor ki: "Bankacılık sistemine ne oldu? BDDK camdaki sineği tabancayla vurmaya kalktı. Silahınızdan çıkan kurşunlarla sinek ölmediği gibi camımızı kırdı ve içerde oturan kardeşlerinizi de vurdu."

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu, çok veciz bir ifade ve BDDK'nın ve bankacılık sektörünün nereye, nasıl geldiğini ifade eden bir cümle.

BDDK'nın kurumsal yapısının, yetki ve görev dağılımının sorgulanması ve de hızla yeniden yapılandırılması kaçınılmaz gibi görünüyor. Bu da, burada yapacağımız çalışmalarla aşılacak.

BDDK'nın risk algılama ve erken uyarı sistemlerinin neden tam olarak çalışmadığını hâlâ bilebilmiş değiliz. BDDK gibi dev bir organizasyondan beklenen rol, riski erken fark etmek suretiyle önlem alması ve bu fakir milletin sırtına yük olmaması değil miydi? Geldiğimiz noktada, az evvel ifade ettiğim gibi, bırakın sorun çözmeyi, sorunun bizatihi kendisi olmaya başladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Dağcıoğlu, lütfen, tamamlamanızı rica ediyorum.

MEHMET ERGÜN DAĞCIOĞLU (Devamla) - Teşekkür ediyorum ve hemen bitiriyorum Sayın Başkanım.

Bu sebeple, bugüne kadarki bankalara el konulması olaylarının ve sorumlularının hemen, ama, şimdi, muhakkak araştırılması gerekiyor bu Yüce Mecliste; çünkü, yaptığı tüm işlemlerle millete zarar veren BDDK'nın gerçekleştirdiği banka operasyonları, bunlara neden olan hususlar, bu kararların ortaya çıkardığı sorunlar ile yürütülen iş ve işlemlerin üzerine gidilmesi, aynı zamanda geleceğimize de ışık tutacaktır diye ümit ediyorum.

Böylece, inanıyorum ki, BDDK'nın işlem ve eylemlerinin denetlenebilmesi açısından Büyük Millet Meclisi Başkanlığına vermiş olduğum Pamukbank ve BDDK ile ilgili iki araştırma önergem, değerli arkadaşlarımızın katkısıyla ve birleştirilen diğer üç önergeyle birlikte değerlendirilip fırsat olarak değerlendirilebilirse, daha önce yine burada, huzurlarınıza getirmiş olduğum Halkbank ve Atatürk Orman Çiftliği hesaplarının ibra edilmemesi örneğinde olduğu gibi iktidar ve muhalefet olarak tam bir konsensüs içerisinde eğer incelenebilirse, eğer ortak karar verilebilirse, o zaman ancak konunun, problemlerin üzerine gitmenin mümkün olacağını ve işlem üzerinde gereğinin yapılmasının mümkün olacağını düşünüyorum.

Ancak, beni bağışlayın; bu, kardeşinizin özel bir tabiridir, katılmayabilirsiniz: "Karanlık lar dünyasının beyaz atlı prensi" olarak tanımlıyorum. Bankalar Kanunu ve İçtüzükteki ticarî sır kavramını değiştirmeden bu problemleri kolay kolay çözemeyiz diye düşünüyorum ve bunun da, bu Yüce Mecliste, bu dönemde halledileceğine inanıyorum.

Değerli arkadaşlar, sonuç olarak, milletimiz diğer partileri vicdanlarında kapattı; AK Parti ve CHP olarak bize, yolsuzlukların üzerini örtmemiz değil, doludizgin, omuz omuza üzerine gitmemiz için yetki verdiğini ve gereğini milletin beklediğini düşünüyorum.

Sayın Başbakanımızın "nereden gelirse gelsin, her türlü yolsuzluğun üzerine gidilecektir" ifadesinden sonra, yine, Sayın Adalet Bakanımızın da çok veciz bir şekilde söylediği "Türkiye'nin egemenliği, yolsuzluklarla savaştaki başarımıza bağlıdır" sözü, bizlere güç ve cesaret vermektedir diyorum. Öyle, borcunu ödmeden, bundan sonra, tüyü bitmemiş yetimin hakkını yiyerek, bu Meclis burada var iken, yat, kat, villa, kotra almak suretiyle sefa sürmeye devam etme döneminin, bu Yüce Meclisin bu döneminde son bulacağına inanıyorum. Neden böyle rahat konuşuyorum; bugüne kadarki ortak yaptığımız çalışmalar, bana bu morali veriyor da onun için bu ifadeyi kullanıyorum.

Değerli arkadaşlar, final cümlesi: Uçak düştü, hortulan yok; ama, hiç değilse şu anda karakutu elimizde. Bu elimizde olan karakutuyu açalım ve bu kazaların sebeplerini araştıralım. Niye araştıralım; bu karakutu bir nimet; hep birlikte bunun sebeplerini araştıralım ki, bundan sonra Türkiye'de bu tür başka uçaklar düşmesin, bu yüce millet de bir daha böyle düşen uçaklar yüzünden ağlamasın diyor. Hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN -Teşekkür ederim Sayın Dağcıoğlu.

Sayın milletvekilleri, birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.58

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.13

BAŞKAN: Başkanvekili İsmail ALPTEKİN

KÂTİP ÜYELER: Yaşar TÜZÜN (Bilecik), Enver YILMAZ (Ordu)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 9 uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Araştırma önereleri üzerindeki öngörülemeye kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**VII.- GENSORU, GENEL GÖRÜŞME, MECLİS SORUŞTURMASI VE
MECLİS ARAŞTIRMASI (Devam)**

A) ÖNGÖRÜŞMELER (Devam)

1. - İstanbul Milletvekili Bihun Tamaylıgil ve 20 milletvekilinin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun İmar Bankası yönetimine elkonulması sürecindeki sorumluluğunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/127) (Devam)

2. - Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 24 milletvekilinin, Pamukbankın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmesiyle ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10) (Devam)

3. - Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 22 milletvekilinin, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen bankalar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11) (Devam)

4. - İzmir Milletvekili Ali Rıza Bodur ve 27 milletvekilinin, Tarihbankın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devrinin ve satışının araştırılması amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36) (Devam)

5. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek ve 21 milletvekilinin, bankacılık ve finans sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak, sağlıklı bir yapı ve işleyişe kavuşturulması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39) (Devam)

BAŞKAN - Hükümet burada.

Şimdi söz sırası. İzmir Milletvekilimiz Sayın Ali Rıza Bodur'da.

Buyurun Sayın Bodur. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

ALİ RIZA BODUR (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şahsım ve 27 arkadaşım tarafından 28.1.2003 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan, Tarihbankın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devri ve BDDK tarafından bankanın satışının kamu zararı oluşturup oluşturmadığının araştırılması amaçlı Meclis araştırması önergemizin görüşülmesinde, ilk imza sahibi olmam nedeniyle, söz almış bulunuyorum; Başkanlığınızı ve Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Tariş (Pamuk, Üzüm, İncir, Zeytin ve Zeytinyağı Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri) 4572 sayılı Yasaya göre, üretici ortaklarının, meslekî faaliyetleriyle ilgili ihtiyaçlarını karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle karşılamak; ortakların, ürünlerini en iyi şekilde değerlendirmek ve ekonomik menfaatlerini korumak amacıyla kurulmuş olan tarım satış kooperatiflerinin bir araya gelerek kurmuş oldukları Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleridir.

Çokortaklı bir banka olan Millî Aydın Bankasının 31 438 ortağının büyük çoğunluğu üreticidir. Millî Aydın Bankası, yani, Tarışbankın sermayesinin yüzde 44,79'u Pamuk Birliğinin, yüzde 13,59'u İncir Birliğinin, yüzde 20,65'i Üzüm Birliğinin, yüzde 20,64'ü ise Zeytin ve Zeytinyağı Birliğinin olmak üzere, toplam sermayesinin yüzde 99,67'si Tarış Birliklerine aittir.

Tarışbank, Millî Aydın Bankası adıyla, 24 Eylül 1913 tarihinde, incir üreticisinin para ve kredi sorunlarını çözmek amacıyla 20 üretici tarafından Aydın'da kurulmuş bir bankadır. Millî Aydın Bankası olarak kurulmuştur; temel fikri, kooperatifçiliktir. Kuruluş tarihinden Fona devredildiği tarihe kadar da, tüm olanaksızlıklara karşı, üreticinin gerçek bankası olma niteliğini sürdürmüştür; yani, Tarışbank olayını değerlendirirken, Fona devredilen diğer bankalardan ayrı düşünmek gerekmektedir. Tarışbank ortakları olan Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri, mevduatları hortumlamamışlardır. Yöneticiler, banka varlıklarını kendi varlıklarına transfer ederek, günümüzün moda ekonomik ahlaksızlığı olan hortumlama suçu işlememişlerdir. Tüm faaliyet döneminde, Ege Bölgesindeki üretici, sanayici ve esnafın ekonomik faaliyetlerini kredi yoluyla destekleyen bu banka, bu Fona devredilinceye kadar bu eylemi sürdürmeye devam etmiştir.

Ülkemizin en köklü kooperatif bankası niteliğine sahip olan Tarışbank, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun 9.7.2001 tarih, 381 sayılı kararıyla 4389 sayılı Bankalar Yasasının 14/3 maddesi uyarınca, sermaye yetersizliği gerekçe gösterilerek, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmiştir. Bankalar Yasasının 5 inci maddesi uyarınca, bankaların malî yapılarının saptanması amacıyla, bankalarda inceleme ve denetleme yetkisine sahip olan bankalar yeminli murakıbu raporu bulunmadığından ve banka sermayesi artırım süreci devam ederken, sadece sermaye yetersizliği gerekçesiyle Fona devredilmesi, Tarış Birliklerinin ortağı bulunan 120 000 üreticinin kredi kullanmalarına olanak sağlayan, doksan yıllık geçmişi olan bir bankayı yok etmiştir. Tarışbankın, yasalara uygun olmayan gerekçelerle, Fona devri üzerine, Tarış Birlikleri tarafından, devir işleminin iptali ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin Danıştaya dava açılmıştır. Dava, 10. Daire tarafından reddedilmesinin ardından temyiz yoluna gidilmiş, Danıştay İdarî Dava Daireleri Genel Kurulu da, bu defa, Tarışbankın Fona devrine ilişkin BDDK kararının yürütülmesine durdurulmasına karar vermiştir. Anılan karar üzerine, Fon tarafından bankanın mülkiyeti birliklere devredilmesine karşı, BDDK hukuka uygun olmayan bir şekilde, Bankalar Kanununun 4/1 maddesini gerekçe göstererek, banka yönetiminin tamamını kendisi atamıştır. Bu süreç içerisinde, Fonun, sermayeye mahsuben bankaya koymuş olduğu 55 000 000 000 000 Türk Lirasını faiziyle birlikte geri talep etmesi üzerine, birlikler tarafından, bu talebin haksızlığına ilişkin Danıştaya üçüncü kez dava açılmıştır. Danıştay 10. Dairesi, önceki karar doğrultusunda, birliklerin aleyhine karar vermiş, birlikler, bu kararı, son karar yeri olan Danıştay İdarî Dava Daireleri Genel Kurulunda temyiz etmişlerdir. Hukukî süreç devam ederken, banka, Danıştayın 10 uncu Dairesi kararı gereği tekrar Fona devredilmiş ve satışa çıkarılmıştır. Satış ilanı 30 Mayıs 2002 gün ve 24770 sayılı Resmî Gazetede yayımlanmıştır. İlanda, bankayla ilgilenen yatırımcıların, 14.6.2002 tarihine kadar BDDK'ya başvurmaları ve tekliflerini 17 Temmuz 2002 tarihine kadar Fona vermeleri istenilmiştir. Bu kararın iptali için de, Tarış, yargıya gerekli başvuruyu yapmıştır.

19 Haziran 2002 tarihinde BDDK, web sitesi aracılığıyla yaptığı açıklamada, 30 Mayıs 2002 tarihinde, satışa çıkarılan Tarışbankla ilgili olarak, 14 Haziran 2002 tarihine kadar kuruma yapılan başvuruların değerlendirildiğini; sonuçta, yatırımcıların malî güçlerinin bulunmadığı belirtilerek, bankada inceleme yapmalarının uygun olmadığını kamuoyuna duyurmuştur.

Daha sonra, BDDK, 25.10.2002 tarihli basın açıklamasıyla, BDDK'nın 19.2.2002 tarih ve 806 sayılı kararıyla, Denizbank AŞ'nin, Tarışbankı satın almasına ilişkin başvurusunun kabul edildiğini ve Fon Yönetim Kurulunun 10.10.2002 tarih 631 sayılı kararıyla da hisse devri görüşmelerinin başlamasına karar verildiği kamuoyuna duyurulmuştur. Ne büyük talihsizliktir ki ve ne büyük rastlantıdır ki, Denizbank, yine, Tarışbankın alımıyla ilgili, hem de ihalesiz bir satışla devreye girmiş ve Tarışbank, Denizbankın olmuştur. Yasal süreç devam ederken, Danıştay İdarî Dava

Daireleri Genel Kuruluna yeni bir inceleme olanağı vermeden, hızlı bir satış yapılarak, yargı kararı. Tarih lehine sonuçlanırsa uygulanmaz hale getirilmiştir. Böylece, Tarihbank hisselerinin yüzde 99,99'u Denizbank Anonim Şirketine devredilmiştir.

Tarihbank hisselerinin Denizbank Anonim Şirketine satışında düşündürücü olan diğer bir konu da, satış prosedürü; kurulun, normal süresi dışında, 10 gün gibi kısa bir sürede jet hızıyla tamamlanmıştır; satış şekli, ne 120 000 ortaklı Tarişe ne de kamuoyuna açıklama yapılarak paylaşılmıştır ve satış oldubittiye getirilmiştir.

Banka hisselerinin bedelsiz olarak devredildiği bildirilen açıklamada "bilançonun tüm yükümlülükleri devredilmiştir" denilmesine karşın, bunun karşılığında ne kadar nakit, ne kadar hazine bonusu veya bir başka şekilde varlık verildiğine, bankanın kredi ve mevduat müşteri portföyü ile şubelerin nasıl değerlendirildiğine ilişkin hiçbir açıklamaya yer verilmemiştir.

Tarihbankın Fona devri ve Denizbank Anonim Şirketine satılmasına ilişkin uygulamalar, aklımıza, ister istemez şu soruları getirmektedir:

1- Bankanın Fona devri aşamasında, şimdiye kadar Fona devredilen bankalardan daha farklı bir uygulamaya gidilerek, Bankalar Kanunu gereği olması gereken bankalar yeminli murakıby raporu bulunmadan devri yapılarak, Bankalar Kanununa aykırı bir işlem yapılmamış mıdır?

2- Yukarıdaki uygulamanın aksine, bankalar yeminli murakıbylarınca düzenlenen raporlarda Tarihbankın yaşatılmasına yönelik öneriler varken, niye Fona devir yolu seçilmiştir?

3- Tarihbankın Fona devrinde, gerekçe, sermaye yetersizliği gösterilmiştir. Tarih Birliklerinin herhangi bir kredi kullanımı bulunmayan bankanın sermaye açığı 20 000 000 000 000 Türk Lirası olup, bunun önemli bir kısmı da yönetimlerce bankada bloke edilmemiş miydi de Fona devri kararlaştırılmıştır?

4- Bu tarih itibariyle, Fonun atadığı banka yönetimince, hukuken kabul edilmesinin mümkün olmadığı belirlenen bir şekilde, bankaya konulmuş olan 55 000 000 000 000'luk sermaye, faiziyle birlikte geri talep edilerek, bankanın faaliyet zararının artmasına neden olunmamış mıdır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bodur, buyurun; tamamlayın lütfen.

ALİ RIZA BODUR (Devamla) - Toparlayacağım efendim.

5- Söz konusu satış işleminde, önce bankaların devir ve birleştirilmesine ilişkin tebliğ çıkarılarak, getirilen tasarruf mevduatı sigorta primlerine ilişkin bir düzenlemeyle, Denizbanka, 20 000 000 000 000 Türk Lirasına varan olanaklardan yararlanma yolu açılmamış mıdır?

Tarihbankı satın alan özel bankaya sağlanan yaklaşık 20 000 000 000 000 Türk Lirasının bankaya sermaye olarak konulmasına izin verilseydi veya bu kaynak, kamu tarafından, sermaye olarak bankaya verilmiş olsaydı, bankanın sermaye açığı ortadan kalkacak ve 120 000 üreticinin sahip olduğu Tarihbank, yine, üreticilerinin hizmetinde bankacılık faaliyetlerini sürdürecekti.

Değerli milletvekilleri, biliyorsunuz, daha bu bankaların Fona devrinin ilk aşamasında, Cumhuriyet Halk Partisinin yaptığı tarihi tespitle gerekli önlemlerin alınması uyarısıyla, Türk kamuoyunu ve bütün yetkilileri, Cumhuriyet Halk Partisi olarak uyarıştık; ama, o zamanlardan bugünlere dek, bu uyarılarımıza kulak verilmediği için, maalesef, o gün 3 tane bankanın batmış olmasına karşın, bugün, 10'larca banka ve -biraz önce iktidar sözcüsünün ifade ettiği gibi- 50 000 000 000 dolara varan bir kaynak, Türkiye'de, inanılmaz derecede israf edilmiş ve bunların yöneticileri ellerini kollarını sallayarak gezmeye devam etmiş ve bankaların sahipleri de, yoksul halkımız büyük yoksulluklar çekerken, üreticiler kan ağlarken, işçiler ekme parası için çabalarken, işsizler sokaklarda dolaşırken, yatlarla, hatta, yatlarının üzerindeki helikopterlerle zevku sefa âlemini sürdüre gelmişlerdir.

İşte, gün : işte, Türkiye Büyük Millet Meclisinin önünde tarihî bir fırsat vardır. Bu fırsat, bu araştırma önergelerinin birleştirilerek, verilecek olan kabul kararından sonra, bütün olayların gün yüzüne çıkmasını ve haklıların haklı oldukları yerlere gelmelerine, suçluların ise bütün günahlarıyla suçlarının cezalarını çekmelerine yönelik bir çalışmanın başlatılmasını Yüce Meclisin kararlaştıracağına inanıyorum ve bizi, umutla, belki de büyük bir sevinçle bekleyen yüce halkımızın, Ege'de, Tarışbank ne oldu, benim bir tek kaynağım vardı, o da yok oldu diyen üreticilerimizin, mutlu haberlerimizle, Türkiye Büyük Millet Meclisine olan güvenlerinin artacağına dönük karar vereceğinizi umuyor; hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bodur.

Şimdi, söz sırası, Ankara Milletvekili Sayın Yakup Kepenek'te.

Buyurun. (CIHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakikadır.

YAKUP KEPENEK (Ankara) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, değerli izleyenler: 3 Şubat günü arkadaşlarımla verdiğimiz araştırma önergesinin öngörüşmesi üzerinde söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Yine, bankacılık sisteminin faiz kıskacında ezilen, tasarruflarını, kimi zaman, istediğinde geri alamayan, mağdur edilen, kimi kez de faizsiz bankacılık uygulamalarıyla soyulan yüce halkımızı da saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bankalar, para ticareti yapar, sermayenin dolaşımının birleştiği noktalardır. Para dolaşımı, ekonomi için kan dolaşımı gibidir; yaşamsaldır, ekonominin canlılığını sağlar.

Türkiye bankacılık sistemi, üç dört yıldır iyice hastadır, hastalığın ağır sonuçları her gün yaşanmaktadır. Bakın, nasıl; ekonomi büyüyor, ulusal gelir büyürken, bankacılık küçülüyor. 2000 yılında ekonomi yüzde 6.3 oranında büyümüş, bankacılık yüzde 1 oranında büyümüş. 2001'de, ekonomi yüzde 9.5 dolayında küçülmüş, bankacılık yüzde 10'a yakın küçülmüş. Aynı şey 2002'de geçerli; ekonomi yüzde 7.8 oranında büyümüş, bankacılık yüzde 7.1 oranında küçülmüş. 2003'te durum değişmiyor ve ekonomi -7.4; 3.7 gibi- ortalama yüzde 5.5 dolayında büyürken, bankacılık yüzde 8 oranında küçülüyor.

Bankacılık bunalımı nedeniyle, Türkiye, çok şey kaybetti, kaybediyor. 8 500 000 000 dolara kurşun atıyoruz, Irak'a asker gönderiyoruz; ama, 50 000 000 000 doların üzerinde bir dolandırıcılıkla, bir hortumlamayla karşı karşıyayız. Bunu saptamamız gerekiyor.

Hükümet, var olan yasalara uygun davranırsa, tasarruf sahipleri, örneğin İmar Bankasında parası olanlar mağdur edilmez, edilmemelidir.

Bu olurken, bir taraftan, Sayın Başbakan, onlara dönüp "bana mı sordunuz; neden devlet bankalarına yatırmadınız" diyebilir; öbür taraftan da, devlet bankalarının en başına, faizi haram sayan bir bankacıyı atayabilir. Bu arada bir parantez açalım; o kamu bankalarının nasıl yönetildiği, yönetim yapısı, çağdaş bankacılığın, internet bankacılığının özelliklerini kazanıp kazanmadıklarını da sorgulamak durumundayız diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, bankacılık, yıllardır, üniversiteyi bitirenlerin, yetenekli gençlerimizin iş alanıydı. Bunalımla birlikte bu gitti ve şöyle bir durum ortaya çıktı: Devletin resmî kayıtlarına göre, bu kesimden, 2000 yılında 7 000 kişi, 2001 yılında 21 000 kişi ve 2002 yılında 31 000 kişi işsiz kaldı. Halktan para toplama ve doğru kullanma işini yapan bankacılık yıkıma uğradı; ama, bu yıkımın, sadece şu çalışanlara yönelik boyutu üzerinde hiçbir şey yapılmadı, yapılmıyor ve 60 000'i aşan işsiz bırakılmış insanımız için hiçbir önlem alınmıyor. Bu durumun irdelenmesi gerekiyor.

Değerli arkadaşlar, bankacılıkta güven esastır. Güveni sağlayacak olan, devletin etkin denetimidir.

2000 Eylülünde faaliyete başlayan BDDK kurulduktan sonra, sistemin, halk adına, doğru dürüst ve etkin denetlendiği söylenemez.

BDDK kuruluş aşamasındadır; yönetimi sıkça değiştirilmiş, 7 kişilik yönetiminin atanmasında siyasi çekişmeler yaşanmış; kurum, hükümetlerin gölgesinden bir türlü kurtulamamıştır. Şimdi, bu yapıdan şikâyet etmeye hakkımız yoktur. Yapılması gereken çok temel bir iş vardır; bu kurulu ve diğer bağımsız kurulları etkin ve verimli çalıştırmak.

Değerli arkadaşlar, burada, bir noktanın altını çizmeme lütfen izin veriniz: Hükümetin, hukuk ile temsili demokrasi ya da siyasal irade anlayışı arasında bir çelişki olduğu ortadadır. Hükümet, bağımsız kurul kavramını bir türlü kabul etmek istemiyor; her kurumu ben denetlerim, kontrol ederim mantığından yola çıkıyor. Bu tutum, çağdaş yönetim anlayışıyla bağdaşmaz. Bunlara, BDDK'nın dışında, TÜBİTAK da bir örnektir.

Bağımsız kurullar, önce kendi içdenetimleriyle, saydam, doğru çalışır bir yapıda olmalıdır. Sonra, yine bu bağımsız kurullar, halka, topluma hesap verebilir bir durumda olmalıdır. Bunun için, mutlaka hükümetin denetimine, mutlaka yöneticilerinin hükümet tarafından atanmasına ve sabah akşam kontrol edilmelerine gerek yoktur. Böyle bir durum, kimi alanlarda -bankacılık böyledir, kilit alanları; bilim dünyası böyledir- hükümeti çok daha zor durumda bırakır, çok daha güç durumda bırakır.

Ülkemizde bankacılıkla ilgili yasal düzenlemelerin yetersizliği ortadadır. Biraz evvel de söyledim; bu, faizsiz bankacılık uygulamalarının, çağdaş, rekabetçi kurallara, saydamlık ve açıklık ilkelerine bağlanması kesinlikle sağlanmalıdır.

Değerli arkadaşlar, kapitalist sistemin temel bir kuralı var: girişimciler, banka kredi olanağına eşit yakınlıkta olmalıdır; yani, yarış eşit başlamalıdır; bunu sağlamak zorundasınız, sağlamak zorundayız. Banka sahibi olan ya da egemen olan sermayedarın denetiminde, kendi çıkarına, bankalarının kullanılması, sistemin en temel yarasıdır ve bu durum kesinlikle düzeltilmelidir; bunu biz zorunlu görüyoruz.

Değerli arkadaşlar, biraz evvel, Tokat Milletvekili arkadaşımız Mehmet Dağcıoğlu, burada bir İktidar partisi mensubu gibi değil, bir muhalefet partisi mensubu gibi konuştu -ki, kendisine teşekkür ediyorum- ama, iktidarın yapması gereken, şikâyet değildir. İktidarın yapması gereken, önlem almak, çözüm üretmek ve bu önemli kaybı, bu yarayı bir an önce onarmaktır, düzeltmektir. Toplumun da, ekonominin de, ahlakın da, doğruluğun da, erdemin de, siyasetin de beklentisi budur.

Değerli arkadaşlar, çok önemli bir nokta var: Türkiye bankacılığı, bu durumdan bir an evvel kurtulmalıdır; ancak, burada önemli bir noktanın altını çizmek istiyorum. Bankacılıkta güven esastır dedik. Banka sahiplerinin bir bölümünün aynı zamanda medya sahibi olması, gazete ve TV sahibi olması nedeniyle medyada yaşanan, çoğu kez yanlış, çoğu kez tek yanlı ve dayanaksız suçlamaları, bir başka deyişle, medya kavgalarını çok iyi biliyorsunuz. Halk, gazeteden, köşeyazarından, TV yorumcusundan kendisini bilgilendirmesini ister, kamu hizmeti bekler; o hizmetler kamusaldır. Gazete sütunu, TV yorumu, hiç kimsenin özel çıkarı için kullanılmamalıdır. Halka, doğru bilgi verilmelidir. Bu kamu hizmetinin doğru işlememesi, bu toplumun en önemli sorunlarından biridir ve bu durum, mutlaka düzeltilmelidir; çünkü, bu, birikimli güvensizlik yaratmaktadır. Banka patronu kendi çıkarını savunacak, çalıştırdığı medya mensubu onu savunmak zorunda kalacak; bu yapı, topluma hizmet verme anlayışından uzaklaşmak anlamına gelir; biz, bunu düzeltmek zorundayız.

Türkiye Halkı, bu, bilimkurgu, Kafka romanlarını andıran, bilimkurgu çalışmalarına taş çıkartan: içeriği, yapısı, belirsiz banka hortumlamalarına ve buna dayalı medya gücüne bundan sonra katlanmamalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kepenek, lütfen, toparlayın efendim.

YAKUP KEPENEK (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Banka hortumlamalanna bağlı olarak, karşılıklı medya suçlamalarının, şu veya bu şekilde; yani, yasal dzenlemelerle ve demokratik yollarla, mutlaka önü alınmalıdır. Bu hayret verici, dehşet verici kavga, savaş, medya mensupları arasındaki savaş, mutlaka son bulmalıdır; bu duruma, Yüce Meclis ve hükümetimiz seyirci kalmamalıdır. Türk bankacılığı, bu olumsuz ve yıkıcı yapıdan bir an önce kurtulmalıdır.

Arkadaşlarımla birlikte verdiğimiz önerenin temel dayanakları bunlardır. Bu nedenle, önergemizin kabul edilmesini istiyor; hepimize saygılar, sevgiler sunuyorum.

Teşekkür ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kepenek.

Son konuşmacı, İstanbul Milletvekili Sayın Bihlun Tamaylığil.

Buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 10 dakika.

BİHLUN TAMAYLIğİL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Anayasamızın 98 inci, İtüzüğümüzün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince, İmar Bankası AŞ'ye BDDK tarafından el konulmasıyla başlayan ve gittikçe daha da karmaşıklaşan mudilerin durumu ve bankanın yetkisi olmaksızın hazine bonusu alım satımında bulunması konusunda BDDK'nın sorumluluğunun araştırılması amacıyla talep ettiğimiz Meclis araştırması önergesi hakkında söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Görüşmeler sırasında, milletvekilimiz Sayın Mehmet Ergün Dağcıoğlu, konu hakkındaki hassasiyetlerini çok güzel şekilde iletiler ve özellikle CHP Grubuna yönelik olarak izahta bulundular; ancak, bilinmesini isterim ki, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu, mevcut 5 önerenin 3'ünün sahibi olarak, en az kendileri kadar bu hassasiyetini sürdürmektedir. Özellikle, konunun çözüm aşamasında sonuna kadar takipçisi olarak bu hassasiyetini devam ettirecektir. (Alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, BDDK konusunda detaylı görüşmemizi yaparken, biz, BDDK'nın yapısını veya bağımsız üstkurulların yapısını yargılar bir noktada olmamalıyız. Türkiye'deki bağımsız üst kurul yapısının gerekliliğini ve Avrupa Birliği müktesebatı gereği Ulusal Programımızda bağımsız üstkurulların varlığını unutmamamız gerekir. Bu noktadan hareketle, bugün görüşeçeğimiz ve değineceğimiz konu, oluşan görev ihmalleri, kanunî olarak verilen yetkilerin kullanılmayışıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özerk kurumların ortaya çıkış nedenlerini incelediğimizde, bunların üç temel başlıkta toplandığı görölmektedir. Bu nedenlerin ilki, devletin klasik işleyişinin günümüz toplumunun ihtiyaçlarına tam olarak yanıt veremez duruma gelmesidir. Klasik devlet yapısının iş yapış şekilleri ile bürokrasinin ağır ve şeffaflıktan uzak yapısı, belli sektörlerin işleyişine ilişkin olarak devletin düzenleme ve denetleme görevinin, siyasetten uzak ve ilgili sektörde uzmanlık kazanmış kadroların oluşturacağı dinamik ve bağımsız bir yapılanma tarafından yerine getirilmesi gereğini ortaya koymaktadır.

İkinci neden, Anayasada dzenlenmiş olan bazı temel hak ve özgürlükler ile bankacılık, sermaye piyasası işlemleri gibi bazı ekonomik etkinliklerin, kaynak kullanımını ve ekonomik verimliliği artıracak bazı mekanizmalara ihtiyaç duyar hale gelmiş olmasıdır.

Üçüncü neden ise, özelleştirme uygulamalarıyla devletin faaliyetten çekilmiş olduğu bazı sektörlerde devletin denetim ve gözetim görevini yerine getirmesinin sağlanmasıdır.

Görüldüğü gibi, özerk kurumların ortaya çıkış temelinde, değişen kamu yönetimi anlayışı yatmaktadır. İlk olarak Amerika Birleşik Devletleri, daha sonra Avrupa Birliği ülkeleri ve daha sonra da eski Doğu Bloku ülkelerinde oluşan bu yapılanım, 1980'li yıllardan sonra, Türkiye'de de özellikle düzenleme, denetleme ve koruma görevini üstlenen özerk ve bağımsız yapılanma ihtiyacı olarak kendini göstermiştir.

Ülkemizde, değişik alanlarda faaliyet gösteren farklı üstkurullar bulunmaktadır; ancak, son dönemlerde, değişik platformlarda en çok tartışılan ve İmar Bankasının Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devralınması sonrasında yaşanan gelişmelerde en çok dikkati çeken Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumudur.

BDDK, tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlarını korumak, mali piyasalarda güven ve istikrarı sağlamak, ekonomik kalkınmanın gereklerini de dikkate alarak kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını temin etmek ve ekonomide önemli zararlar doğurabilecek işlem ve uygulamaları önlemek amacıyla her türlü tedbiri almak ve uygulamakla yükümlü ve yetkili olmak üzere, idari ve mali özerkliğe sahip bir kuruluştur.

İmar Bankası olayına geldiğimizde, bu süreçte, kurul, konuyla ilgili olarak, yalnızca mevduatın devletin güvencesinde bulunduğunu belirtmekte, bankadan hazine bonusu olan vatandaşların mağduriyetindeki sorumluluğuna ilişkin olarak ihbar gerekliliğini dile getirmektedir; ancak, bankaların repo ya da makbuz karşılığı sattığı bonoların banka kasasında saklandığını denetlemek ve açığa satış yapılmasını engellemek BDDK'nın görevleri arasındadır. Bu kapsamda, gereken tedbirlerin alınmamış olması ve açığa satış işlemlerine müdahale edilmemesi, halkın, bankanın durumu ve yetkilerinin sınıрыyla ilgili bir bilgiye sahip olmaksızın devletin hazinesinin çıkardığı bonoyu aldığı düşüncesiyle yatırım yapmasına neden olmuştur.

Ayrıca, İmar Bankasında mevduat sahibi olan veya hazine bonusu alan yatırımcılar, kaybın karşılanma şekliyle ilgili net bir bilgi sahibi değildir. Görüşmelerin başında, Sayın Başbakan Yardımcımız, en kısa sürede bu mağduriyetlerin karşılanacağını dile getirmişler; ancak, 7 800 000 000 000 000 000 olarak biçtikleri tutarın içinde hazine bonusu mağdurlarının geleceğinin ne olacağını net olarak bildirmemişlerdir. Bu konuda gerekli cevabın, mağdurlara, Sayın Bakanımız tarafından verileceğini umuyorum.

İmar Bankası yaklaşık onüç yıldan beri yetkisi elinden alındığı halde, hazine bonusu satmak için yaptığı reklamları ve 1 000 000 000 000 000 lirayı aşan -ki, bu, beyanlardan da ortaya çıkmıştır- hazine bonusu satışını, ilgili, görevli ve sorumlu kuruluşların fark etmemiş olması son derece düşündürücüdür.

Türkiye mali piyasaları her geçen gün yeni mağdur yatırımcı kitleleri ortaya çıkarmaktadır.

Geçmişte BDDK'nın elkoyduğu diğer bankalardaki hazine bonusu, devlet tahvili sahipleri ve mevduat sahipleri mağdur olmamışlardır. Bundan önce elkonulan 20 bankada yatırımları bulunan kişiler hiçbir mağduriyet yaşamamışlardır. AKP Hükümeti döneminde ilk olarak yaşanan bu olayda yatırımcı mağdur olmuştur. Aradan geçen sürede de hiçbir somut gelişme olmadığı görülmektedir; sadece dilekler ve vaatler vardır.

İmar Bankasının yetkisi olmadığı halde hazine bonusu satışına aracılık ve çifte kayıt yaptığı ortaya çıkmıştır. Peki, bütün bunlar olurken devletin yetkili kurumları neredeydi? Daha önce neden harekete geçilmedi? Hangi yetkililer görevini ihmal etti? Bu ihmallerin faturası hep yatırımcıya mı çıkacak?

Bu başlıklarda sorgulamaların yapılması büyük bir gerekliliktir. Devletin güvencesi ve denetimine güvenen binlerce yatırımcının Türkiye'nin zor ekonomik koşullarında biriktirmiş oldukları tasarruflarını değerlendirmeye çalışırken, tamamen kendi inisiyatifleri ve kontrolleri dışında yaşanan gelişmeler sonrası son derece ağır bir mağduriyetle karşılaşmış olması kabul edilemeyecek bir durumdur.

Devlete güvenmek suç mudur? Gerek Başbakanımız gerekse konuyla ilgili bakanlarımız, bu bankaya parasını yatıran tasarruf sahipleri için "yüksek faizle para yatırırken bize mi sordunuz" demektedirler. Kamu idare görevi kimin için yapılmaktadır? Vatandaşa "aklın neredeydi" derken, kamu kurum ve kuruluşlarının aklı ve yetkileri neredeydi? Tek suçlu, yeterince bilgilendirilmeyen ve devletin yönetimine güvenen halk mıdır?

Bankanın belli bir risk kapsamında bulunduğundan hareketle, yönetimine, bir yıl önceden, bir üye ataması yapılmıştır. Risk taşıyan ve devlet güvencesi şemsiyesi altında olan bu örnekte, bu risk için gerekli idari özen yeterince gösterilmiş midir?

Diğer taraftan, BDDK, Merkez Bankasınca 3 Ağustos 1998 tarihinden itibaren yürürlüğe konulan repo genelgesine karşın, açığa repo işlemlerinden söz edebilmektedir. Eğer söz konusu genelgeler, birer uygulama aracı olarak denetim fonksiyonu olmak işleviyle hayata geçirilemeyecek ise, her şeyden önce, genelgelerin, ne amaçla çıkarılmış olduğunu sorgulamak gerekmektedir. Ayrıca, hazine bonusu ve devlet tahvili... Bilindiği üzere, yüksek içborçlanma ihtiyacından dolayı her hafta büyük montanlı işlemler yapılmakta ve bunların fizikî dolaşım imkânı olmamaktadır. Karşılığında verilen makbuzların hukukî geçerlilikleri ve taşıdıkları sorumluluğun farkında olmak yatırımcının üzerindeki bir sorumluluk değildir. Bu sorumluluğun getireceği sonuçları takip etmek ve bunların neticesinde oluşan mağduriyetleri karşılamak yine ilgili otoritelerindir.

Son yaşanan İmar Bankasına elkonulması sürecinde, BDDK'nın İmar Bankasının hesaplarına ve kayıtlarına ulaşamadıkları yönündeki açıklamaları, farklı bir soruyu ortaya çıkarıyor. Bugüne kadar Türk bankacılığı, sadece kredi ve döviz pozisyonu riskleri ile sermaye yeterliliği riskiyle değerlendiriliyordu; bugün yeni bir risk türü ortaya çıkmış oluyor; bu da işlem riskleri üreten bir örnek olarak kendini gösteriyor; yani, artık, kayıtlara ulaşılmasını da ayrı bir risk midir?

BDDK bir güven müessesesidir. BDDK finans sistemimizin sağlığı için bir koruyucudur. BDDK, itibarlı, saygın, sağduyulu, becerikli, tecrübeli, bilgili, bağımsız, vizyon sahibi, ileriye görebilen, cesaretli, çabuk karar alabilen ve güvenilir bir kurum olmak zorundadır ve biz bu araştırmayı yaparken BDDK'nın bu işlevini değil, bu kurum çatısı altında yetkilerin yeterince kullanılmaması ve görev ihmallerini dikkate almak zorundayız; çünkü, bu noktada yapılacak herhangi bir yanlışlığın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tamaylıgil, buyurun tamamlayın efendim.

BİHLÜN TAMAYLIGİL (Devamla) - Ve bu nokta, finans piyasasının ve genel ekonominin, -yapılacak herhangi yanlış bir değerlendirme- önünde önemli bir engel teşkil edebilecektir.

Mevduat olarak yatırılmadığı için çözümsüzlüğün içinde olan hazine bonusu yatırımcısının durumunu tek çözecek olan kurum, Bakanlar Kuruludur. Bakanlar Kurulu, yapılacak yasal düzenlemeyle, yatırımcının mağduriyetini gidermek durumundadır. Çözüm aşamasında BDDK'nın yasal bir yetki kullanım hakkı bulunmamaktadır ve ortaya çıkan bu tablo sonucu hükümet, var olan tespitler sonucu acilen hukukî altyapıyı oluşturarak, uygulama alanına sunmak durumundadır.

Bu noktada, yatırımcı -Hazinenin çıkarmış olduğu bir kâğıt olduğundan- bu kâğıda güvenerek yatırım yapmıştır ve uygulamada ortaya çıkan aksaklıkların sorumlusu kesinlikle yatırımcı değildir. İmar Bankasında yaşanan hazine bonusu skandalının mazisine baktığımızda, yetkisiz bir kurumun işlem yapmasının kanunen yasak olmasına rağmen ilgili makamlarca tespit edilememesi, bu mağduriyetin oluşmasındaki en önemli ihmaldir.

İmar Bankası, SPK tarafından 4 Ocak 1985 tarihli toplantısında alınan kararlar, borsa üyelik belgesi sahibi olmuştur. Ancak, 21 Kasım 1990 tarihli toplantıda, bankanın aracılık faaliyetlerinin durdurulmasına ve İMKB üyelik belgesinin iptal edilmesine karar verilmiştir. Bu karar, 22 Kasım 1990'da, o dönemin bankalar yetkili otoritesi olan Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığına da bildirilmiştir. Ayrıca, 21 Ağustos 1992'de repo ve ters repo işlemlerinin düzenlenmesi üzerine İmar Bankasının yaptığı başvuru, gerekli önşartlar oluşmadığı için reddedilmiştir.

Devletin ilgili yasal otoriteleri tarafından alınan karardan ve bunu uygulamadan sorumlu olanlardan "bizim, bu işlemlerden haberimiz yoktu" yanıtını almak, son derece düşündürücü. Kaldı ki, yıllardır, banka, yazılı ve görsel medyada bu işlemleri gerçekleştirdiğini ifşa etmiştir ve bunun

yanı sıra, 14 Mart 2003 tarihinde Maliye müfettişleri tarafından BDDK'ya yollanan, İmar Bankasının, bu işlemi izinsiz yaptığı ibaresini taşıyan bir rapor vardır. 14 Mart-3 Temmuz; aradan geçen süredeki mağduriyetin ve gelişmenin bir değerlendirmesinin yapılmasını talep ederim.

Alenen yapılan bu ihbarı görmezlik, kanunen tanımlanan görevde büyük bir ihmalin olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Belki de, ilgili makamlar, bankanın, geçerli yasaklara rağmen "ben, bu fiili yapmadım" beyanının, bankanın antetli kâğıdıyla taraflar gönderilmesini bekliyorlardı. Devletin bankacılık alanındaki düzenleyici ve denetleyici kolu olan BDDK'nın, 2000 yılında yaptığı "sistemde çürük elma yoktur" açıklamasına güvenerek para yatıran ve bu bankadan hazine bonusu satın alanların çilesi halen devam etmektedir.

BDDK, bankada büyük parasal hareketlerin 2003 yılı içerisinde başladığını, karar almak için kurulda yeterli sayı olmadığı için karar alınmadığını, kurul üyeliği için yeni atamalar yapılip karar çoğunluğu oluşur oluşmaz bankaya el konulduğunu söylüyor.

13 Haziran 2003'te görevi sona eren iki üyenin yerine atama yapmak için kendi görüşünde adam arayan ve bu nedenle, BDDK'nın 1 Temmuz'a kadar toplantı yapmamasına bile kayıtsız kalan hükümetin, şimdi de, eleştiri açısından baktığı, yine, mağdurlar, yatırımcılar ve BDDK.

İmar Bankası olayı, aslında, tüm taraflar için ders çıkarılması gereken bir konu. Gerek BDDK denetimini yaparken gerekse hükümetler bağımsız kurullara eleman atarken, artık "mutlaka benden olsun" mantığını bir kenara bırakmalı ve bir an önce, kurulların işler hale gelmesini sağlamak durumundadır. Hükümet, BDDK'nın üye sayısı açısından toplanamaz duruma düştüğü 13 Haziranda, kendine uygun adam aramayı bırakıp, bu işe uygun adamların atamasını yapsaydı, bugün çıkan sonucu faturasının daha düşük olması beklenebilirdi.

BAŞKAN - Efendim, toparlar mısınız.

BİHLUN TAMAYLIGİL (Devamla) - Hemen bitiriyorum.

Yaşanan gelişmelerin ardından, Başbakan Yardımcımız tarafından, 850 000 000 000 000, bugün öğreniyoruzki, 750 000 000 000 000 olan tahmini kaybın 8 500 000 000 000 000'a katrilyona çıktığı, havuza büyük bir taş düştüğü ve havuzda su bırakmadığı yönünde bir açıklama yapılmıştır. Aslında, havuza düşen taş, yatırımcının başına düşmüştür ve hâlâ, yatırımcı, o taşın altında ezilmek durumundadır. (CHP sıralarından alkışlar) Bir an önce yapılacak uygulamalarla, çözümün sağlanmasını talep ediyoruz.

Bütün bu dayanaklardan hareketle;

1- BDDK'nın yaşanan gelişmelerdeki sorumluluğunun araştırılması.

2- Varsa sorumluların belirlenmesi ve yargıya yönlendirilmesi.

3- Benzeri olayların yaşanmaması için alınacak önlemlerin ve gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla talep ettiğimiz Meclis araştırması önergesinin, Yüce Meclis tarafından kabul edilmesini arz ederim.

Yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Tamaylıgil.

Meclis araştırması önergesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, Meclis araştırması açılıp açılmaması hususunu oylarınıza sunacağım: Meclis...

BAYRAM ALİ MERAL (Ankara) - Paralar ne zaman ödenecek?

BAŞKAN - Sayın Başkanım, rica ediyorum... Yani, tam yerinde...

BAYRAM ALİ MERAL (Ankara) - Özür dilerim... Vatandaş bunu soruyor.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Meclis araştırması açılmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Meclis araştırması açılması kabul edilmiştir. (Alkışlar)

Sayın milletvekilleri, Meclis araştırmasını yapacak komisyonun 12 üyeden kurulmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun çalışma süresinin başkan, başkanvekili, sözcü ve kâtip üyenin seçimi tarihinden başlamak üzere üç ay olmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyonun gerektiğinde Ankara dışında da çalışabilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir; hayırlı olsun.

DURŞUN AKDEMİR (İğdir) - Sayın Başkan, müsaade ederseniz, bir cümleyle düşüncemi ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN - Ama, bu konu bitti...

DURŞUN AKDEMİR (İğdir) - Sayın Başkanım, şöyle efendim: Mademki Meclis araştırması açılması kabul edildi, grubumuz yok; ama, bizden de bir üyenin bu araştırma komisyonunun içinde yer almasını talep ediyorum.

BAŞKAN - O, kendi aranızda efendim. Tabii ki, o takdir bize ait değil.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - *Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı: 146)*

2. - *Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı: 152)*

BAŞKAN - Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ile Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının geri alınan maddeleriyle ilgili komisyon raporu henüz gelmediğinden, tasarıların görüşmelerini erteliyoruz.

Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İşçileri Komisyonu raporunun müzakerelerine başlıyoruz.

3. - *Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İşçileri Komisyonu Raporu (1/645) (S.Sayı: 250) (x)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Sayın milletvekilleri, komisyon raporu 250 sıra sayısı ile bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın Hakkı Ülkü; buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz 20 dakikadır.

CHP GRUBU ADINA HAKKI ÜLKÜ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri: Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu kanun değişikliği, devletin işleyişiyle ilgili önemli bir değişikliği işaret ediyor. Bu kanun tasarısı yeni bir dönemin, yeni bir çağın açıldığının bir habercisi âdeta, hatta küçük bir örneği de denilebilir. Ancak, bu küçük örnek, bir anlamda devletin temel mantığında da oluşan değişikliğin

(x) 250 S.Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

habercisi. Bunun günümüzdeki adı da e-devlet; yani, elektronik devlet. Dünyanın yeniden şekillendiği bir dönemde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin de bu süreçten uzak kalması elbette düşünülemez. Hızlı ve şeffaf bir kamu yönetiminin oluşturulması devletimiz için vazgeçilmez bir durumdur. Devlet, kendisini var eden vatandaşlarından müteşekkil bir yapıdır. Devlet, kurum ve kuruluşlarıyla kendisinin var oluş nedeni olan vatandaşlarına da en iyi hizmeti yerine getirmekle mükelleftir. görevlidir. Bu görevini yerine getiremediği anda devlet olma özelliği sona erer.

Yüzyıllar boyunca, çağın koşulları sonucunda farklı formlara bürünen devlet, bu hizmeti yerine getirmek amacıyla her türlü araçla donanmak ve donatmak konusunda yükümlüdür. Bu araçların başında İngilizce ve Fransızca da birbirini tamamlayan, devletle aynı kökene dayanan istatistik bilimi gelmektedir. İstatistik, devletin nedeni olan bireye ve onun bilgilerine dayanır. Modern devlet anlayışı, istatistik bilimi aracılığıyla vatandaşları hakkında bilgi toplar, bilgilerden plan yapar ve buna göre de hizmet sunar.

Ülkemizde modern devlet olma yönünde ilk girişim, Osmanlı döneminde nüfus sayımıyla başlatılmıştır; ancak, son nüfus sayımında da görüldüğü gibi, hâlâ güvenilir bir veri tabanına, güvenilir rakamlara ulaşamıyoruz. Birçok ilimizde onbinlerce insanımız halen kimliksiz olarak dolaşiyor. Esasında nüfus sayımı bir örnek; buna ilişkin daha binlerce örnek verilebilir ve bu örnekler sonucunda da bir gerçeğe ulaşırız; yarınlarımızı tam olarak planlayamamak, planlayamamak, planlayamamak... Yerel yönetimlere doğru dürüst kaynak aktaramıyoruz, işsizlere tam olarak iş sağlayamıyoruz, yirmi yıl sonra ne kadar konut yapmamız gerektiğini saptayamıyoruz ya da yirmi yıl sonra kaç milyon emekli vatandaşımızın olacağını bilemiyoruz.

Bugün görüşmekte olduğumuz bu kanun tasarısı, saymış olduğum bu endişeleri bir ölçüde gidermeyi amaçlayan bir projenin parçası; yani, kısa adı MERNİS olan Merkezî Nüfus İdaresi Sistemi Projesi. MERNİS Projesi de, tüm gelişmiş dünya devletlerinin elektronik devriminin sonucunda yeniden yapılandırdıkları e-devlet olgusunun sacayaklarından biri. Bir devlet modeli olan e-devlet, vatandaşların ve devletin birbirlerine karşı yerine getirmeleri gereken görevleri elektronik ortamda gerçekleştirmeleri anlamına geliyor. Elektronik devlet hizmetleri, zaman kaybı ya da kâğıt israfını önüyor; ayrıca, daha az kişiyle daha çok iş yapma olanağı sağladığı için, tasarruf sağlıyor; bu tasarruf da, doğrudan vatandaşlara yansıyor.

Gelişmiş ülkelerde, vatandaş-devlet ilişkisinin önemli bir bölümü, artık, bilgisayar üzerinden sağlanıyor. Araştırmalara göre, Avrupa ülkeleri arasında en yüksek e-devlet kullanımı, yüzde 57'lik bir oranla İsveç'e ait. Bu oran, Singapur'da yüzde 53, Amerika'da yüzde 43, Hindistan'da yüzde 31, Almanya'da yüzde 24, Litvanya'da yüzde 8, Macaristan'da yüzde 3, ülkemizde de yüzde 13.

Ülkemizde e-devlet çalışmalarının ilk adımı, kurulan internet siteleri. Türkiye'de, sadece 493 adet kamu kurum ve kuruluşunun internet sitesi bulunuyor. Belediyeler ve belediyelere bağlı kurumlardan internet sitesi olan kurumların sayısı 270. E-devlet projelerinin başında da, demin de söylemiş olduğum gibi, görüşmekte olduğumuz tasarıyla ilgili olan, İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüne yürütülen Merkezî Nüfus İdaresi Sistemi (MERNİS) geliyor. Bu projeye göre, hizmetlerin ilçelerde bilişim teknolojileri kullanılarak verilmesi, ilçe nüfus veri tabanlarının bir kopyalarının genel merkezde bütünleştirilerek merkezî nüfus veri ambarının oluşturulması, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarına birer kimlik numarası verilmesi, kimlik numaraları aracılığıyla, kişi düzeyinde işlem yapan kamu ve özel sektör bilişim projeleri arası bilgi alışverişinin altyapısının hazırlanması, nüfus istatistiklerinin bilişim teknolojileriyle daha sağlıklı elde edilmesi amaçlanıyor. MERNİS Projesiyle, nüfus kütüklerine kayıtlı sağ ve ölü, yaklaşık 127 000 000'dan fazla kişiye ait nüfus kayıtlarının bilgisayarla tutulması suretiyle hizmete etkinlik ve sürat kazandırılması amaçlanıyor. MERNİS Projesinin ülkemizde yaklaşık otuz yıllık bir geçmişi bulunuyor.

MERNİS Projesi, uzun yıllardır Türkiye'nin gündeminde olmakla birlikte, ulusal bilgi sisteminin de altyapısını oluşturmaktadır. 2000 yılında büyük bir hız kazanan ve son aşamasına gelen projeye, nüfus kütükleri üzerinde tam bir denetim kurmak ve nüfus kütüklerini güvenilir belgeler haline getirerek hizmette sürat ve verimlilik sağlamak, merkezde bir nüfus bilgi bankası

oluşturmak ve bu yoldan nüfus kütüklerindeki bilgileri kamu hizmetleri açısından değerlendirmek, nüfus kütüklerindeki bilgileri istatistik verileri olarak değerlendirmek, nüfus ve aile istatistiklerini elde etmek, her vatandaşa bir Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası vermek suretiyle isim benzerliğinden dolayı ortaya çıkan aksaklıkları gidermek ve kamu kuruluşları arasındaki bilgi alışverişlerini hızlandırmak ve yeni nüfus cüzdanıyla ilgili çalışmaları yapmak amaçlanmıştır.

Sonuç olarak, Türkiye'deki tüm kamu bilişim sistemlerinde, kişi bilgileri çapraz ilişkilerinin kolayca kurulmasına imkân verecek ve bu suretle ekonomik, mali, güvenlik, askerlik, sağlık, eğitim, sosyal güvenlik gibi alanlarda büyük faydalar sağlayacak olan MERNİS Projesi, Türkiye Cumhuriyetinin en büyük bilişim projesidir. Bu projenin tamamlanması sonucunda, yurt içindeki ve yurt dışındaki vatandaşlarımıza çok daha kaliteli ve süratli hizmet verilecektir. Bu projenin tamamlanması sonucunda, nüfus kayıtları için elde edilecek veri, bazı kamu yönetimindeki diğer fonksiyonlar için bir bilgi havuzu teşkil edecektir. Proje çerçevesinde verilecek Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası kullanımıyla vergi, güvenlik, seçim, eğitim, sağlık, askerlik, bankacılık, sosyal güvenlik ve diğer alanlarda verilen hizmetler, elektronik ortamda daha hızlı, rasyonel ve güvenilir olacaktır.

Elemeğiyle yürütülmekte olan şimdiki sistemin iyi işlememesi veya bozuk olması nedeniyle yapılan yanlışlıklardan dolayı vatandaşın emek ve zaman kaybıyla, bu yanlışlıkların düzeltilmesi için yapılacak çalışmalar nedeniyle kamu yönetimlerinin iş hacimlerinin büyümesi ve zaman kaybının yarattığı savurganlık ve işgücü kaybı da bu suretle önlenmiş olacaktır.

Çağımız, kamu yönetiminin ihtiyaç duyduğu kişiye ilişkin birçok bilginin toplanmasına kolaylık sağlayacak olan bir çağdır. O sosyal güvenlik ve yardım kuruluşlarının ihtiyaç duydukları bilgi sürekli bir biçimde verilirse ve bu kuruluşların tutmakta oldukları kayıtlar süratle güncelleştirilebilirse, yeni nüfus cüzdanı, tahrifat, sahtecilik ve dolandırıcılığın azaltılmasını da beraberinde sağlayacaktır.

Ülke yönetiminden sorumlu olanlar ile onlara yardımcı olan planlamacıların en çok ihtiyaç duyduğu husus bilgi olmaktadır. Ülkenin gelişmesi için yapılacak planlamalarda ve verilecek kararlarda nüfus hareketlerinin çok iyi izlenmesi gerektiğinden, buna ilişkin büyük bilgi kaynağı sağlanabilecektir. Nüfus kayıtlarının hukukî ve teknik açıdan denetlenmesi de bu suretle mümkün olabilecektir.

Avrupa ülkelerine, o ülkede yaşayan vatandaşlarımızla ilgili kişisel ve aileleri hakkında bilgi gönderme kolaylığı da, bu suretle sağlanmış olacaktır.

Bu projeye birlikte, görüşmekte olduğumuz kanun geçerliliğini yitirmektedir elbette: çünkü, nüfus kütüklerine kayıtlı bulunan yaklaşık 127 000 000 nüfus kaydının bilgi işlem ortamına aktarılması ve nüfus kayıtlarının merkezi bir sistemle tutulması, yer değiştirme işlemine de ihtiyaç duyulmamasına neden olacaktır.

Türkiye'nin kaynaklarının verimli bir biçimde kullanılmasının önünü açan bu projeye muhalefet etmek kimsenin aklından geçmez elbette. Kaldı ki, şu anda bir örnek vermek gerekirse, 12 000 000 nüfusu olan İstanbul nüfusuna kayıtlı insan sayısı 2 705 599'dur. Bu bilinirken, buna muhalefet etmenin anlamsız olduğu elbette düşünülür. Ancak, bu projenin uygulama aşamasında karşılaşılabilecek olan sorunlara ve muhtemel tehlikelere dikkat çekmek bizlerin asli görevi olsa gerek.

Öncelikle dile getirmek istediğimiz muhtemel sorunların başında merkezi olarak depolanan kişisel bilgilerin kötü niyetli kişiler tarafından kullanılması tehlikesi gelmektedir. Kişisel bilgilerin, siyasi irade tarafından tek taraflı olarak kullanılması, insan hakları konusunda birçok sakıncalar doğurabilir. Nitekim, geçtiğimiz haftalarda Bilgi Edinme Kanununun kabul edilmesiyle birlikte bu sorun karşısında çeşitli önlemler alınmış olmakla birlikte, gelişen bilişim teknolojisi sonucunda ortaya çıkan bilişim suçlarına karşı gerekli tedbirlerin alınmasında geç kalınmaktadır. Bu tedbirler en kısa zamanda alınmalıdır.

Bilindiği gibi, sanal dünyada her gün yeni bir virüs çıkıyor. Geçtiğimiz onbeş gün boyunca Türkiye Büyük Millet Meclisi de bundan yeterince nasibini almıştır. Neredeyse, Meclisteki bütün bilgisayarlar virüs nedeniyle çökmüştür, işler aksamıştır. Mecliste görev yapan 4 teknik personel, haliyle 1 200 bilgisayara yetememektedir. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi olmasına rağmen e-devlete geçiş konusunda yeterli önlemlerin alınmadığı bu vesileyle ortaya çıkmış bulunmaktadır. Nedir bu önlemler:

Teknik personel sayısının az olması ve bilişim konusunda bilgi birikiminin az olması. Bu, bir bakıma, kısa bir süre için düşünüldüğünde, skandaldır.

Meclis bünyesinde çalışan yaklaşık 4 000 kişi içerisinde sadece 4 teknik personelin bulunması.

Sonuç: Meclisle ilgili örneği vermemdeki sebep, bu MERNİS'le başlayan elektronik devlet uygulamasının üzerinde daha titizlikle çalışılması gerektiğinin vurgulanmasıdır.

Gelecekte ulusal bilgi birikiminin sanal ortamda depolanacağı ve birçok bürokratik işlemin sanal ortamda yürütüleceği düşünülürse, yetersiz altyapı sonucunda, telafisi zor sonuçlarla karşılaşılabilmesi mümkündür.

Elektronik devletin sağlıklı bir biçimde yaşama geçirilmesi, ancak ve ancak, bu konuda uzman personelin istihdamı ve bilişim teknolojilerinin üretilmesiyle olabilir; yoksa, Meclisteki bilgisayarlara yapıldığı gibi, birikimler bir çırpıda yok olabilir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde elektronik devletin gelişmesi, e-devlet hizmetlerinin tam olarak uygulanabilmesi için atılması gereken daha çok adımlar var ve bu adımları atarken de, siyasi irade, tarihte McCarthyçilik gibi örneklerini gördüğümüz, masum insanları lekeleme, özel bilgileri kullanarak tehdit etme gibi insan hakları ihlallerine olanak tanıyan uygulamalara karşı da önlem almak zorundadır.

Bu önlemler alındığı takdirde, Bilgi Edinme Hakkı Yasasının âdeta tamamlayıcısı olan bu yasa, hem devletimizin hem de yaşamımızın kolaylaştırıcısı olacaktır. Bu, teknolojinin getirdiği yeni bir uygulamadır, ileri bir yasadır. Bunun iyi niyetle uygulanacağına inanıyoruz.

Bu tasarıya kabul oyu vereceğimizi belirterek, Genel Kurulumuza saygılar sunuyorum. (Alkışlar)
BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Ülkü.

AK Parti Grubu adına, Sivas Milletvekili Sayın Selami Uzun; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)
İnşallah, zamanı iyi değerlendiririz.

AK PARTİ GRUBU ADINA SELAMİ UZUN (Sivas) - Merak etmeyin Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri: sözlerime başlamadan önce, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

1587 sayılı Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Kanun Tasarısı hakkında AK Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Bu tasarı, 2'si yürürlük ve yürütme olmak üzere 3 maddeden ibarettir. 1587 sayılı Nüfus Kanununun 28 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır. Bu madde nedir; söz konusu kaldırılacak olan 28 inci madde, kişi ve ailelerin, yeni yerleştikleri yere, iki ay içinde nüfus kayıtlarını nakletmelerini öngörmekteydi. İşte, bu, kaldırılacaktır. Tek madde olarak düşünüldüğünde basit gibi görünse de, özelde, 65 000 000 Türk vatandaşını ilgilendirdiği için çok önemli bir değişikliktir.

1587 sayılı Nüfus Kanunu, 1972 yılında kabul edilerek 1974 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. Bu zamana kadar uygulamada görülen aksaklıklar nedeniyle, çeşitli düzenlemeler ve değişiklikler yapılmıştır. Hatırlayacağınız gibi, önceki yasama döneminde MERNİS Projesi uygulamaya konulmuştu. E-devlet kavramı içerisinde vatandaşa daha iyi hizmet vermek bilinci ve sorumluluğuyla, MERNİS Projesi kapsamında, nüfus idarelerinin tümü on-line sistemine geçmiş bulunmaktadır. Kişinin nüfus kaydı nerede olursa olsun, işlem kısa sürede tamamlanabilmektedir. Bu nedenle, nüfus kütüklerinin yapısını bozan, mükerrer kayıt oluşmasına ve aile esasının bozulmasına neden olan yer değiştirme işleminin kaldırılması gerektiği anlaşılmıştır.

Nüfus kayıt nakilleri dolayısıyla nüfus kütüklerinde çok sayıda mükerrer kayıt oluşmaktadır. Ayrıca, aile bütünlüğünün bozulması nedeniyle, mahkemelerdeki veraset kararlarının alınması da çok uzun sürmektedir.

Öte yandan, MERNİS Projesi gereğince, nüfus kütüklerimizde kayıtlı bulunan ölü ve sağ 127 000 000 nüfus kaydının bilgi işlem ortamına aktarılması ve nüfus kayıtlarının merkezî bir sistemde tutulması sebebiyle, artık nakil işlemine ihtiyaç yoktur. Türkiye'nin her yerinden nüfus kaydıyla ilgili bilgiler, on-line sistemiyle, 1 ilâ 10 dakika içerisinde temin edilebilmektedir.

Bu nedenle, uygulama ihtiyacı kalmayan 1587 sayılı Kanunun 28 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyoruz Sayın Uzun.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

NÜFUS KANUNUNUN BİR MADDESİNİN YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanununun 28 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 1 inci madde kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 2 nci madde kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz isteği?.. Yok.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3 üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı olsun.

Sayın milletvekilleri, Akdeniz'de Tehlikeli Atıkların Sınırötesi Hareketleri ve Bertarafından Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları raporlarının müzakeresine başlayacağız.

4. - *Akdeniz'de Tehlikeli Atıkların Sınırötesi Hareketleri ve Bertarafından Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/406) (S. Sayısı: 94'e 1 inci Ek)*

BAŞKAN - Dışişleri Komisyonu?.. Yok.

Ertelenmiştir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bundan sonra görüşeceğimiz tasarılar da aynı komisyon tarafından temsil edileceğinden ve komisyon da Genel Kurulumuzda olmadığından, sözlü soru önergeleri ile kanun tasarısı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 22 Ekim 2003 Çarşamba günü saat 15.00'te toplanmak üzere, birleşimi kapatıyorum.

İyi akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 19.20

IX.- SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1. - İzmir Milletvekili Erdal Karademir'in, İstanbul-Beykoz-Çavuşbaşı Beldesindeki arazisine ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal Unakıtan'ın cevabı (7.940)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI' NA

İstanbul ili,Beykoz ilçesi, Çavuşbaşı beldesi sınırları içerisinde, orman dışarısına çıkarılan orman arazilerinden, 52000 m2 lik arazisi olduğunu söyleyen sayın maliye bakanı Kemal UNAKITAN 'nın aşağıdaki sorularımı yazılı olarak cevaplandırmasını arz ederim.
10/07/2003

Erdal KARADEMİR
İzmir Milletvekili

- 1- İstanbul ili,Beykoz ilçesi,Çavuşbaşı beldesi sınırları içerisindeki arazinizi, kaç yılında ve hangi yasal belgeye dayanarak satın aldınız ?
- 2- İstanbul ili,Beykoz ilçesi, Çavuşbaşı beldesi sınırları içerisindeki, satın aldığınız arazinin, 6831 sayılı orman kanununun 2b maddesi uyarınca orman dışına çıkarılan orman vasfındaki arazilerden olduğunu biliyor muydunuz ?
- 3- Biliyor iseniz; bu tür araziler için , Anayasamızın 170 maddesinde ("..... orman içindeki köyler halkının kısmen ve tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için .....tahsisi kanunla düzenlenir.") denilmektedir. O halde siz orman köylüsü tanımına mı girmektesiniz?
- 4-Orman köylüsü değil iseniz; bahsi geçen araziyi almakla Anayasal bir suç işlemiş sayılmaz mısınız?
- 5- İstanbul ili,Beykoz ilçesi,Çavuşbaşı beldesi sınırları içerisindeki satın aldığınız arazinin ve Çavuşbaşı beldesinin tamamının 1995 yılında doğal sit alanı ilan edildiğini biliyor muydunuz?
- 6- Biliyor iseniz; Maliye bakanı olarak üyesi olduğunuz hükümetin; *gerçek anayasamızın ormanla ilgili maddelerinin değiştirilmesi, gerekse sit alanlarının yapılaşmaya açılması ve hazine arazilerinin satılmasına yönelik yasa değişiklik tekliflerinin bir amacının da sizin de sahibi olduğunuz bu vasıftaki arazilerin sorunlarını çözmek midir ?*

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Milli Emlak Genel Müdürlüğü

Sayı :B.07.0.MEG.0.9/3100-542

Konu :Soru Önergesi

21.10.03* 37042

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: a) 21.07.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2552 sayılı,
b) 13.10.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/940-2560/9729 sayılı yazılarımız.

İzmir Milletvekili Erdal KARADEMİR tarafından Makamınıza verilen soru önergesine ilişkin cevabımız aşağıda sunulmuştur.

Bahse konu soru önergesinde cevaplanması istenen hususlar –ki bir çoğu şahsi niteliktedir- tarafımızca yazılı ve görsel basında defaatle açıklanmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

2. - Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt'ün, hakkındaki bazı iddialar nedeniyle Ardahan Valisinin görevden alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan sorusu ve İçişleri Bakanı Abdülkadir Ak-su'nun cevabı (7/1106)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.01.08.2003

Ensar ÖĞÜT
Ardahan Milletvekili

Eğitimde Türkiye sonuncusu olan Ardahan ilimize, Vatandaş-Devlet işbirliği ile Türkiye Yardım Sevenler Derneği ve 17 Şubesinin de onayı ile 100 öğrenci kapasiteli Kız Öğrenci Yurdu yapmak istemiştir. Ardahan Valisi Mustafa YİĞİT, defalarca görüştürmesine rağmen Derneğin yapmak istediği ve Çıldır Belediyesinin tahsis ettiği arazi üzerine yurdun yapılmasına müsaade etmeyerek, "benim gösterdiğim yere yapacaksınız" diyerek dayatmıştır. Ardahan Vali Yardımcısı Ahmet ERDOĞDU imzalı, 18.03.2003 tarih ve 1886 sayılı yazı ile Yardım Sevenler Derneğine "Çıldır'a yapılması düşünülen Yurdun, fazlalık olarak kalacağını ve atıl duruma düşeceği ayrıca kendilerinin belirledikleri yere yapılmasını" belirtmişlerdir. Prosedür gereği Vali ile imzalanması gereken sözleşme Milli Eğitim Bakanımız Sayın Doç. Dr. Hüseyin ÇELİK ile imzalanmış ve 4. Ulusal Çıldır Gölü Festivali kapsamında, 12 Temmuz tarihli Çıldır Belediye ve Çıldır Kaymakamı imzalı davetiye ile temel atılacağı ilan edilmesine rağmen Yardım Sevenler Derneği Başkanı ve 17 Şube yetkilileri temel atmadan Ardahan'dan ayrılmıştır.

1- Eğitimde sonuncu olan Ardahan'ın Çıldır ilçesine yurt yaptırmak isteyen Yardım Sevenler Derneğinin, temel atmasında zorluk çıkartan Vali Mustafa YİĞİT'i görevden alarak, daha tecrübeli, deneyimli ve yoksul illeri kalkındıracak kapasiteye sahip Ülkesinin yararına çalışan bir valî atamayı düşünüyor musunuz?

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Personel Genel Müdürlüğü

SAYI : B050PGM0710001-S/112-1
KONU :

20/10/2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İ.L.Gİ: a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 06.10.2003 tarih ve Kan.Kar.Md.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1106-2904/10678 sayılı yazısı.
b) Başbakanlığın 08.10.2003 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-236-3/4492 sayılı yazısı.

Ardahan Milletvekili Sayın Ensar ÖGÜT'ün, Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği ve kendileri adına Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevap verilmesini talep ettiği soru önergesine (7/1106-2904) ait cevaplara ilişkin olarak;

Soru önergesinde belirtildiği gibi Çıldır İlçesinde Türkiye Yardım Sevenler Derneğine yaptırılması düşünülen öğrenci yurdunun temel atılmasında Ardahan Valiliğince zorluk çıkarılması söz konusu değildir.

Türkiye Yardım Sevenler Derneği İstanbul Merkezinin bila tarihli yazılan ile Çıldır İlçesinde öğrenci yurdu yapılacağına öğrenilmesi üzerine, Ardahan Valiliğinin 18.03.2003 tarih ve 1888 sayılı yazısıyla Çıldır İlçesinde 2 adet yurt binası bulunduğu, köy kent projesi dahilinde 200 kişilik bir öğrenci yurdu daha yapılacağı, bunların dışında bir yurdun yapılması durumunda atıl durumda kalacağı belirtilerek, ilköğretime ait hiç yurt bulunmayan Hanak İlçesinde yurt yapımının daha uygun olacağı Türkiye Yardım Sevenler Derneği İstanbul Merkezine bildirilmiştir.

Adı geçen derneğin 25.05.2003 tarihinde yurt yapımı için Milli Eğitim Bakanlığı ile protokol imzalaması üzerine Valiliğin 22.07.2003 tarih ve 5181 sayılı yazısı ile Türkiye Yardım Sevenler Derneği ile Sayın Milli Eğitim Bakanı arasında imzalanan protokol gereği Çıldır İlçesine yapılması planlanan pansiyonla ilgili varsa projelerinin, yüklenici firma ile dernek arasında yapılan sözleşme, dernek tarafından görevlendirilen ve bu işle ilgili yetkili kulman kişinin adı soyadı, Milli Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Yardım Sevenler Derneği arasında imzalanan protokolün aslının acilen Valiliğe gönderilmesi istenmiştir. Ancak istenen bilgi ve belgeler henüz Valiliğe intikal etmemiştir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı üzere söz konusu yurt yapımı ile ilgili Ardahan Valiliğince zorluk çıkarılması bir yana, yapılması zorunlu işlemler Valilikçe sürdürülmektedir. Belediye sınırları dahilinde Çıldır Belediyesince tahsis edildiği belirtilen arazi üzerinde temel atma işine mevcut mevzuat hükümleri çerçevesinde Valilikçe engel olunması mümkün değildir.

4. Ulusal Çıldır Gölü Festivali kapsamında 12 Temmuz 2003 tarihinde temel atılacağı Çıldır Belediye Başkanı ve Çıldır Kaymakamınca imzalanan davetیه ile ilan edildiği iddia edilmekte ise de, Çıldır Kaymakamının ilçede bulunmadığı dönemde (01-04 Temmuz 2003 tarihinde Antalya'da düzenlenen Mülteci Hukukuna Giriş Seminerine katıldığından) Belediye Başkanınca davetiyeler bastırılarak programın dağıtımı yapılmıştır. Festivalde temel atma töreni yapılacağı Çıldır Kaymakamlığı ve Valiliğin bilgisi dışında duyurulmuştur.

Temel atma için gerekli olan, arazi tahsisi, temel kazısı, elektrik, su bağlantısı, proje vaziyet planı, zemin etüdü yapılmadan müteahhit veya taşeron bulunmadan temel atılamayacağı herkesçe bilinmektedir. Herşeye rağmen temel atılmak isteniyorsa da buna Ardahan Valiliğince engel olunması hiçbir zaman söz konusu değildir.

Anılan derneğin Ardahan Valiliğiyle Türkiye Yardım Sevenler Derneği arasında sürmekte olan işlemler tamamlandığında ve başişçi yurt yapımı için gerekli malzeme ve ekibini temin ettiğinde bahis konusu öğrenci yurdunun temelinin atılarak inşaatına başlanacaktır.

Buna ilaveten Türkiye Yardım Sevenler Derneği İstanbul Merkezince 25.09.2003 tarihli yazı ile Çıldır İlçesinde yapılacak söz konusu Kız Öğrenci Yurdu inşaatına başlamak istediklerini bildirmeleri üzerine, Ardahan Valiliği (İl Milli Eğitim Müdürlüğünden) 08.10.2003 tarih ve 7558 sayılı yazılan ile Yurt yapımına hemen başlanabileceğini adı geçen derneğe bildirmiştir.

Arz ederim.

Abdülkadir AKSU
Bakan

3. - Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt'ün,

Ardahan Valiliğinin bazı işlemlerinin araştırılıp araştırılmayacağına,

Uğurludağ kayak tesisleri hizmet binası inşaatına,

İlişkin soruları ve İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun cevabı (7/1134,1194)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Abdülkadir AKSU tarafından yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.31.07.2003

Ensar ÖGÜT
Ardahan Milletvekili

Eğitimde Türkiye sonuncusu, halen köylerinde su olmayan ve işsizlikte ilk 5'te olan Ardahan ilimizin bu durumu, ilimizin başındaki deneyimsiz kamu görevlilerinden kaynaklanmaktadır.

Halk ile iç içe olmayan, yatırım programlarında hiçbir varlık göstermeyen, Ardahan'ın Çıldır ilçesine yurt yaptırmak isteyen hayırseverlerle protokol yapmayan ve yardımcı olmayan Ardahan Valisi Mustafa YİĞİT bu tutumundan dolayı Ardahan'a zarar vermiştir.

- 1- Ardahan Valisi Mustafa YİĞİT'in, Valilik kömür tevzii hangi tarihte ilan edilip, hangi şartlarla kime verilmiştir? Kömür satışlarında ucuz Şırnak kömürünü, pahalı Rus kömürü olarak satıp satmadığı hakkında araştırma yapmayı düşünüyor musunuz?
- 2- Ardahan Yalnızçam ormanlarında yapılan kayak merkezine ne kadar harcama yapıldığını araştırmayı düşünüyor musunuz? Kayak merkezinin ihalesi hangi şartlarla, kime verilmiştir? Bu kayak merkezi kaç TL'ye mal edilmiştir? Yapılan kayak evindeki yiyecek ve diğer harcamalar hangi kurum tarafından karşılanmaktadır?
- 3- Ardahan Valiliğinde Resmî Daireler için kitap, afiş ve katalog gibi basımı yapılan diğer işler ve kırtasiye malzemelerinin alımının ilan edilerek, ihale şartlarına göre yapılıp yapılmadığını araştırmayı düşünüyor musunuz?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Abdülkadir AKSU tarafından yazılı olarak cevaplandırılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim.18.09.2003

Ensar ÖGÜT
Ardahan Milletvekili

Yalnızçam Orman İşletme Şefliği Uğurludağı mevkiinde İl Özel İdaresi tarafından yaptırılmakta olan Uğurludağı kayak tesislerine ait hizmet binası inşaatının yer Yalnızçam Orman İşletme Şefliği tarafından incelenmiş olup:

İnceleme sonucunda, Yalnızçam ormanlarında 1970 yılında orman tahdidi yapılmış ve 15.2.1973 tarih 2728 hektar saha için Maliye Hazinesi adına orman tapusu alınmıştır.İl Özel İdare Müdürlüğüne ait 13.1.2000 tarih,18 hektarlık saha ile 25.6.1999 tarih ve 20.150 m2,lik tapulu sahanın bir kısmı ile inşaat yapılan yer orman tahdit sınırları içerisinde kaldığı tespit edilmiş alana yapılan binanın yasal olup olmadığı konusunda araştırma yapacak mısınız?

Ardahan Orman İşletme Müdürlüğü'nün 24.9.2002 tarih ve 06.kad.mülk/7.14/2721 sayılı yazı ile Ardahan Valisi Mustafa YİĞİT'e 6831 sayılı kanunun 17.maddesine göre ormanlık alanın tahsis işlemi için başvuruda bulunmasından sonra cevap istenmesine rağmen Vali Mustafa YİĞİT dilekçeye hiçbir cevap vermeden kendi isteği doğrultusunda yaptığı Yalnızçam Kayak Tesislerinin orman sınırları içerisinde kalan ve kanunsuz olan kısmının bitirilmesine olanak tanımış, resmi yollarla kendisine başvuran işletme müdürlüğüne cevap vermemiştir.Bu gerekçeler doğrultusunda Ardahan Valisi Mustafa Yiğit hakkında herhangi bir işlem yapmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Personel Genel Müdürlüğü

SAYI :B050PGM0710001-Ş/1120
KONU :

20/10/2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİ
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığına)

İLGİ : 01.10.2003 tarih ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-2878 sayılı yazınız.

Ardahan Milletvekili Ensar ÖĞÜT'ün tarafımdan yazılı olarak cevaplandırılmasını istediği soru önergelerine (7/1194, 7/1134) ait cevap aşağıya çıkartılmıştır.

Konuyla ilgili olarak yapılan inceleme sonucunda; Çıldır İlçesinde Yurt yaptırmak isteyen hayırseverlerle protokol yapılmamasının ya da yardımcı olunmaması iddialarının doğru olmadığı, malum olduğu üzere kamu yatırımlarının yapılması belirli bir inceleme ve araştırma sürecini gerektirdiği, bu sürecin öncelikle Bayındırlık işlerinde mevzuatımızla getirilen sıkı düzenlemeler ile belirli bir prosedüre bağlandığı, herhangi bir festival öncesinde düşünüldüğü festival günü gelişigüzel temel atılmasının mümkün olmadığı, öncelikli olarak yapımı düşünülen bina ile ilgili arsa tahsisi, zemin etüdü, ödenek temini ya da tahsisi, yapımçı (müteahhit) bulunması, proje yapımı, yaklaşık maliyet tespiti, temel kazısı gibi pek çok işin tamamlanmasına bağlı olduğu, nitekim Ardahan Valiliği (Milli Eğitim Müdürlüğü'nün) 22.07.2003 tarih ve 5181 sayılı yazısı üzerine yukarıda bahsedilen prosedürün bir kısmını tamamlayan ve bunu bir yazı ile Ardahan Valiliğine bildiren Türkiye Yardım Sevenler Demeği İstanbul Şubesine, Ardahan Valiliğinin (İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün) 08.10.2003 tarih ve 7558 sayılı yazısı ile inşaata başlanabileceğini bildirdiği,

Valilik Kömür Tevziinin hiçbir zaman kimseye verilmediği, Valilik Kömür Tevzii Bürosu aracılığı ile yapıldığı, Valilik Kömür Tevzii Bürosunun piyasadan en uygun şartlarda temin ettiği kömürü resmi kurumlara satışını yaparak Kurumların kömür ihtiyacını karşıladığı, 2002 yılında Valilik Kömür Tevzii Bürosunca satın alınan kömürün Ardahan ilinde bu işle iştigal eden Bademler Kömürçülük, Can Ardahan, Volkan Kömürçülük ve Koç Ticaret'e, satın alınacak kömürün özellikleri, miktar ve şartları belirtilen teklif-davetiye mektupları çıkarılarak, teklif alındığı, alınan teklifler neticesinde;

Ardahan Valiliği kömür Satın Alma ve Dağıtım Komisyonunun 23.08.2002 tarih ve 2002/01-56 nolu kararı ile teklif edilen fiyatlar uygun görülmediğinden (en düşük fiyat torbalı olarak 115 USD \$, açık olarak 108 USD \$) ihalenin iptal edildiği, aynı tarihte de iptal kararının Valilik Makamınca onaylandığı, ihalenin komisyonca iptal edilmesi üzerine ilgili firmalarda görüşme yapılarak en düşük fiyatı teklif eden İhsan KOÇ ile nakliye ve KDV dahil 98 ABD \$ anlaşmaya varıldığı, 29.08.2002 tarihinde de ithal linyit (açık) kömürü İdari ve Teknik Sözleşmesinin düzenlendiği, müteakip alımların da aynı şekilde Ardahan ilinde kömür ticareti yapan kişilerle pazarlık etmek suretiyle yapıldığı,

01.01.2003 tarihinden itibaren ise yürürlüğe giren Kamu İhale Kanunu'nun getirdiği sınırlamalar nedeniyle Valilik Kömür Tevzii Bürosunun Kömür Tevzii faaliyetinin durdurulduğu,

Valilik Kömür Tevzii Bürosunca satın alınıp tevzii edilen kömürlerin muhtelif tarihlerde yaptırılan analizlerinde, istenen teknik şartları taşıdığına Sağlık Bakanlığı Erzurum Bölge Hıfzısıhha Enstitüsü Müdürlüğü ve M.T.A Genel Müdürlüğü Maden Analizleri ve Teknolojisi Dairesi Başkanlığının Numune Analiz Raporlarından anlaşıldığı ve iddia edildiği gibi ucuz Şımak kömürünün pahalı Rus kömürü olarak alınıp-satılmadığının kesin olarak anlaşıldığı,

Ardahan ilinin Kış Turizmi açısından sahip olduğu potansiyelin değerlendirilerek harekete geçilmesi ve bunun sonucunda ilin ekonomisine katkı sağlamak amacı ile piyasada yapılan araştırma neticesinde, Yalnızçam Mevkisinde su basman üstü 440 metrekarelik kütükten günü birlik sosyal tesis inşası için Bayındırlık birim fiyatlarına göre 187.000.000.000 (yüz seksen yedi milyar) TL. keşif tutarı olan binanın 85.000.000.000 (seksen beş milyar) TL.'sı Valilik Kömür Tevzii Bürosu, 35.000.000.000 (otuz beş milyar) TL.'sı da Köylere Hizmet Götürme Birliğince karşılanarak toplam 120.000.000.000 (Yüz yirmi milyar) TL.'sına tamamlandığı, söz konusu binanın tamamlanması ile Yalnızçam Kayak Merkezinin Ardahan ili koşullarında çok yoğun ilgiyle karşılaştığı, hafta sonları yaklaşık 1000 vatandaşımızın kayak tesislerinden istifade ettiği, özel sektör yatırımlarına da öncülük edecek bu tesisin tamamlanması ile yaşanan yoğun talebin tesisin yapılmasındaki isabet derecesini de ortaya koyduğu, Kayak Merkezinin alt yapı yatırımlarının tamamlanması ve özel sektörün ilgisinin de sağlanması sonucu ekonomik nedenli göçün en yoğun yaşandığı illerden biri olan Ardahan ilinde Kış Turizminin (Kayak Turizmi) ilin ekonomisine çok önemli katkılar sağlayarak göçün azalmasına da katkı sağlayacağı,

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Personel Genel Müdürlüğü

SAYI :B050PGM0710001-Ş/
KONU:

/10/2003

-2-

Kayak Merkezinin yiyecek ve içecek giderlerinin tesislerden yararlanımlar tarafından karşılandığı, Sayın Bakanlar, Sayın Milletvekilleri ve üst düzey bürokratların Valiliğin Resmi misafiri olarak İlde bulduklarında Yalnızçam Kayak Tesislerine gidilmesi halinde, yapılan yeme ve içme giderlerinin Temsil Karşılama ve Ağırlama giderleri harcamaları kapsamında İl Özel İdare bütçesinden karşılandığı,

Ardahan Valiliğince kitap, afiş ve katalog gibi basımı yapılan işler ile kırtasiye malzemesinin satın alma işlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu Kapsamında yapıldığı, ihalenin yaklaşık maliyetine göre Kanunla getirilen sınırlamalara uyularak ilan yapılması zorunlu veya gerekli olanlar ilan edilmekte olup, bütün satın alma iş ve işlemlerinin 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa uygun olarak yürütüldüğü,

Ardahan İl Özel İdaresince Yalnızçam Köyü Çeşnar Mevkiinde ham toprak vasıflı 20 Hektar 1150 metrekare (201.150 metrekare) hazine arazisinin 25.06.1999 tarihinde 7.500.000.000 TL. bedelle, Yalnızçam Köyü Çeşnar mevkiinde ham toprak vasıflı 18 Hektar (180.000 metrekare) hazine arazisinin 13.01.2000 tarihinde 9.000.000.000 TL. bedelle Maliye Bakanlığında satın alınarak gerek Ardahan Valiliğince gerekse özel sektör tarafından ilin kalkınmasını sağlamaya yönelik turizm yatırımları için tahsis edildiği, anlaşılmıştır.

Söz konusu Kayak merkezine ait bina İl Özel İdaresince satın alınan ve bugün de İl Özel İdare mülkiyetinde bulunan toplam 381.150 metrekarelik arazi üzerinde yapılmış bulunmaktadır.

Arz ederim.

Abdülkadir AKSU
Bakan

4. - Çanakkale Milletvekili İsmail Özay'ın, Lapseki yolundaki trafik güvenliğine ve iyileştirme çalışmalarına ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakam Zeki Ergezen'in cevabı (7/1150)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yatırım programında yer alan Lapseki (200-01) DY Ayr-Bayramiç (17-25) İY.Ayr-Devlet yolunun 16-18 km.'sinde Intepe Varyantının iyileştirilmesi işi; kaza verileri, trafik yoğunluğu, çevresel analiz, ekonomik analiz, yol standartları gibi kriterler dikkate alınarak programa alındığı açıklanmaktadır. Bu açıklamalar ışığında aşağıdaki soruların Bayındırlık Bakanı Sayın Zeki ERGEZEN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

İsmail ÖZAY
Çanakkale Milletvekili

1-Bu güzergahta 1995-2000 yılları arasında 2 ölümlü kazadan daha fazla ölümlü kaza olan kaç nokta vardır ve hangi noktalardır?

2-1995-2000 yılları arasında Çanakkale girişinde (18 Mart Üniversitesi Kavşağı) kaç adet ölümlü, yaralanmalı ve maddi hasarlı kaza meydana gelmiştir?

3-2000 yılında bu kavşakta ölümlü kazalarda genç üniversiteli çocuklarımızı yitirdiğimizde Çanakkale Belediyesinin bu kavşağın düzenlenmesi için yaptığı başvurulara, İl Koordinasyon Kurulu'nda zabıtlara geçen düzenleme isteklerine neden olumsuz cevaplar verilmiştir?

4-Yapımı devam eden bu noktadaki yıllık ortalama günlük trafik sayımının sonuçları nedir? Bu güzergahtaki günlük trafik sayımının en yüksek çıktığı sayım sonucu hangi noktada bulunmuştur? Çanakkale girişindeki (18 Mart Üniversitesi Kavşağı) yıllık ortalama günlük trafik sayımı sonuçları nedir?

5-Bu güzergahtaki (Lapseki (200-01) DY Ayr-Bayramiç (17-25) İY.Ayr-Devlet yolunda hem 1.derece silt alanı hem de orman alanı olan başka bir nokta var mıdır?

6-Yapımı gerçekleştirilen bu noktalardaki ilki kuşak yapımı kaç m. olacaktır?

7-2001 yılında ihalesi yapılan yolun uygulama projesi kim tarafından yapılmıştır? Yapım süresince herhangi bir proje değişikliği yapılmış mıdır? Yapılmışsa bu değişiklik kim tarafından yapılmıştır?

8-Bilindiği gibi trafik akışı geçici olarak Intepe Yerleşkesi içinden verilmektedir. İlköğretim Okulu ve beldenin çarşısı bu geçici yol üzerindedir. Bu yoğun trafiğin bir kazaya yol açmaması için ne gibi bir önlemler alınmıştır?

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
ANKARA

SÜRELİ

SAYI : B.09.0.APK.0.22.00.00.17/ 1862
KONU : Çanakkale Milletvekili
İsmail ÖZAY'ın
Yazılı Soru Önergisi

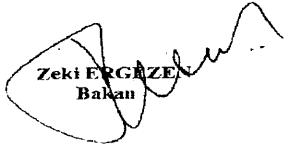
.../.../2003
21 EKİM 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 06.10.2003 tarih ve KAN.KAR.MD:A.01.0.GNS.0.10.00.02-2878 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, Çanakkale Milletvekili İsmail ÖZAY'ın, Lapseki-Bayramiç yolundaki trafik güvenliği ve iyileştirme çalışmaları hakkında, Bakanlığımıza yöneltilmiş olduğu T.B.M.M. 7/1150 Esas sayılı Yazılı Soru Önergisine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve geroğini arz ederim.

Zeki ERGÜZEN
Bakan

ÇANAKKALE MİLLETVEKİLİ
SAYIN İSMAİL ÖZAY'IN
T.B.M.M. 7/1150 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORU-1) Bu güzergahta 1995-2000 yılları arasında 2 ölümlü kazadan daha fazla ölümlü kaza olan kaç nokta vardır ve hangi noktalaradır?

CEVAP-1) Çanakkale-Lapseki-Bayramiç yolunun 550-04 kontrol kesim no.lu İntepe Varyantının 16-18. Km.lerinde, 1995-2000 yılları arasında meydana gelen 34 trafik kazasında ölü sayısı 1, yaralı sayısı 32 ve maddi hasarlı araç sayısı da 42'dir.

SORU-2) 1995-2000 yılları arasında Çanakkale girişinde (18 Mart Üniversitesi Kavşağı) kaç adet ölümlü, yaralanmalı ve maddi hasarlı kaza meydana gelmiştir.

CEVAP-2) Lapseki-Bayramiç yolunun 18 Mart Üniversitesi kavşağında; 1995-2000 yılları arasında; meydana gelen 43 kazada 2 ölü, 43' de yaralı olmuştur. Bu kavşaktaki maddi hasarlı araç sayısı ise 77 dir.

SORU-3) 2000 yılında bu kavşakta ölümlü kazalarda genç üniversiteli çocuklarımızı yitirdiğimizde Çanakkale Belediyesinin bu kavşağın düzenlenmesi için yaptığı başvurulara, İl Koordinasyon Kurulu'nda zabıtlara geçen düzenleme isteklerine neden olumsuz cevaplar verilmiştir?

CEVAP-3) 3 Kasım 2000 Tarihinde İl Koordinasyon Kurulu Toplantısında 18 Mart Üniversitesi Kavşağında acilen ışıklı sinyalizasyon düzenlemesi talep edilmiştir. Bu talep Aralık 2000 tarihinde yerine getirilmiştir.

Ayrıca, anılan kesimde 18 Mart Üniversitesince viyadük yapılması için proje hazırlanmış olup, yapılan incelemede viyadük yapılması için Yıllık Ortalama Günlük Trafik Hacminin (Y.O.G.T) oluşmadığı gözlemlenmiştir.

SORU-4) Yapımı devam eden bu noktadaki yıllık ortalama günlük trafik sayımının sonuçları nedir? Bu güzergahtaki günlük trafik sayımının en yüksek çıktığı sayım sonucu hangi noktada bulunmuştur? Çanakkale girişindeki (18 Mart Üniversitesi Kavşağı) yıllık ortalama günlük trafik sayımı sonuçları nedir?

CEVAP-4) 15.09.2003 Tarihinde Trafığe Açılan İntepe Varyantı ile 18 Mart Üniversitesi Kavşağındaki Yıllık Ortalama Günlük Trafik Sayımı Sonuçları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

(İntepe Varyantı)

YILLAR	K.K.NO.	KM	Y.O.G.T
1995	550-04	5-6	1580
1996	550-04	5-6	1558
1997	550-04	5-6	1707
1998	550-04	5-6	2080
1999	550-04	5-6	2356
2000	550-04	5-6	2297

(18 Mart Üniversitesi Kavşağı)

YILLAR	K.K.NO.	KM.	Y.O.G.T
1995	550-04	16-18	3195
1996	550-04	16-18	3152
1997	550-04	16-18	3323
1998	550-04	16-18	3491
1999	550-04	16-18	3948
2000	550-04	16-18	3830

SORU-5) Bu güzergahtaki (Lapseki (200-01)DY Ayr-Bayramiç (17-25) İY.Ayr.Devlet yolunda hem 1.derece sit alanı hem de orman alanı olan başka bir nokta var mıdır?

CEVAP-5) Bu güzergahta 1. derece sit ve orman alanı olan başka bir nokta yoktur.

SORU-6) Yapımı gerçekleştirilen bu noktalardaki iki kurp yarıçapı kaç m. olacaktır?

CEVAP-6) Yapımı gerçekleştirilen İntepe Varyantı turmanma şeritli kesim olup, bu kesimde;

Birinci Kurp Yarı Çapı 250 Metre,

İkinci Kurp Yarı Çapı 125 Metre,

İyileştirilen kesimin toplam uzunluğu ise 1200 metredir.

SORU-7) 2001 yılında ihalesi yapılan yolun uygulama projesi kim tarafından yapılmıştır? Yapım süresince herhangi bir proje değişikliği yapılmış mıdır? Yapılmışsa bu değişiklik kim tarafından yapılmıştır?

CEVAP-7) 2001 Yılında ihalesi yapılan yolun uygulama projesi Karayolları 14. Bölge (Bursa) Müdürlüğü tarafından yapılmıştır. Yapım süresince herhangi bir proje değişikliğine gidilmemiştir.

SORU-8) Bilindiği gibi trafik akışı geçici olarak İntepe Yerleşkesi içinden verilmektedir. İlköğretim Okulu ve beldenin çarşısı bu geçici yol üzerindedir. Bu yoğun trafiğin bir kazaya yol açmaması için ne gibi bir önlemler alınmıştır?

CEVAP-8) 15.09.2003 tarihinde yol trafiğe açılmıştır. Ancak, yapım çalışmaları sırasında; daha önce Karayolları bakım ayında bulunan ve şu anda terk edilen İntepe Beldesinin içinden geçen yol güzergahında ise gerekli bakım ve trafik hizmetleri Karayolları 14. Bölge Müdürlüğü tarafından verilmiştir.

5. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün, seralarda kullanılan elektriğin tarifesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mehmet Hilmi Güler'in cevabı (7/1193)

TÜRKİYE MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Hilmi Güler tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Ülkü
İzmir Milletvekili

İzmir ilinde yaklaşık 80.000 ailenin geçim kaynağı olan ve üretimleri ile ülke ekonomisine büyük katkı sağlayan seracılık sektörü, Tedaş'ın tarımsal sulama aboneleri olan seraların aydınlatma veya sulama amaçlı enerji kullanmaları halinde "ticarethane tarifesi" uygulanacağını bildirmesiyle mağdur hale gelmiştir. Tarımda desteklemenin kaldırılmasıyla bitme noktasına gelen Türk tarımı bu uygulamaya ile birlikte bir darbe daha almıştır.

Tarımsal üretim amaçlı seralar, tüccar, esnaf ve serbest meslek sahiplerinin iş görmek için kullandıkları iş yerleri değildir.

Buna göre :

- 1- Tedaş İzmir Elektrik Dağıtım Müessesesi'nin İzmir ilinde tarımsal faaliyette bulunan seralara aydınlatma ve ısıtma amaçlı enerji kullanmaları halinde ayrı bir sayaç ve ayrı bir abonelik uygulaması kaldırılacak mıdır?
- 2- Kış aylarında sulamalı tarım yapılan yerlerde sulama pompaları çalışmadığı halde harcanmayan elektriğin parası neden alınmaktadır?
- 3- Tarımsal faaliyette bulunan üreticilerimiz, iç pazarda tüketiciye ürünün daha ucuza intikal edebilmesi ve dünya pazarında rekabet imkanının artırılabilmesi için "indirimli tarımsal enerji tarifesi uygulamayı düşünmüyor musunuz?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B 15 0.APK.0.23.300- 1757

Ankara

Konu : Yazılı Soru Önergesi

16248

20 EKİM 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 06.10.2003 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-2878 sayılı yazısı

İzmir Milletvekili Sayın Hakkı ÜLKÜ'nün tarafıma tevcih ettiği 7/1193-3094 esas no'lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99'ncü maddesi gereği TEDAŞ Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN HAKKI ÜLKÜ'NÜN YAZILI SORU
ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/1193-3094 esas no'lu)**

SORU 1.2:

İzmir İlinde yaklaşık 80.000 ailenin geçim kaynağı olan ve üretimleri ile ülke ekonomisine büyük katkı sağlayan seracılık sektörü, TEDAŞ'ın tarımsal sulama aboneleri olan seraların aydınlatma veya sulama amaçlı enerji kullanımları halinde "ticarethane tarifesi" uygulanacağını bildirmesiyle mağdur hale gelmiştir. Tarımda desteklemenin kaldırılmasıyla bitme noktasına gelen Türk tarımı bu uygulama ile birlikte bir darbe daha almıştır.

Tarımsal üretim amaçlı seralar,tüccar,esnaf ve serbest meslek sahiplerinin iş görmek için kullandıkları iş yerleri değildir.

Buna göre:

TEDAŞ Genel Müdürlüğü İzmir Elektrik Dağıtım Müessesesi'nin İzmir İlinde tarımsal faaliyette bulunan seralara aydınlatma ve ısıtma amaçlı enerji kullanımları halinde ayrı bir sayaç ve ayrı bir abonelik uygulaması kaldırılacak mıdır?

CEVAP 1:

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunca, Yürürlükteki Perakende Satış ve Tarife Yapısında Kullanılan Usul ve Esaslar'ın 1.1.9. maddesinde "Tarımsal Sulama Tesisleri: Tarımsal sulama için kurulmuş sulama kooperatifleri, pompaj tesisleri ile münferit olarak tesis edilmiş tarıma dayalı arazilerin sulanmasını sağlayan elektrik tesisleridir." şeklinde tanımlanmıştır. Seralar ise anılan usul ve esaslarda ticarethane abone grubu içerisinde tanımlanmış ve tarımsal sulama abone grubundan farklı olarak özellikle ısıtma sistemleri başta olmak üzere sulaması ve aydınlatması ile bir bütün olup, ayrı bir faaliyet alanına girmektedir.

SORU 2:

Kış aylarında sulamalı tarım yapılan yerlerde sulama pompaları çalışmadığı halde harcanmayan elektriğin parası neden alınmaktadır?

CEVAP 2:

Söz konusu tarımsal sulama abonelikleri özel trafolu olmaları nedeniyle enerji tüketilmeyen dönemlere ilişkin olarak Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun 21/03/2003 tarih ve 112 sayılı Kurul Kararı ile onaylanan ve 01.04.2003 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren "Perakende Satış ve Tarife Yapısında Kullanılan Usul ve Esaslar" 3. maddesi doğrultusunda, trafonun etiket değerlerinde yer alan aktif ve reaktif kayıpları trafo kaybı olarak alınmakta olup, bu bedelin alınmaması ancak sulama yapılmayacak dönemlerde ilgili Elektrik Dağıtım Müessesesine başvurularak enerjinin kestirilmesi halinde mümkün olabilmektedir.

SORU 3:

Tarımsal faaliyette bulunan üreticilerimize, iç pazarda tüketiciye ürünün daha ucuza intikal edebilmesi ve dünya pazarında rekabet imkanının artırılabilmesi için "indirimli tarımsal enerji tarifesi uygulamayı düşünüyor musunuz?"

CEVAP 3:

4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve Kanuna istinaden yayımlanan Yönetmelikler ile Tebliğlerde tarifelerin ilgili kuruluşlarca gerçek maliyeti yansıtabilecek şekilde tespit edilmesi gerektiği belirtilmektedir. TEDAŞ Genel Müdürlüğüne bu doğrultuda mali gereksinimler ve alınan enerjinin bedeli göz önüne alınarak ve kar amacı gütmeyen, sosyal dengeler gözetilerek belirlenen elektrik enerjisi satış tarifeleri, ilgili Kanun gereği Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu onayına tabidir.

6. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Özbekistan'ın 12 nci İstiklal Yıldönümünde Ülkemizin temsil edilmediğine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Devlet Bakanı Mehmet Aydın'ın cevabı (7/1196)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorunun, Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu saygılarımla arz ederim.

Atilla BAŞOĞLU
Adana Milletvekili

59uncu Hükümet Programı, “Ortaasya Türk Cumhuriyetleri ile tarihi, kültürel ve sosyal yakınlığınıza rağmen, Türkiye'nin bu ülkelerle ilişkilerinde beklentileri karşılayamadığı gerçektir. Hükümetimiz Türk Cumhuriyetleriyle ilişkilerin en ileri noktaya taşınarak bölgenin geniş bir işbirliği alanına dönüştürülmesi için çaba sarf edilecektir.” ifadelerine yer vermekte iken;

1. Özbekistan'ın “12nci İstiklâl Yıldönümüne” katılım sağlayabildiniz mi?
2. Eğer programınızın yoğunluğu, kutlamalara katılımınıza imkan vermediyse, Özbeklerin bu en önemli gününde, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetini hangi Bakanımız temsil etmiştir?
3. Eğer söz konusu kutlamalara hiçbir bakanımız iştirak edemediyse, Dışişleri Bakanlığı Bürokratlarından Devletimizi temsil eden olmuş mudur?
4. Özbekistan Devlet Başkanına bir kutlama mesajı gönderilmiş midir?
5. Basında yer alan haberlere istinâden, yukarıda bahsedilen hususlara cevabınızın olumsuz olması halinde, Hükümet Programında yer alacak öneme sahip bir hususa, gerekli hassasiyetin gösterilmemesi, Programın ciddiyetine gölge düşürmez mi?
6. Dünya'nın merkezi tabir edilmekte olan Avrasya'nın kalbi olan Özbekistan ile ilişkilerimizde açılan bu yaranın kapatılması için bu ülke özelinde bir strateji geliştirecek misiniz?

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.004/02311

A N K A R A

KONU :

15 / 10 / 2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : a) 06.10.2003 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1196-3099/11646 sayılı yazınız.

b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 08.10.2003 gün ve B.02.0.KKG.0.12/106-236-93/4495 sayılı yazısı.

İlgi (a) yazı ile Başbakanlığa intikal ettirilen Adana Milletvekili Atilla BAŞOĞLU'nun Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız cevabı aşağıda arz edilmektedir.

59. Hükümet Programında zikredildiği üzere Hükümetimiz, Türk Cumhuriyetleriyle ilişkilerin en ileri noktaya taşınarak bölgenin geniş bir işbirliği alanına dönüştürülmesi için çaba sarfetmektedir.

Bölge ülkeleriyle ilgili ve çok taraflı ekonomik, siyasi ve diplomatik ilişkilerin daha geliştirilmesi için Hükümetimiz döneminde girişimler artırılmıştır. Bu ilişkilerin geliştirilmesi için her düzeyde temas sağlanmıştır. Başbakanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN, gerek Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı ve gerekse Başbakan sıfatıyla bölge ülkelerine seyahatler düzenlemiştir. Başta Özbekistan olmak üzere, tüm Orta Asya Türk Cumhuriyetleriyle yakın bir siyasi ilişki içerisinde bulunan Türkiye'nin son on iki yıllık tecrübesinden istifade ile Hükümetimiz, ilişkilerimizi tüm boyutlarıyla ele almaktadır. Bu çalışmanın sonucunda mevcut durumun aksayan yönleri ele alınmakta ve yeni bir strateji yapılandırılması hazırlıkları içinde bulunmaktadır.

Söz konusu soru önergesi hususunda ise;

- 1) Özbekistan'ın "12 nci İstiklal Yıldönümü"ne katılım sağlanmamıştır. Zira, bu etkinliklere katılım usulden değildir. Ayrıca, Bakanlığımıza bir davet de söz konusu olmamıştır.
- 2) Sayın Başbakanımızın kutlama mesajı Özbekistan'a iletilmiştir.
- 3) İlişkilerin bugünkü seviyesinin arzu edilen seviyede olmadığı malumdur. Ancak, son oniki yılın icraatı sonucu olarak durumun değerlendirilmesinde

SAYI : B.02.0.004/

A N K A R A

KONU :

/2003

fayda görülmektedir. İlişki ve işbirliğimizin arzu edilen seviyeye ulaşmasını teminen Bakanlığım koordinasyon görevini daha etkin biçimde yerine getirmek üzere bir çalışma yürütmektedir. Yapılan çalışmalar neticesinde oluşturulacak stratejinin T.B.M.M. ve kamuoyu ile paylaşılacağından şüphe yoktur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof.Dr.Mehmet AYDIN
Devlet Bakanı

7. - İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Vakıf-banktaki bir hesabına ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin'in cevabı (7/1227)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı sayın **Mehmet Ali ŞAHİN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kemal **KILIÇDAROĞLU**
İstanbul Milletvekili

1. Daha önce verdiğim soru önergesinde (CHP Grup Başkanlığı 24.06.2003 tarih ve 604 sayılı) 1995-1996 döneminde, Vakıflar Bankası İstanbul/Aksaray Validesultan şubesinde İstanbul Büyükşehir Belediyesinin Vakıfbank Off-Shore'a yatırılan hesabının tutarı ve bu hesaba yüzde kaçlık faiz uygulandığı sorulmuştu. Ancak gönderilen yazıda bu soruya yanıt verilmemiştir. Neden?
2. Bu uygulama hala devam etmekte midir?

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı :B.02.0.002/ 5722
Konu :

ANKARA

17/10/2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkan'ının, 06.10.2003 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/1227-3140/11836 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Kemal KILIÇDAROĞLU'nun, Bakanlığuma tevcih ettiği, 7/1227-3140 esas no'lu yazılı soru önergesi cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

VakıfBank

Genel Müdürlük

Tarih: 15.10.2003
Sayı : 156
Konu:

Sayın Mehmet Ali Şahin
Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

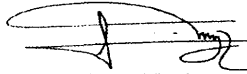
İlgi: 8.10.2003 tarih ve B.02.0.002/5608 Sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun Bakanlığınıza tevcih ettiği ve ilgede kayıtlı yazınız ile cevaplandırılması istenen soru önergesinde sorulan hususla ilgili olarak Bankamız cevabı aşağıda sunulmuştur:

Bankamızın iştiraklerinden olan World Vakıf Off Shore Banking Ltd. Kıbrıs kanunlarına göre kurulmuş ve Kıbrıs'ta faaliyet gösteren bağımsız bir kuruluştur. Adı geçen banka ile bankamız arasında sadece muhabirlik ilişkisi bulunup, söz konusu banka hesapları ve müşterilerine ilişkin bilgiler bankamızda bulunmadığından sorulan hususlara bankamızca cevap verilebilmesi mümkün değildir.

Bilgilerinize arz ederiz.

Derin Saygılarımızla,
T.VAKIFLAR BANKASI T.A.O.
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Ahmet KACAR
GENEL MÜDÜR

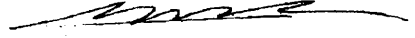
Hüseyin DURMAZ
GENEL MÜDÜR YRD.

T.C.
Devlet Bakanlığı ve
Başbakan Yardımcılığı
Tarih: 16.10.2003
Sayı: 5718

8. - İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'in, muhtarlık binalarına uygulanan elektrik fiyat tarifesine ilişkin sorusu ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Mehmet Hilmi Güler'in cevabı (7/1231)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki konuya yönelik hazırladığım sorumun Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Dr. Hilmi GÜLER tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Rıza GÜLÇİÇEK
İstanbul Milletvekili

Muhtarların kamu görevlileri olduğu, kamu hizmeti yaptıkları için muhtarlık binası olarak kullandıkları mekanlardan, elektrik faturalarını işyeri tarifesi ile ödediklerini beyan etmektedirler. Bu konuda;

1- Muhtarlık binalarının elektrik kilowat fiyatlarını, diğer kamu kuruluşlarında olduğu gibi fiyatlandırmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.15.O.APK.0.23-300- 1762
Konu : Yazılı Soru Önergesi

Ankara

21.10.2003

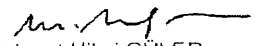
16238

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

ILGI: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 06.10.2003 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02/7/1231-3145/11874 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Ali Rıza GÜLÇİÇEK'in tarafıma tevcih ettiği, 7/1231-3145 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99. Maddesi gereği, Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. Genel Müdürlüğü'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ RIZA GÜLÇİÇEK'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/1231-3145)**

Soru :

Muhtarların kamu görevleri olduğu, kamu hizmeti yaptıkları için muhtarlık binası olarak kullandıkları mekanlardan, elektrik faturalarını işyeri tarifi ile ödediklerini beyan etmektedirler. Bu konuda;

- Muhtarlık binalarının elektrik kilowat fiyatlarını, diğer kamu kuruluşlarında olduğu gibi fiyatlandırmayı düşünüyor musunuz?

Cevap :

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun 21.03.2003 tarih ve 112 sayılı Kurul Kararı ile onaylanan ve 01.04.2003 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren "Perakende Satış ve Tarife Yapısında Kullanılan Usul ve Esaslar"ın 1.1.5. maddesinin (b) bendinde "Resmî Daire: 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu'na tabi genel ve katma bütçeli dairelerin bürolarıyla kamu kurum ve kuruluşlarının ticari olmayan bürolarıdır." hükmü yer almakta olup, muhtarlık hizmetlerinin yürütüldüğü kullanım yerlerinin bu madde kapsamında değerlendirilmesi mümkün olamamaktadır.

Ayrıca, uygulanmakta olan fiyat bakımından Resmî Daire ve Ticarethane abone grubu arasında fark bulunmamaktadır.

9. - İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'in, muhtar onaylı nüfus kağıdı örneklerinin geçerliliğine ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Abdülkadir Aksu'nun cevabı (7/1232)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki konuya yönelik hazırladığım soruların İçişleri Bakanı Sayın Abdülkadir AKSU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Rıza GÜLÇİÇEK
İstanbul Milletvekili

Köy ve mahalle muhtarlarınca onaylanmış nüfus cüzdanı örneklerinin kimi kamu kuruluşlarında, özellikle de üniversitelerde kabul edilmediği, kişilerden noter onaylı nüfus cüzdanı örneği istendiği, bize ulaşan çok sayıda şikayetten anlaşılmaktadır.

- 1- Muhtarlarımızın, nüfus cüzdanı örneğini onaylama yetkisinde bir sınırlama var mıdır?
- 2- Kamu kuruluşlarının ve özellikle üniversitelerin muhtarlarca onaylanmış nüfus cüzdanı örneklerini kabul etmemelerinin yasal bir dayanağı var mıdır?
- 3- Vatandaşlarımızın mağduriyetlerinin önlenmesi ve sorunun çözülmesi ile ilgili bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

SAYI : B050NÜV0060004.106/20183
KONU : Soru Önergesi

16/10/2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : T.B.M.M. Başkanlığının 06/10/2003 günlü ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-1232-3146/11875 sayılı yazıları.

İstanbul Milletvekili Sayın Ali Rıza GÜLÇİÇEK'in tarafıma tevcih ettiği yazılı soru önergesi incelendi.

1- Muhtarların nüfus cüzdanı örneğini onaylama yetkisinde bir sınırlama yoktur.

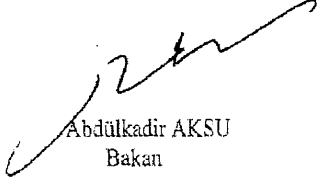
Köy ve mahalle muhtarlarının resmi işlemlerde kullanılmak üzere nüfus cüzdanı örneklerini onaylayabileceklerine dair İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünce yayımlanan 06.04.1993 tarihli ve 262 sayılı genelge halen yürürlüktedir.

Köy ve mahalle muhtarlıklarının 1587 sayılı Nüfus Kanununun 57 nci maddesi ve Nüfus ve Vatandaşlık Hizmetlerine Ait Görev ve Çalışma Yönergesinin 168 inci maddesinde geçen "Resmi daire ve kuruluşlar" kapsamında olduğu izahıtan varededir. Bu bakımdan köy ve mahalle muhtarlarının resmi işlemlerde kullanılmak üzere nüfus cüzdan örneklerini onaylamalarında kanuni bir engel bulunmamaktadır.

2- Kamu kurum ve kuruluşlarının nüfus cüzdanı örneklerini onaylama yetkileri vardır. Kamu kuruluşlarının ve özellikle üniversitelerin muhtarlarca onaylanmış nüfus cüzdanı örneklerini kabul etmemelerinin yasal bir dayanağı yoktur.

3- Vatandaşlarımızın mağduriyetlerine ilişkin bu konuda Bakanlığımıza intikal eden herhangi bir sorun bulunmamakla birlikte, hazırlanmakta olan yeni Nüfus Hizmetleri Kanunu Tasarısında nüfus cüzdanı suretini onaylama yetkisi bulunan kişiler arasında muhtarların da yer alması öngörülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdülkadir AKSU
Bakan

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

9 UNCU BİRLEŞİM

21 . 10 . 2003 SALI

Saat : 15.00

KISIMLAR

1

BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2

ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3

SEÇİM

4

OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5

MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6

GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7

SÖZLÜ SORULAR

8

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün Denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde Birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, Sunuşlar ve İşaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılmasının Genel Kurulun onayına sunulması, Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

(Genel Kurulun 11.12.2002 tarihli 8 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Gündemin Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılmasına Dair Öngörüşmeler kısmının 105 inci sırasında yer alan (10/127) esas numaralı Meclis Araştırması Önergesinin öngörüşmelerinin Genel Kurulun 21.10.2003 Salı günü birleşiminde yapılmasının Genel Kurulun onayına sunulması Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

(Genel Kurulun 14.10.2003 tarihli 6 ncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Kamu İktisadî Teşebbüsleri Komisyonu**

- 21.10.2003 Salı - Saat : 14.30
- 22.10.2003 Çarşamba - Saat : 10.30
- 23.10.2003 Perşembe - Saat : 10.30

*** Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu**

- 22.10.2003 Çarşamba - Saat: 10.00

*** Dışişleri Komisyonu**

- 21.10.2003 Salı - Saat: 10.00

*** (10/70) Esas Numaralı Meclis Araştırması Komisyonu**

- 21.10.2003 Salı - Saat: 15.30

*** Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu**

- 23.10.2003 Perşembe - Saat: 10.30

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

9 UNCU BİRLEŞİM

21 . 10 . 2003 SALI

Saat : 15.00

---

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

---

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

---

3 – SEÇİM

---

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

---

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

---

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

1. - Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 24 Milletvekilinin, Pamukbank'ın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilmesi ile ilgili iddiaların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/10) (1)
2. - Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 22 Milletvekilinin, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilen bankalar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/11)
3. - Denizli Milletvekili Mehmet Uğur Neşşar ve 26 Milletvekilinin, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu yararına çalışan vakıf, dernek gibi kuruluşlarda bağış adı altında toplanan mali kaynağın araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/12)
4. - Erzurum Milletvekili Ömer Özyılmaz ve 30 Milletvekilinin, sekiz yıllık kesintisiz zorunlu eğitim uygulamasının getirdiği sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/15)
5. - İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil ve 30 Milletvekilinin, tasarruf sahiplerinin mağduriyetine yol açan holdinglerin faaliyetlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/16)
6. - Diyarbakır Milletvekili Mesut Değer ve 34 Milletvekilinin, Diyarbakır Emniyet Müdürü Gaffar Okkan ve polis memurları cinayetinin araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/17)
7. - Diyarbakır Milletvekili Mesut Değer ve 32 Milletvekilinin, Doçent Doktor Necip Hablemitoğlu cinayetinin araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/18)
8. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalci ve 79 Milletvekilinin, İlkokul Öğretmenleri Sağlık ve Sosyal Yardım Sandığı'nın (İLKSAN) kuruluş amacından uzaklaştığı, yönetiminde usulsüzlükler ve yolsuzluklar yapıldığı iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/21)
9. - İzmir Milletvekili Canan Arıtman ve 34 Milletvekilinin, İzmir'in Karşıyaka İlçesinde otopark olarak düzenlenen bir alanla ilgili mahkeme kararlarının uygulanmadığı iddialarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/25)
10. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli ve 28 Milletvekilinin, Ankara-Mamak çöplüğü'nün yol açtığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/27)
11. - İstanbul Milletvekili Azmi Ateş ve 100 Milletvekilinin, kamu vakıfları ile kamu bünyesinde kurulu dernek ve yardımlaşma sandıkları konusunun araştırılarak, bu oluşumlardan kaynaklanan sorunların çözümü için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/28)

(1) Hükümet bulunamadığından görüşmeleri bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

12. - Zonguldak Milletvekili Harun Akın ve 115 Milletvekilinin, kuruluşundan bugüne Atatürk Orman Çiftliğinin durumunun araştırılarak içinde bulunduğu sorunların çözümü için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/30)

13. - Kars Milletvekili Selami Yiğit ve 21 Milletvekilinin, Ermenistan'daki bir nükleer santralin ülkemiz için oluşturduğu tehlikenin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/32)

14. - İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu ve 22 Milletvekilinin, sosyal güvenlik kurumlarının sorunlarının araştırılarak sosyal güvenlik sisteminin sağlıklı bir yapı ve işleyişe kavuşturulması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/33)

15. - Çanakkale Milletvekili Ahmet Küçük ve 27 Milletvekilinin, ülkemizdeki ulaşım sistemlerinin mevcut durumunun ve yol açtığı sorunların araştırılarak öncelikli, ekonomik ve güvenli ulaşım politikalarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/34)

16. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 19 Milletvekilinin, TEKEL'in özelleştirilmesinin doğuracağı sonuçların araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/35)

17. - İzmir Milletvekili Ali Rıza Bodur ve 27 Milletvekilinin, Tarışbank'ın Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devrinin ve satışının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/36)

18. - Zonguldak Milletvekili Harun Akın ve 22 Milletvekilinin, Türkiye Taşkömürü Kurumunun sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/37)

19. - Balıkesir Milletvekili Orhan Sür ve 47 Milletvekilinin, bor madeni kaynaklarımızın stratejik ve ekonomik değerinin araştırılarak gereği gibi değerlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/38)

20. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek ve 21 Milletvekilinin, bankacılık ve finans sektöründe yaşanan sorunların araştırılarak, sağlıklı bir yapı ve işleyişe kavuşturulması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/39)

21. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalıcı ve 73 Milletvekilinin, tütün üreticilerinin sorunlarının ve tütün piyasasını düzenleyen 4733 sayılı Kanunun uygulamalarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/40)

22. - Edirne Milletvekili Necdet Budak ve 45 Milletvekilinin, yağ bitkileri tarımı ile bitkisel yağ üretimindeki sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/41)

23. - Antalya Milletvekili Nail Kamacı ve 22 Milletvekilinin, doğal afetlerin yol açtığı zararların araştırılarak en aza indirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/42)

24. - Adana Milletvekili Tacidar Seyhan ve 19 Milletvekilinin, özel kurs ve dersaneler ile etüt eğitim merkezlerinin sorunlarının araştırılarak düzenli, verimli bir yapı ve işleyişe kavuşturulması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/43)

25. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu ve 39 Milletvekilinin, ülkemizin madenleri ve madencilik politikası konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/44)

26. - Tekirdağ Milletvekili Mehmet Nuri Saygun ve 19 Milletvekilinin, Trakya'da tarım ve sanayi sektörlerinin yer seçiminden ve çarpık gelişmeden kaynaklanan sorunların araştırılarak dengeli ve sağlıklı gelişmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/45)

27. - İzmir Milletvekili Canan Arıntman ve 24 Milletvekilinin, İzmir'in Konak İlçesinde ticaret merkezi olarak projelendirilen bir alanla ilgili iddiaların araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/46)

28. - Tekirdağ Milletvekili Mehmet Nuri Saygun ve 27 Milletvekilinin, Tekirdağ İli başta olmak üzere Marmara Bölgesindeki balıkçıların sorunlarının ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/47)

29. - İstanbul Milletvekili Onur Öymen ve 25 Milletvekilinin, askerî üs ve tesisler ile limanların modernizasyonu amacıyla, ABD teknik ve askerî personelinin ülkemizde bulunmasına izin verilmesine ilişkin TBMM kararına dayanan uygulamaların ve aykırılık iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/49)

30. - Zonguldak Milletvekili Harun Akın ve 42 Milletvekilinin, ERDEMİR'in mevcut durumunun ve sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/50)

31. - Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü ve 23 Milletvekilinin, tarım ve hayvancılık alanındaki sorunların araştırılarak çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/51)

32. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 27 Milletvekilinin, Adli Tıp Kurumu ve ruh ve sinir hastalıkları hastaneleriyle ilgili çeşitli iddiaların ve bu kurumların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/52)

33. - Ankara Milletvekili Mehmet Tomanbay ve 25 Milletvekilinin, Ankara'nın Gölbaşı İlçesindeki Mogan ve Eymir Göllerindeki ekolojik sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/53)

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

34. - Ankara Milletvekili Mehmet Tomanbay ve 34 Milletvekilinin, son ekonomik krizlerin nedenlerinin ve sonuçlarının araştırılarak istikrarlı ve sürdürülebilir ekonomi politikalarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/54)

35. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalçı ve 74 Milletvekilinin, 58 inci Hükümet döneminde Milli Eğitim Bakanlığındaki atamalar ve kadrolaşma iddialarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/55)

36. - Kocaeli Milletvekili Salih Gün ve 23 Milletvekilinin, SEKA'nın mevcut durumunun ve sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/56)

37. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek ve 33 Milletvekilinin, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin özelleştirilmesi konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/57)

38. - Hatay Milletvekili Züheyir Amber ve 42 Milletvekilinin, Asi Nehrinin taşmasının nedenlerinin ve yol açtığı zararların araştırılarak tazmini ve önlenmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/58)

39. - Edirne Milletvekili Rasim Çakır ve 20 Milletvekilinin, Trakya Bölgesindeki çeltik üreticilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/59)

40. - Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü ve 24 Milletvekilinin, tarım sektöründe tohum üretimi ve tohumculuğun sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/60)

41. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan ve 65 Milletvekilinin kamyoncuların ve diğer nakliyeciler esnafın sorunlarının araştırılarak çözüm yollarının belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/61)

42. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen ve 23 Milletvekilinin, İzmit Körfezindeki liman ve iskelelerin mevcut durumları ile yol açtıkları zararların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/62)

43. - Diyarbakır Milletvekili Mesut Değer ve 25 Milletvekilinin, futbol karşılaşmalarında meydana gelen istenmeyen olayların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/63)

44. - Ankara Milletvekili Mehmet Tomanbay ve 25 Milletvekilinin, Hasanoğlan Beldesindeki Millî Eğitim Bakanlığı yatırımlarının mevcut durumunun araştırılarak tamamlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/64)

45. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir ve 42 Milletvekilinin, İzmir-Harmandalı Çöplüğü'nün yol açtığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/65)

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

46. - Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 25 Milletvekilinin, çöken tünel nedeniyle Malatya-Adana demiryolunda ulaşım yapılamamasının yol açtığı zararların ve onarımın bitirilememesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/66)

47. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler ve 32 Milletvekilinin, Mersin Serbest Bölgesinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/67)

48. - Van Milletvekili Mehmet Kartal ve 29 Milletvekilinin, Van Gölündeki kirlenmenin önlenmesi ve Van İlinde turizmin geliştirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/68)

49. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen ve 31 milletvekilinin, gemi kaynaklı deniz kirliliği ile atık toplama ve arıtma hizmetleri konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/71)

50. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan ve 44 Milletvekilinin, özelleştirilme uygulamaları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/72)

51. - Manisa Milletvekili Ufuk Özkan ve 24 Milletvekilinin, Akhisar Sigara Fabrikasının faaliyete geçmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/73)

52. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 25 Milletvekilinin, taksicilerin ve diğer şoför esnafın sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/74)

53. - İzmir Milletvekili Oğuz Oyan ve 33 Milletvekilinin, Bingöl'de meydana gelen deprem felâketinin bütün yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/75)

54. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik ve 37 Milletvekilinin, Şanlıurfa İlinde elektrik enerjisi dağıtımında yaşanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/76)

55. - Bingöl Milletvekili Mahfuz Güler ve 28 Milletvekilinin, Bingöl'de meydana gelen deprem felâketinin bütün yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/77)

56. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek ve 26 Milletvekilinin, eğitilmiş gençlerin yurt dışına göç etme isteğinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/78)

57. - İzmir Milletvekili Oğuz Oyan ve 32 Milletvekilinin, konut edindirme yardımı hesapları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/79)

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

58. - Eskişehir Milletvekili Fahri Keskin ve 21 Milletvekilinin, Tıpta Uzmanlık Sınavı (TUS) konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/80)

59. - Mersin Milletvekili Mustafa Eyiceoğlu ve 23 Milletvekilinin, yaş sebze ve meyve üretimindeki ve ihracatındaki sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla, Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/81)

60. - Çankırı Milletvekili Hikmet Özdemir ve 19 Milletvekilinin, Çankırı İlinde Kuzey Anadolu fay zone civarındaki jeotermal enerji kaynaklarının araştırılarak değerlendirilmesi için alınması gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/82)

61. - Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak ve 31 Milletvekilinin, 57 nci Hükümet dönemindeki ekonomik krizlerde bazı kamu bankaları yöneticilerinin sorumluluğu ile ilgili iddiaların araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/83)

62. - Bitlis Milletvekili Vahit Kiler ve 24 Milletvekilinin, Bitlis İlinin ekonomik ve sosyal sorunlarının araştırılarak kalkınması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/84)

63. - Diyarbakır Milletvekili Aziz Akgül ve 26 Milletvekilinin, KOBİ'lerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/85)

64. - Ağrı Milletvekili Halil Özyolcu ve 21 Milletvekilinin, Ağrı İlinin ekonomik ve sosyal açılardan yeterince gelişmemesinin nedenlerinin araştırılarak kalkınması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/86)

65. - Erzurum Milletvekili Ömer Özyılmaz ve 31 Milletvekilinin, Erzurum İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/87)

66. - Diyarbakır Milletvekili Aziz Akgül ve 19 Milletvekilinin, kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/88)

67. - Diyarbakır Milletvekili Aziz Akgül ve 19 Milletvekilinin, kamu yönetiminde bilgi teknolojilerinin kullanılması ve e-devlet konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/89)

68. - Balıkesir Milletvekili İsmail Özgün ve 19 Milletvekilinin, Manyas Kuş Gölü'nün çevre sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/90)

69. - Tokat Milletvekili Mehmet Ergün Dağcıoğlu ve 21 Milletvekilinin, Tokat İlinin ekonomik, sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/91)

70. - Konya Milletvekili Remzi Çetin ve 21 Milletvekilinin, madencilik sektörünün içinde bulunduğu durumun araştırılarak altın ve bor madenleri başta olmak üzere yer altı kaynaklarımızın değerlendirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/92)

71. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu ve 21 Milletvekilinin, Adıyaman İli Besni İlçesinin tarihi ve kültürel değerlerinin korunması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/93)

72. - İstanbul Milletvekili Emin Şirin ve 21 Milletvekilinin, Türk basınının sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/94)

73. - Zonguldak Milletvekili Fazlı Erdoğan ve 23 Milletvekilinin, ülkemizdeki demir ve çelik üretimi ile ERDEMİR'in mevcut durumunun ve sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/95)

74. - Zonguldak Milletvekili Fazlı Erdoğan ve 24 Milletvekilinin, Türkiye Taşkömürü Kurumu'nun mevcut durumunun ve taşkömürü üretimindeki sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/96)

75. - Kars Milletvekili Yusuf Selahattin Beyribey ve 58 Milletvekilinin, kamu yatırımları konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/97)

76. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu ve 21 Milletvekilinin, Adıyaman İlinin ekonomik ve sosyal sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/98)

77. - Malatya Milletvekili Ahmet Münir Erkal ve 31 Milletvekilinin, kayısı ürününün ekonomik değerinin artırılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/99)

78. - Karaman Milletvekili Mevlüt Akgün ve 42 Milletvekilinin, kamuda bürokrasinin azaltılarak hizmetlerde etkinlik ve verimliliğin sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/100)

79. - Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya ve 21 Milletvekilinin, üniversite kurulacak illerin ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/101)

80. - Trabzon Milletvekili Asım Aykan ve 22 Milletvekilinin, kamuda geçici işçi statüsünde çalışanların durumu konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/102)

81. - Tunceli Milletvekili V. Sinan Yerlikaya ve 25 Milletvekilinin, Munzur Vadisi Projesi konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/103)

82. - Manisa Milletvekili Hasan Ören ve 21 Milletvekilinin, Gediz Nehrindeki kirliliğin ve tarımsal üretime etkilerinin araştırılarak havzadaki tarımın geliştirilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/104)

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

83. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü ve 27 Milletvekilinin, İzmir Aliğa Nemrut Körfezi Liman Projesi konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/105)

84. - Hatay Milletvekili Abdülaziz Yazar ve 34 Milletvekilinin, eczacıların sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/106)

85. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu ve 22 Milletvekilinin, Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla bağımsızlığını kazanan Avrasya ülkeleriyle ilişkiler konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/107)

86. - Yalova Milletvekili Muharrem İnce ve 24 Milletvekilinin, Marmara depremi sonrasında, yapılan yardımlar ve kamu ihaleleri ile ilgili iddiaların araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/108)

87. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu ve 23 Milletvekilinin, doğalgaz politikası konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/109)

88. - Ankara Milletvekili Eşref Erdem ve 22 Milletvekilinin, doğalgaz politikası konusunda ve Mavi Akım Projesi ile ilgili çeşitli iddiaların araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/110)

89. - Iğdır Milletvekili Dursun Akdemir ve 45 Milletvekilinin, sokak çocuklarının sorunlarının çözümlenebilmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/111)

90. - Erzurum Milletvekili Mustafa İlhalı ve 42 Milletvekilinin, bürokratik engellerin azaltılarak hizmetlerde etkinlik ve verimliliğin sağlanması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/112)

91. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü ve 26 Milletvekilinin, futboldaki şike iddialarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/113)

92. - Mersin Milletvekili Hüseyin Özcan ve 33 Milletvekilinin, Mersin İlinin ekonomik ve sosyal, kültürel ve kentsel sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/114)

93. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu ve 25 Milletvekilinin, TEKEL'in, özelleştirilmesinin sigara sektöründe ortaya çıkaracağı sorunların araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/115)

94. - Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 39 Milletvekilinin, ülkemizdeki demir cevheri kaynaklarının değerlendirilmesi ve demirin inşaat sektöründe kullanımı ile ilgili sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/116)

95. - Çanakkale Milletvekili Ahmet Küçük ve 21 Milletvekilinin, emeklilerin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/117)

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

96. - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkanvekilleri İzmir Milletvekili Oğuz Oyan, Mersin Milletvekili Mustafa Özyürek ve Samsun Milletvekili Haluk Koç'un, ABD askerlerinin Kuzey Irak'ta bir grup Türk Silahlı Kuvvetleri personelini gözaltına alması olayında Hükümetin yürüttüğü politika konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 102 ve 103 üncü maddeleri uyarınca bir genel görüşme açılmasına ilişkin önergesi (8/3)

97. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu ve 21 Milletvekilinin, elektrik üretim politikası ve Bölgesel Elektrik Tarifesi uygulaması konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/119)

98. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 21 Milletvekilinin, Milli Piyango İdaresinin özelleştirilmesi konusunda Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/120)

99. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli ve 25 Milletvekilinin, LPG ve akaryakıt istasyonlarının yer seçiminden kaynaklanan sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/121)

100. - Yalova Milletvekili Muharrem İnce ve 25 Milletvekilinin, beyin göçünün nedenlerinin, boyutlarının ve etkilerinin araştırılarak, önlenmesi için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/122)

101. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek ve 27 Milletvekilinin, korsan yayıncılığın tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/123)

102. - Hatay Milletvekili Züheyir Amber ve 36 Milletvekilinin, İskenderun Gümrük Başmüdürlüğünde pirinç ithalatındaki yolsuzluk ve kaçakçılık iddialarının araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/124)

103. - Ankara Milletvekili Mehmet Tomanbay ve 26 Milletvekilinin, Gazi Üniversitesindeki akçalı usulsüzlük, yolsuzluk ve ideolojik kadrolaşma iddialarının araştırılması amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/125)

104. - Trabzon Milletvekili Asım Aykan ve 25 Milletvekilinin, Trabzon-Çaykara-Uzungöl Beldesinin çevre kirliliği ve çarpık yapılaşma sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/126)

105. - İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil ve 20 Milletvekilinin, BDDK'nın İmar Bankası yönetimine el konulması sürecindeki sorumluluğunun araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/127) (**Görüşme günü : 21.10.2003 Salı**)

106. - Kütahya Milletvekili Hasan Fehmi Kinay ve 39 Milletvekilinin, geleneksel Türk el sanatları üretici ve sanatçıların sorunlarının araştırılarak, el sanatlarının geliştirilmesi, korunması ve gelecek kuşaklara aktarılması için alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, İçtüzüğün 104 ve 105 inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/128)

7 – SÖZLÜ SORULAR

1. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Ankara Büyükşehir Belediyesiyle ilgili bir Danıştay kararına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/286) (2)
2. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit'in, muhtarların özlük haklarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/287) (2)
3. - Ağrı Milletvekili Naci Aslan'ın, Başkent Öğretmenevi konaklama ücretine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/288) (2)
4. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, ülkemizdeki ABD askerî varlığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/291) (2)
5. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Dünya Turizm Fuarında Suriye'nin İskenderun ve Antakya'yı kendi sınırları içinde gösteren bir harita dağıttığı iddiasına ilişkin Dışişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/298) (2)
6. - Antalya Milletvekili Hüseyin Ekmekçioğlu'nun, yapı denetim kuruluşlarında pilot bölge seçimine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/300) (1)
7. - Antalya Milletvekili Nail Kamacı'nın, narenciye bahçelerinin imara açılmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/301) (1)
8. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, İzmir'in bazı ilçelerine bağlı köylerde Tahtalı Barajı nedeniyle yapılan yıkımların ertelenip ertelenmeyeceğine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/303) (1)
9. - Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesinden farklı inanç gruplarına ödenek ayrılıp ayrılmayacağına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/304) (1)
10. - İstanbul Milletvekili Ahmet Gürüz Ketenci'nin, İstanbul-Bakırköy-Yenimahalle'deki yeşil alanın yapılaşmaya açıldığı iddiasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/305) (1)
11. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin, verem hastalarının aşı, ilaç ve tedavilerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/306) (1)
12. - Zonguldak Milletvekili Nadir Saraç'ın, Kamu İhale Kanunu uygulamalarında orman köylülerinin mağdur edildiği iddiasına ilişkin Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/308) (1)
13. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, şekerpancarı üretimine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/310) (1)
14. - İstanbul Milletvekili Hasan Aydın'ın, okullara asılmak üzere fotoğrafını bastırıldığı iddialarına ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/314) (1)
15. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Irak'a asker gönderme konusunda ABD'nin Türkiye'yi uyardığı haberlerine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/315) (1)
16. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, ekonomiden sorumlu Devlet Bakanının açıklamalarının piyasalara etkisine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/316) (1)
17. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Diyanet İşleri Başkanının görevden ayrılmasının sebeplerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/317) (1)
18. - Sinop Milletvekili Engin Altay'ın, Sinop-Boyabat-Kargı-Ankara Karayolu Projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/318) (1)
19. - Sinop Milletvekili Engin Altay'ın, Sinop Fen Lisesi Projesinin iptal edildiği iddialarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/319) (1)

(1) Bir birleşimde cevaplandırılmamıştır.

(2) İki birleşimde cevaplandırılmamıştır.

7 – SÖZLÜ SORULAR

20. - Sinop Milletvekili Engin Altay'ın, Millî Piyango İdaresince Sinop'ta yapılması planlanan Fen Lisesi Projesine ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/320) (1)
21. - Sinop Milletvekili Engin Altay'ın, Sinop'un sınır ticareti kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/321) (1)
22. - Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, enerji üretim santrallerinin faaliyetlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/322) (1)
23. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, ABD'nin İskenderun Limanından füze sevkiyatı yaptığı iddiasına ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/325) (1)
24. - Mersin Milletvekili Hüseyin Özcan'ın, eşinin Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurusuna ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/326) (1)
25. - Mersin Milletvekili Hüseyin Özcan'ın, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Türkiye Cumhuriyeti aleyhine dava açtığı iddiasına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/327) (1)
26. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde bağlantılı karayollarının duble yol yapıp yapılmayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/328) (1)
27. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Adana-Niğde-Ankara otoyolunun yapımına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/329) (1)
28. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde Üniversitesinin bölüneceği iddiasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/330) (1)
29. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, özürülülerin ve sokak çocuklarının sorunlarına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/332) (1)
30. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, sosyal güvenlik kurumlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/333) (1)
31. - Kocaeli Milletvekili İzzet Çetin'in, Tanıtma Genel Müdürlüğünce hazırlanan "Türkiye'nin Turizm Değerleri" adlı yayına ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/334) (1)
32. - Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık'ın, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü personelinin özlük haklarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/335) (1)
33. - Yozgat Milletvekili Emin Koç'un, pancarda kota uygulamasına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/336) (1)
34. - Afyon Milletvekili Halil Ünlütepe'nin, Afyon İlinin sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/337) (1)
35. - Afyon Milletvekili Halil Ünlütepe'nin, sağlık meslek yüksekokulu mezunlarına sınavlara başvuru hakkı tanınmadığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/338) (1)
36. - Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, Irak'taki savaşın durdurulması için girişimlerde bulunulup bulunulmadığına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/339) (1)
37. - Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, Ardahan İli Göle İlçesi Halk Bankası şubesinin kapatılmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/342) (1)
38. - Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık'ın, nişasta bazlı şeker üretim kotalarına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/343) (1)
39. - Edirne Milletvekili Necdet Budak'ın, Enez Balıkçı Barınağının düzenlenmesi çalışmalarına ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/345) (1)
40. - Samsun Milletvekili Haluk Koç'un, TEKEL'in Samsun'daki tütün alımlarına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/346) (1)

7 – SÖZLÜ SORULAR

41. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in, Tokat-Almus-Akarçay Sulama Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/347) (1)
42. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in, Turhal SSK Hastanesinin ek bina ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/348) (1)
43. - Denizli Milletvekili V. Haşim Oral'ın, gözlükçülük kurslarına ve sağlık meslek yüksekokulu optisyenlik bölümü mezunlarının durumuna ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/349) (1)
44. - Samsun Milletvekili Haluk Koç'un, Samsun'daki mobil santrallerle ilgili yargı kararları konusunda Valiliğin uygulamalarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/353) (1)
45. - Samsun Milletvekili Haluk Koç'un, Samsun'daki mobil santrallerde kullanılan yakıtta ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/354) (1)
46. - Mersin Milletvekili Ersoy Bulut'un, Antalya-Mersin karayolunun Silifke-Gazipaşa bölümüne ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/355) (1)
47. - Kırıkkale Milletvekili Halil Tiryaki'nin, ihale ilanlarının yayımına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/356) (1)
48. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, Irak politikasıyla ilgili basında yer alan bazı iddialara ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/357) (1)
49. - Afyon Milletvekili Halil Ünlütepe'nin, ABD'nin İskenderun'dan Kuzey Irak'a askerî sevkiyat yaptığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/358) (1)
50. - Sinop Milletvekili Engin Altay'ın, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu yönetim kurullarında AK Parti ilçe başkanlarının görev aldığı iddiasına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/359) (1)
51. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Ankara'da Paris Caddesinde güvenlik gerekçesiyle yapılan denetime ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/360) (1)
52. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Millî Piyango biletlerinin üzerindeki bir değişikliğe ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/361) (1)
53. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Ankara Kalecik'teki Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinin ne zaman tamamlanacağına ve ayrılan ödenek miktarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/362) (1)
54. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, salıverilen tutuklu ve hükümlülerin Emniyet ve Jandarma Teşkilatlarındaki kayıtlarına ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/363)
55. - Manisa Milletvekili Ufuk Özkan'ın, TEKEL depolarındaki tütünün vassına ve satış fiyatına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/364)
56. - Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu'nun, Bingöl'ün, Kiğı ve Yedisu ilçeleri arasındaki ulaşım sorununa ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/365)
57. - Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu'nun, Antalya deniz ulaşımı projelerine ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/366)
58. - İzmir Milletvekili Enver Öktem'in, ABD Dışişleri Bakanıyla yaptığı görüşmeye ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/367)
59. - Mersin Milletvekili Ersoy Bulut'un, Mersin-Mut ve Silifke'ye bağlı bazı köylerin Göksu Nehrinden sulanması projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/368)
60. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, turizm sektörünün savaştan etkilenmesine karşı alınacak önlemlere ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/369)

7 – SÖZLÜ SORULAR

61. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün, göçmen kaçakçılığına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/370)
62. - Iğdır Milletvekili Yücel Artantaş'ın, DÖSİM'den işçi çıkarılıp çıkarılmadığına ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/372)
63. - Iğdır Milletvekili Yücel Artantaş'ın, et ithalatına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/373)
64. - Iğdır Milletvekili Yücel Artantaş'ın, Başbakanlık Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğüne ve Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliğine atanan personele ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/374)
65. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Özelleştirme İdaresi Başkanlığının Maliye Bakanlığına bağlanmasına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/375)
66. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, özelleştirme bedellerinde taksit ertelemesi yapıp yapılmadığına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/376)
67. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in, emekli gece bekçilerinin silah ruhsatı yenileme harçlarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/377)
68. - Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, gemi adamlarının zorunlu sağlık muayenelerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/378)
69. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in, TEKEL'in özelleştirilmesinin nedenlerine ve sonuçlarına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/380)
70. - Edirne Milletvekili Necdet Budak'ın, Keşan Devlet Hastanesi inşaatının ne zaman bitirileceğine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/381)
71. - Edirne Milletvekili Necdet Budak'ın, Keşan İlçe Kütüphanesi inşaatının ne zaman bitirileceğine ilişkin Kültür Bakanından sözlü soru önergesi (6/382)
72. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde'nin bazı ilçelerindeki karayolu onarım ihtiyacına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/383)
73. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin üniversite giriş sınavındaki mağduriyetlerine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/384)
74. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Bor-Kemerhisar'da kapatılan Ziraat Bankasının yeniden açılıp açılmayacağına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/385)
75. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik Kitreli Kasabasında yaşanan sel felaketinin zararlarının karşılanıp karşılanmayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/386)
76. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde İlindeki Nar Vadisinin turizme açılıp açılmayacağına ilişkin Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/387)
77. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik İlçesi Kitreli ve Duvarlı kasabalarının elektrik şebekesi yenileme çalışmalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/388)
78. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik İlçesinde uygulanacak Köy-Kent Projesinin iptalinin ne şekilde telafi edileceğine ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/389)
79. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik-Kitreli'de tarımsal sulama kuyusu çalışmalarının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/390)

7 – SÖZLÜ SORULAR

80. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik-Azatlı'da baraj veya gölet yapımı planlanıp planlanmadığına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/391)
81. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Altunhisar'da küçük sanayi sitesi yapılıp yapılmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/392)
82. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik-Kitreli'deki süt inekçiliği projesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/393)
83. - İzmir Milletvekili Enver Öktem'in Sağlık Yüksek Okulları mezunlarının atamalarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/394)
84. - İzmir Milletvekili Enver Öktem'in İzmir İlindeki depremde hasar gören yerlerin afet kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/395)
85. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Balçova jeotermal ısıtma sistemine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/396)
86. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Balçova jeotermal merkezi ısıtma sisteminin yapımına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/397)
87. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Balçova jeotermal ısıtma sisteminin maliyetine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/398)
88. - Denizli Milletvekili V. Haşim Oral'ın, Denizli'nin bazı ilçelerindeki tütün ve anason üreticilerinin sorunlarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/399)
89. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nun, RTÜK'ün yapacağı frekans ihalesinde istenen Ulusal Güvenlik Belgesine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/400)
90. - İzmir Milletvekili Enver Öktem'in, orman yangınlarının takibine ve orman çalışanlarının özlük haklarına ilişkin Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/401)
91. - Mersin Milletvekili Ersoy Bulut'un, BAĞ-KUR primlerinde yapılan artışa ve prim borçlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/402)
92. - Mersin Milletvekili Ersoy Bulut'un, özelleştirilen kuruluşlardaki özürtlü işçilerin durumuna ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/403)
93. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çamardı karayoluna ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/404)
94. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, emekli maaşlarının aylık olarak ödenip ödenmeyeceğine ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/405)
95. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde İlinde ve Çamardı İlçesinde ağaçlandırma çalışması yapılıp yapılmayacağına ilişkin Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/406)
96. - Iğdır Milletvekili Yücel Artantaş'ın, RTÜK'ün görev süresi biten üyelerinin yerine ne zaman yeni üyelerin seçileceğine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/407)
97. - Denizli Milletvekili V. Haşim Oral'ın, Irak Savaşı ve ABD'nin malî yardımına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/408)
98. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, petrol sondaj makinelerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/409)
99. - İzmir Milletvekili Enver Öktem'in, orman alanlarının değerlendirilmesi ve gelirlerinin artırılması projelerine ilişkin Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/410)

7 – SÖZLÜ SORULAR

100. - Antalya Milletvekili Atilla Emek'in, Manavgat Devlet Hastanesinin bazı ihtiyaçlarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/412)
101. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in, Mersin Bozyazı İlçe Millî Eğitim Müdürünün tayinine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/413)
102. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in, Sağlık Yüksek Okulu mezunlarının atamalarına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/414)
103. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in, Tarsus-Çamlıyayla köprü ve yol ihalesinin iptal edilmesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/415)
104. - İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'in, İmar Kanununa göre umumi hizmete ayrılan alanlarda cemevlerine yer verilip verilmeyeceğine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/417)
105. - Edirne Milletvekili Necdet Budak'ın, ÖSYM tarafından yapılan yabancı dil sınavlarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/418)
106. - Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin, SSK hastanelerindeki bazı uygulamalara ve sözleşmeli personele ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/420)
107. - Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin, SSK hastanelerinde çalışan sözleşmeli personele ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/421)
108. - Antalya Milletvekili Osman Kaptan'ın, basında yer alan kamu bankaları genel müdürlerinin maaşlarıyla ilgili habere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/422)
109. - İzmir Milletvekili Enver Öktem'in, Millî Saraylar Daire Başkanlığında çalışan geçici işçilerin sözleşmelerinin yenilenmemesine ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından sözlü soru önergesi (6/424)
110. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Kerkük'teki Türkmen ve Arapların güvenliklerine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/425)
111. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Türkiye'nin Yunanistan politikasına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/426)
112. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, lise son sınıf öğrencilerinin üniversiteye hazırlanma amacıyla rapor almalarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/427)
113. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, ülkemizdeki yabancı askerî üslerin denetimine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/428)
114. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Fransa'da soykırımı temsil ettiği iddia edilen bir anıtın açılışı karşısında Türkiye'nin tavrına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/429)
115. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nun, 4325 sayılı teşvikle ilgili Kanunun süresinin sona ermesi nedeniyle yeni bir uygulama yapıp yapılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/430)
116. - İzmir Milletvekili K. Kemal Anadolu'nun, İzmir-Bornova Yakaköy'deki orman arazileriyle ilgili uygulamaya ilişkin Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/431)
117. - İzmir Milletvekili K. Kemal Anadolu'nun yaş haddinden emekliye sevk edilen doktorlar nedeniyle İzmir'deki hastanelerdeki doktor açığına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/432)
118. - İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil'in turizm işletmelerinin KOBİ kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/433)

7 – SÖZLÜ SORULAR

119. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, İzmir-Karşıyaka İlçesinin SSK hastanesi ihtiyacına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/434)
120. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, ek göstergesi olmayan ve bir derece verilmesi uygulamasından faydalanamayan memurlara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/435)
121. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalçı'nın, Türkçe konusunda yayımlanan bir genelgeye ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/436)
122. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, isteğe bağlı sigortalıların prim borçlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/437)
123. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin, sars hastalığına karşı alınan önlemlere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/438)
124. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin, bazı sağlık uygulamalarının bedellerinin kamu kurumlarınca karşılanabilmesi için sağlık kurulu raporu istenmesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/439)
125. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, hububat taban fiyatlarının açıklanmasına ve TMO'nun yapacağı alımlara ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/440)
126. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, Şanlıurfa Devlet Hastanesi inşaatına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/441)
127. - Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün, şerbetçiotu üreticilerinin desteklenmesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/442)
128. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde İlinin doğalgaz dağıtım kapsamına alınıp alınmayacağına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/444)
129. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Altunhisar-Ulukışla Kasabasının süt inekçiliği projesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/445)
130. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Bor'da sanat evi ve müze olarak kullanılacak tarihi ev projelerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/446)
131. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit'in, Diyarbakır'daki yeni telefon santrallerinin ne zaman hizmete açılacağına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/447)
132. - Iğdır Milletvekili Yücel Artantaş'ın, yapılan atamalara ve personelle ilgili bazı iddialara ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/448)
133. - Iğdır Milletvekili Yücel Artantaş'ın, dış temsilciliklere gönderilen bir genelgeye ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/449)
134. - Afyon Milletvekili Halil Ünlütepe'nin, Dinar Devlet Hastanesinin ambulans ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/452)
135. - İstanbul Milletvekili Onur Öymen'in, Almanya'nın bir eyaletinde vatandaşlığa geçecek Türkler için yapılacak uygulamaya ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/453)
136. - Bursa Milletvekili Mehmet Küçükkaşık'ın, üretimdeki girdi fiyatlarının artmasının üretim ve istihdama etkisine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/454)
137. - Bursa Milletvekili Mehmet Küçükkaşık'ın, Bursa İlinde yapılan bazı atamalara ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/456)

7 – SÖZLÜ SORULAR

138. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit'in, Diyarbakır-Ergani'deki Çayönü antik yerleşim birimindeki kazı çalışmalarının ne zaman başlatılacağına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/458)
139. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, beyin göçüne ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/459)
140. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, Başbakanlık Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonundan burs alan öğrencilere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/460)
141. - Iğdır Milletvekili Dursun Akdemir'in, Iğdır Kâzım Karabekir Tarım İşletmesinin düşük kapasitede çalıştırılmasına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/462)
142. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, ülkemizdeki hidroelektrik santrallerine ve elektrik üretimine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/463)
143. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in, özelleştirme aşamasındaki Taşucu SEKA Akdeniz İşletmesinde çalışan personele ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/464)
144. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, basında çıkan öğretmenleriyle ilgili bazı iddialara ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/465)
145. - İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'in, yurtdışında bulunan Sivas olayı sanıklarının iadesiyle ilgili girişimde bulunulup bulunulmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/467)
146. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı'nın, Kurum İdare Kurulu kararlarının uygulanıp uygulanmadığına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/469)
147. - Eskişehir Milletvekili Fahri Keskin'in, Tıpta Uzmanlık Sınavına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/470)
148. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik İlçesinin Emniyet Amirliği binası ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/471)
149. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik İlçesinin Hükümet Konağı inşaatının ne zaman tamamlanacağına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/472)
150. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde Kültür Merkezi inşaatının ne zaman tamamlanacağına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/473)
151. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik İlçesinin PTT ve TELEKOM binası ihtiyacına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/474)
152. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik İlçesinin spor salonu ihtiyacına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/475)
153. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik İlçesinin okul ve derslik ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/476)
154. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Çiftlik İlçesinin Öğretmenevi ve Halk Eğitim Merkezi ihtiyacına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/477)
155. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Bor Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi inşaatına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/478)
156. - Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün'ün, Muğla-Milas'da Sarıçay üzerindeki yıkılan köprü'nün ne zaman yapılacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/479)

7 – SÖZLÜ SORULAR

157. - Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün'ün, yem destekleme primlerine ve hayvancılığın desteklenmesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/480)

158. - Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün'ün, sekiz yıllık eğitim için alınan vergi ve katkı payı miktarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/481)

159. - Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün'ün, dökme zeytinyağı ihracatına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/482)

160. - Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün'ün, seracılığın desteklenmesi ile tohum ithali ve üretimine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/483)

161. - Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün'ün, BAĞ-KUR ve SSK prim borçları için ödeme kolaylığı sağlanıp sağlanmayacağına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/484)

162. - Hatay Milletvekili Züheyir Amber'in, Ortadoğu ve Arap ülkelerinde çalışan Türk vatandaşlarına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/485)

163. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı'nın, yoksul öğrencilerin özel okullarda okutulması çalışmalarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/486)

164. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bir yakınının atanmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/487)

165. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bir yakınının atanmasına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/488)

166. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bazı atamalara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/489)

167. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, kardeşinin atamasına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/490)

168. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bir milletvekili eşinin bulunduğu göreve ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/491)

169. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bazı atamalara ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/492)

170. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediyesinde teftiş yapan mülkiye başmüfettişlerinin halen buldukları göreve ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/493)

171. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bazı atamalara ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/494)

172. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bazı atamalara ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/495)

173. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bazı atamalara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/496)

174. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bazı atamalara ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/497)

175. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bazı şahısların atamalarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/498)

176. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bazı atamalara ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/500)

177. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinin bazı bölümlerinden mezun olanların istihdam sorunlarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/501)

7 – SÖZLÜ SORULAR

178. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde Gebere Barajından yapılan sulamadaki ücret tarifesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/502)

179. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün, yakınlarının yetişememesi nedeniyle THY uçağının kalkışının geciktirildiği şeklinde basında çıkan haberlere ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/503)

180. - Manisa Milletvekili Ufuk Özkan'ın, Milli Piyango İdaresinin özelleştirme kapsamına alınmasının nedenlerine ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/504)

181. - Manisa Milletvekili Ufuk Özkan'ın, Milli Piyango İdaresinin özelleştirilmesine ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/505)

182. - Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım'ın, SARS hastalığına karşı ithalata yönelik önlem alınıp alınmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/508)

183. - Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Yılmazcan'ın, Hıca-Ekinözü ve Hıca-Suçatı yollarında asfaltlama çalışması yapıp yapılmayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/510)

184. - Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Yılmazcan'ın, Kahramanmaraş organize sanayi bölgesinin serbest bölgeye dönüştürülüp dönüştürülmeyeceğine ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/511)

185. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, THY sabah seferlerinde dağıtılan gazetelere ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/512)

186. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Aralık 2001- Aralık 2002 tarihleri arasındaki TRT yayınlarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/513)

187. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Adıyaman'daki organize sanayi bölgesi ve bazı küçük sanayi siteleriyle ilgili çalışmalara ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/514)

188. - Tokat Milletvekili Resul Tosun'un, SSK ve BAĞ-KUR'uların askerlik borçlanmalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/515)

189. - Tokat Milletvekili Resul Tosun'un, din kültürü dersi öğretmenlerine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/516)

190. - Tokat Milletvekili Resul Tosun'un, tarihi çinilerin envanterine ve korunmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/517)

191. - Kars Milletvekili Selami Yiğit'in, özelleştirme kapsamındaki Sarıkamış Ayakkabı Fabrikasına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/522)

192. - Manisa Milletvekili Nuri Çilingir'in, Salihli Devlet Hastanesi ek binasının ne zaman hizmete gireceğine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/523)

193. - Manisa Milletvekili Nuri Çilingir'in, Manisa-Salihli'deki bazı okul inşaatlarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/525)

194. - Antalya Milletvekili Osman Kaptan'ın, Antalya'ya doğalgaz verilip verilmeyeceğine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/526)

195. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Seferihisar'daki depremzedelere yapılacak yardımlara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/527)

196. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün, özelleştirme sonucu işten çıkarılan işçilerin durumlarına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/528)

197. - Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç'ın, özelleştirme sonucu işini kaybeden işçilerin istihdamına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/529)

7 – SÖZLÜ SORULAR

198. - İstanbul Milletvekili Berhan Şimşek'in, Necip Hablemitoğlu cinayetine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/530)

199. - İzmir Milletvekili Enver Öktem'in, ulaşım ile ilgili projelere ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/531)

200. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nun, sayısal loto sisteminin bakım ve onarım ücretine ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/532)

201. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nun, kamu kurum ve kuruluşlarına verilen Hazine Garantilerine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/533)

202. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, İzmir'in Konak İlçesindeki bazı mahallelerde heyelan tehlikesine karşı alınan önlemlere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/534)

203. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Süper Ligdeki şike ve teşvik primi iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/535)

204. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit'in, Diyarbakır-Çüngüş-Yeniköy'e ziraat teknisyeni atanıp atanmayacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/536)

205. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, tohum üretimi ve ıslahına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/537)

206. - Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, sağlık meslek lisesi mezunlarının istihdam sorununa ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/540)

207. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde ve Nevşehir TEDAŞ müdürlüklerinin borç taksitlendirmedeki farklı uygulamalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/541)

208. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde, Nevşehir ve Aksaray illerindeki çiftçilerin elektrik borçlarının taksitlendirilmesi için çalışma yapılıp yapılmayacağına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/542)

209. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, esnafın Halk Bankasından kullandığı kredinin faiz oranlarının düşürülüp düşürülmeyeceğine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/543)

210. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, hizmet sınıflarına göre memur emeklilerinin özlük haklarındaki farklılığa ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/544)

211. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, memurların ilaç katkı payında indirim yapılıp yapılmayacağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/545)

212. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde'de atıl haldeki ELSAN A.Ş.'ne ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/546)

213. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Ulukışla-Darboğaz Kasabasındaki yol ve sulama suyu kanal çalışmalarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/547)

214. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde İlindeki özelleştirilen Nimsa A.Ş.'ye ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/548)

215. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, yetiştirme yurtlarında barınan çocuklardan ilköğretimi bitiremeyenlerin istihdam sorununa ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/549)

7 – SÖZLÜ SORULAR

216. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde Devlet Hastanesinin iç onarım ve bahçe düzenleme ihalesine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/550)

217. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Ulukışla-Darboğaz Kasabasına çok programlı lise yapılıp yapılmayacağına ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/551)

218. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Ulukışla-Darboğaz Kasabası gölet projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/552)

219. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün, KPSS sınavına öğretmenlik dışındaki meslek gruplarının alınmamasının sebeplerine ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/553)

220. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün, Cezayir'deki deprem nedeniyle internet hizmetlerinin aksamasına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/554)

221. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalcı'nın, Nazım Hikmet'in bir şiirinin ders kitabından çıkarıldığı iddiasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/555)

222. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Eurovision Şarkı Yarışmasının gelecek yıl Selçuk-Efes'te yapılması için çalışma yapılıp yapılmayacağına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/556)

223. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde Misli Ovası sulama kuyularının ruhsat işlemine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/557)

224. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, bilgisayar mühendislerinin öğretmenlikte değerlendirilmesine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/558)

225. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, SSK hastanelerindeki sözleşmeli personele ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/559)

226. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, isteğe bağlı sigortalıların prim artışlarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/560)

227. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, prim borcu olan BAĞ-KUR'luların sağlık yardımından yararlanamamalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/561)

228. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, isteğe bağlı BAĞ-KUR sigortalılarının sağlık yardımı alamamalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/562)

229. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Devlete ait şeker fabrikalarında memurlara yemek verilmemesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/563)

230. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde Organize Sanayi Bölgesi Arıtma Tesisi Projesinin kredi ihtiyacına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/564)

231. - Adana Milletvekili Kemal Sağ'ın, doğalgaza yapılan zamma ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/565)

232. - Adana Milletvekili Kemal Sağ'ın, orman yangınlarını söndürmede kullanılacak uçak ve helikopterlerin kiralama ihalelerine ilişkin Çevre ve Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/566)

233. - Trabzon Milletvekili Asım Aykan'ın, bazı emekli bakan ve üst düzey bürokratlara araç ve personel tahsisine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/567)

7 – SÖZLÜ SORULAR

234. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Kilis-Elbeyli Kaymakamlığının düzenlediği bir panele ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/568)
235. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalıcı'nın, tütün alımlarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/569)
236. - İstanbul Milletvekili Onur Öymen'in, Vatikan Büyükelçiliğince İstanbul Fener Rum Patriği için kullanılan bir sıfatın düzeltilmesi için uyarı yapıp yapılmadığına ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/570)
237. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün, bir konferanstaki konuşması sırasında yaşanan bir olaya ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/571)
238. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, sağlık harcamalarına ve KDV tahsilatına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/572)
239. - İzmir Milletvekili Yılmaz Kaya'nın, Anadolu Liseleri ve Fen Liseleri Sınavı soru kitapçığındaki bir soruna ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/573)
240. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Ulukışla arası ray-bus seferlerine ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/574)
241. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Emen Ovası ıslah çalışmalarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/575)
242. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde İlindeki Üçkapılı-Çamardı yolunun asfalt sorununa ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/576)
243. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Diyarbakır'da görevli bazı öğretmenler hakkındaki soruşturma iddialarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/577)
244. - Iğdır Milletvekili Dursun Akdemir'in, Ünlendi Barajı Projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/578)
245. - Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, Başbakan'ın bir konuşmasındaki protestocunun sorgulanmasına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/579)
246. - Yozgat Milletvekili Emin Koç'un, kurum değiştiren personele ve müftü atamalarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/580)
247. - Yozgat Milletvekili Emin Koç'un, Diyanet İşleri Başkanlığından başka kurumlara geçiş yapan personele ve RTÜK'e başka kurumlardan geçen personele ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/581)
248. - İstanbul Milletvekili Güldal Okuducu'nun, sağlık meslek liselerine İlahiyat Fakültesi mezunu idareci atandığı iddiasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/582)
249. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Nevşehir karayolunun bölünmüş yol programına alınıp alınmayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/583)
250. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, yönetici atamalarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/585)
251. - Kars Milletvekili Selami Yiğit'in, Kars TELEKOM abonelerinin borçlarına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/586)
252. - Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, Türkiye Çevre Düzeni Planına ilişkin Çevre ve Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/587)
253. - Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu'nun, Karabük-Yenice İlçesindeki öğrencilerin yemek ödeneğinin kesildiği iddialarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/588)

7 – SÖZLÜ SORULAR

254. - Burdur Milletvekili Ramazan Kerim Özkan'ın, Anadolu Medeniyetleri Müzesindeki bir heykelin Burdur'da sergilenip sergilenmeyeceğine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/589)

255. - Mersin Milletvekili Ersoy Bulut'un, Anamur Belediyesinin çöp döküm alanına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/590)

256. - Tunceli Milletvekili Hasan Güyüldar'ın, Tunceli'deki kişi başına gayri safi millî hasıla miktarının nasıl belirlendiğine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/591)

257. - Ankara Milletvekili Mehmet Tomanbay'ın, Ankara-Evren-Eti Holding İlköğretim Okulu binasının fiziki şartlarının yetersizliğine ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/592)

258. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Adıyaman'da yürütülen projelere ilişkin Çevre ve Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/593)

259. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, 2000-2002 yılları arasında araç dağıtımı yapıp yapılmadığına ilişkin Çevre ve Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/594)

260. - Bursa Milletvekili Faruk Anbarcıoğlu'nun, Marmara Düzce ve Pülümür depremlerinde yıkılan kamu binalarının sorumluları hakkında yapılan işlemlere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/595)

261. - Burdur Milletvekili Ramazan Kerim Özkan'ın, LPG'li araçların taşıt vergisine ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/597)

262. - Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık'ın, Bursa-Osmangazi Belediyesi mücavir alanından çıkarılan köylerin SİT alanı içinde olup olmadığına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/598)

263. - Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık'ın, Bursa-Osmangazi Belediyesi mücavir alanından çıkarılan köylerdeki kaçak yapılara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/599)

264. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin, hemofili hastalarının tedavisinde kullanılan bir kan ürününün ithal edilip edilmediğine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/600)

265. - İstanbul Milletvekili İsmet Atalay'ın, 22 nci Dönemdeki milletvekili dokunulmazlığının kaldırılması hakkındaki istemlere ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanından sözlü soru önergesi (6/601)

266. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, ormanların korunması ile kuraklık ve erozyonla mücadele amacıyla alınacak tedbirlere ilişkin Çevre ve Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/602)

267. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Adana Büyükşehir Belediyesi çöplerinin Yüreğir İlçesinde oluşturduğu soruna ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/603)

268. - Yozgat Milletvekili Emin Koç'un, Yozgat'ta kuraklıktan zarar gören çiftçilerin durumuna ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/604)

269. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Ankara'da bir köprülül kavşak inşaatında meydana gelen göçüğe ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/605)

270. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit'in, Diyarbakır-Dicle İlçesi çiftçilerine doğrudan gelir desteği ve mazot paralarının ne zaman ödeneceğine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/607)

271. - Manisa Milletvekili Nuri Çilingir'in, hidrojen ve borun enerjide ve sanayide kullanımına yönelik çalışmalar yapıp yapılmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/608)

7 – SÖZLÜ SORULAR

272. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Ankara İlindeki köpek barınaklarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/609)

273. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, kültür merkezlerinin devredileceği haberlerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/610)

274. - Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt'ün, işsizliğe karşı alınan önlemlere ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/611)

275. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, Sayıştay denetimi dışında kalan karayolu ihalelerine ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/612)

276. - Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, Alanya-Dimçayı-Kargacık arasında bölünmüş yol yapılıp yapılmayacağına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/613)

277. - Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, Antalya-Gazipaşa İlçesinin İç Anadoluya karayolu bağlantısının sağlanmasına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/614)

278. - Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, Patara-Kalkan arasındaki karayolunun genişletilmesi ihtiyacına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/615)

279. - Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, zabıtalara silah ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/616)

280. - Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, Manavgat'ta görevli trafik ekiplerinin benzin ihtiyacına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/617)

281. - Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, yaz aylarında nüfusu artan ilçelerin güvenlik ve yönetim hizmetlerine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/618)

282. - İzmir Milletvekili Canan Arıtman'ın, İzmir-Foça'daki kazı çalışmalarının durdurulmasına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/619)

283. - Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt'ün, Ardahan'a doğalgaz verilip verilmeyeceğine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/620)

284. - Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt'ün, Türkgözü sınır kapısından mazot ithalatına ve Aktaş sınır kapısına ilişkin Başbakanından sözlü soru önergesi (6/621)

285. - Muğla Milletvekili Ali Arslan'ın, Marmaris'teki bir ilköğretim okulunda yapılan teftişe ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/622)

286. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Adıyaman İlindeki belediyelere gönderilen ödenek miktarına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/623)

287. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Adıyaman'da yürütülen projelere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/624)

288. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, özelleştirilen KİT'lere ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/626)

289. - İzmir Milletvekili K. Kemal Anadol'un, tütün alımındaki açık artırma usulüne ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/627)

7 – SÖZLÜ SORULAR

290. - Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, yolsuzlukların önlenmesi için alınması gereken tedbirlere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/628)

291. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, İzmir çevre yolu projesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/629)

292. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nun, bölgesel elektrik fiyatlandırmasının üretim üzerindeki etkilerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/630)

293. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, İzmir-Menemen İlçesinin hastane ve sağlık personeli ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/631)

294. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, İzmir ilindeki ilköğretim okullarında derslik başına düşen öğrenci sayısının azaltılması için ne gibi çalışmalar yapıldığına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/632)

295. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, elektrikte bölgesel fiyatlandırmanın doğuracağı sonuçlara ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/633)

296. - Burdur Milletvekili Ramazan Kerim Özkan'ın, Burdur-Bucak-Kızılkaya Beldesindeki Ziraat Bankası şubesinin kapatılmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/634)

297. - Burdur Milletvekili Ramazan Kerim Özkan'ın, Burdur ilinin kadın hastalıkları ve doğum hastanesi ihtiyacına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/635)

298. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, kamu çalışanlarının maaş ve ücretlerine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/636)

299. - Burdur Milletvekili Ramazan Kerim Özkan'ın, Burdur Gölündeki kirliliğin giderilmesi için yapılacak çalışmalara ilişkin Çevre ve Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/637)

300. - Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık'ın, doğrudan gelir desteği ödemelerine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/638)

301. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nun, Halkbank'ın özelleştirilmesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/639)

302. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde'de doğrudan gelir desteği ödemelerinin ne zaman yapılacağına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/640)

303. - Burdur Milletvekili Ramazan Kerim Özkan'ın, Burdur'da hayvancılığı teşvik çalışmalarına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/642)

304. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, THY uçaklarındaki bazı hizmetlere ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/643)

305. - Burdur Milletvekili Ramazan Kerim Özkan'ın, Burdur Organize Sanayi Bölgesine ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/644)

306. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, yabancı şirketlerin Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki petrol arama faaliyetlerine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/645)

307. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, ilaçta klinik paketlemeye gidilip gidilmeyeceğine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/646)

7 – SÖZLÜ SORULAR

308. - Sivas Milletvekili Nurettin Sözen'in, iş akitleri feshedilen DİV-HAN Demir Madeni çalışanlarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/647)

309. - Zonguldak Milletvekili Harun Akın'ın, Zonguldak-Devrek bölünmüş yol projesine ve Zonguldak-Ereğli yolundaki çalışmalara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/648)

310. - İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil'in, emniyet mensuplarına ödenmekte olan dikiş paralarına ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/649)

311. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, İzmir İlinde demiryolunun yer altına alınması ve metro yapımı konusunda bir çalışma olup olmadığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/650)

312. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, petrol aramalarında gerekli derinliğe inilmediği iddialarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/651)

313. - Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, ABD'nin Kuzey Irak'ta bölücü terör örgütüne destek verdiği iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/652)

314. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, Şanlıurfa İl Sağlık Müdürünün atanması ve görevden alınmasına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/653)

315. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Ekonomik ve Sosyal Konsey toplantılarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/654)

316. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programındaki bazı taahhütlere yönelik çalışmalara ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/655)

317. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, bölgesel sanayiini iyileştirilmesi çalışmalarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/656)

318. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan yatırımcılarla ilgili çalışmalara ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/657)

319. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan büyük sanayi kuruluşlarının dış piyasalara açılmasının teşvik edilmesi çalışmalarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/658)

320. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan sanayinin yeniden yapılandırılması çalışmalarına ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/659)

321. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan sanayi bölgeleriyle ilgili çalışmalara ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/660)

322. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan imalat sanayiiyle ilgili çalışmalara ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/661)

323. - Iğdır Milletvekili Yücel Artantaş'ın, Devlet İstatistik Enstitüsünün bir araştırmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/662)

324. - Iğdır Milletvekili Yücel Artantaş'ın, bazı Devlet üretme çiftliklerinin kiralanmasına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/663)

7 – SÖZLÜ SORULAR

325. - Iğdır Milletvekili Yücel Artantaş'ın, Başbakanlık Konutu ile Başbakanlık Merkez Binasında tadilat ve tamirat yapıp yapılmadığına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/664)

326. - Iğdır Milletvekili Yücel Artantaş'ın, Diyanet Takvimi İhalesine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/665)

327. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, Şanlıurfa Devlet Türk Halk Müziği korosundaki sanatçı kadrosuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/666)

328. - Bursa Milletvekili Kemal Demirel'in, Nilüfer Barajı projesine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/667)

329. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan çevre konularında sosyal refah ağırlıklı çalışmalara ilişkin Çevre ve Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/668)

330. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan gecekondularda yaşayanlara ucuz konut üretileceği ifadesine ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/669)

331. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan sağlıksız şehirleşmeye karşı yapılan çalışmalara ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/670)

332. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan doğal afetlere yönelik tedbirlerle ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/671)

333. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan bölgesel kalkınmaya yönelik çalışmalara ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/672)

334. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan turizm potansiyelini geliştirmeye yönelik çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/673)

335. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan kültür politikalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/674)

336. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan şehirlerin altyapı çalışmalarına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/675)

337. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan sosyal güvenlik politikalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/676)

338. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan genç nüfusa yönelik çalışmalara ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/677)

339. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan kamu personel rejimine yönelik çalışmalara ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/678)

340. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan sağlık alanındaki çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/679)

341. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan kültürel mirası koruma çalışmalarına ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/680)

7 – SÖZLÜ SORULAR

342. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan turizmde tanıtma projelerine ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/681)

343. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan eğitim ve öğrenimle ilgili bazı ifadelere ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/682)

344. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Hükümet Programında yer alan eğitimde yeniden yapılanmaya dönük çalışmalara ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/683)

345. - Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım'ın, Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesi inşaatına ilişkin Başbakan dan sözlü soru önergesi (6/684)

346. - Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım'ın, Gazi Üniversitesi Kastamonu Fen-Edebiyat Fakültesi binasının ödenek ihtiyacına ilişkin Başbakan dan sözlü soru önergesi (6/685)

347. - Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım'ın, İnebolu Limanının ne zaman bitirileceğine ilişkin Başbakan dan sözlü soru önergesi (6/686)

348. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, Tekel Şanlıurfa Suma Fabrikasının kapatılacağı iddiasına ilişkin Başbakan dan sözlü soru önergesi (6/687)

349. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in, üniversitelerin öğretim kadrolarına atama yapılıp yapılmadığına ilişkin Başbakan dan sözlü soru önergesi (6/688)

350. - Kars Milletvekili Selami Yiğit'in, Denizcilik Müsteşarlığında bazı çalışanların işine son verildiği iddialarına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/689)

351. - İzmir Milletvekili Ahmet Ersin'in, İzmir'in Güzelbahçe İlçesine alınan ambulansla ilgili bazı iddialara ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/690)

352. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, SSK hastane ve dispanserlerindeki kantin, kafeterya ve çay ocaklarının özelleştirilip özelleştirilmeyeceğine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/691)

353. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, eczacıların kamu kurum ve kuruluşlarından ilaç bedellerini zamanında tahsil edebilmeleri için bir çalışma olup olmadığına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/692)

354. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, İstanbul-Edirne karayolundaki yol hizmetlerine ilişkin Başbakan dan sözlü soru önergesi (6/693)

355. - Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu'nun, Antalya İl Millî Eğitim Müdürlüğü yönetim kadrolarında yapılan değişikliklere ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/694)

356. - Adana Milletvekili Kemal Sağ'ın, Adana Adli Tıp Kurumunun yerinin değiştirilip değiştirilmeyeceğine ilişkin Adalet Bakanından sözlü soru önergesi (6/695)

357. - Adana Milletvekili Kemal Sağ'ın, öğretim programından iki yabancı dilin çıkarıldığı iddialarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/696)

358. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, tüplügaz sektöründeki dağıtım payları ile vergi oranına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/697)

7 – SÖZLÜ SORULAR

359. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Adıyaman'da yürütülen projelere ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/699)
360. - Adıyaman Milletvekili Mahmut Göksu'nun, Adıyaman'da yürütülen projelere ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/700)
361. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, eczanelerin kamu kurum ve kuruluşlarından ilaç bedeli alacaklarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/701)
362. - Manisa Milletvekili Nuri Çilingir'in, Manisa'nın Salihli İlçesinde yanan orman alanlarının ağaçlandırılmasına ilişkin Çevre ve Orman Bakanından sözlü soru önergesi (6/702)
363. - Afyon Milletvekili Halil Ünlütepe'nin, Afyon'daki bir kavşak inşaatına ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/703)
364. - Balıkesir Milletvekili Sedat Pekel'in, organize sanayi bölgelerindeki elektrik ve yatırım indirimlerinin kaldırılmasına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/704)
365. - Antalya Milletvekili Feridun Fikret Baloğlu'nun, iki ilköğretim müfettişiyle ilgili iddialara ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/705)
366. - İzmir Milletvekili Vezir Akdemir'in, İzmir ilindeki okulların elektrik borçlarına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/708)
367. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, taşınmaz tarihi eserlerin çevresinde koruma alanları oluşturulmasına ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/709)
368. - İzmir Milletvekili Enver Öktem'in, İzmir'in Güzelbahçe İlçesinde hizmete giren ambulansla ilgili bazı iddialara ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/710)
369. - Burdur Milletvekili Ramazan Kerim Özkan'ın, hastalıkları nedeniyle sözleşmeleri feshedilen uzman çavuşların durumuna ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/711)
370. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in, kredi kartı faiz oranlarına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/712)
371. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in, Mersin Devlet Hastanesi çalışanlarının ödenmeyen döner sermaye ücretlerine ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/713)
372. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in, işçi ve memur emeklilerinin maaşlarında artış yapıp yapılmayacağına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/714)
373. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in, gazilerin yaşam standartlarını yükseltmek için alınacak önlemlere ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/715)
374. - Mersin Milletvekili Hüseyin Güler'in, Yapı-Yol Sendikasına üye bazı çalışanların görev yerlerindeki değişikliğe ilişkin Bayındırlık ve İskân Bakanından sözlü soru önergesi (6/716)
375. - Tekirdağ Milletvekili Enis Tütüncü'nün, Çorlu Havaalanının etkin kullanımı için alınacak önlemlere ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/717)

7 – SÖZLÜ SORULAR

376. - Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık'ın, kamu kurum ve kuruluşlarındaki sözleşmeli avukatlara ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/718)

377. - İstanbul Milletvekili Onur Öymen'in, AB limanlarındaki Türk gemilerinin eksikliklerinin tamamlanması için ne gibi önlemler alındığına ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/719)

378. - Iğdır Milletvekili Dursun Akdemir'in, Iğdır'a doğalgaz verilip verilmeyeceğine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/720)

379. - Manisa Milletvekili Nuri Çilingir'in, 2003 yılı yaş üzüm ihracat teşvikinin ne zaman verileceğine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/721)

380. - İstanbul Milletvekili Ali Rıza Gülçiçek'in, Bağdat Büyükelçisinin Irak'a asker gönderilmesiyle ilgili raporuna ilişkin Dışişleri Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/722)

381. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Topluma Kazandırma Kanunundan yararlanmak için başvuranlara ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/723)

382. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde İlindeki Yeni Hamam'ın restorasyonuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/724)

383. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde İlindeki Öküz Mehmet Paşa Kervansarayı'nın restorasyonuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/725)

384. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde İlindeki Sungurbey Bedesteni'nin restorasyonuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/726)

385. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde Kalesi'nin restorasyonuna ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/727)

386. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, gazi aylıklarında iyileştirme yapılıp yapılmayacağına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/728)

387. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Altınhisar-Yakacık Kasabası hayvancılık projesine ilişkin Tarım ve Köyşleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/729)

388. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin, Ankara Kulübüne malî destek verilip verilmeyeceğine ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/730)

389. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, şeker fabrikaları işçilerinin çalıştırılmasındaki farklılıklara ilişkin Sanayi ve Ticaret Bakanından sözlü soru önergesi (6/731)

390. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, işçi emeklilerinin maaşlarında artış yapılıp yapılmayacağına ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/732)

391. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Ulukışla-Maden Köyü Bolcardağı Maden İşletmesinin tekrar faaliyete geçirilip geçirilmeyeceğine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/733)

392. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, beden eğitimi branşındaki öğretmen adayı fazlasına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/734)

7 – SÖZLÜ SORULAR

393. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Altunhisar-Yakacık Kasabasında lise açılıp açılmayacağına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/735)
394. - Adana Milletvekili Kemal Sağ'ın, Halk Bankasının piyasa yapıcısı bankalar arasına alınmasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/736)
395. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit'in, besicilere destekleme primi ödenip ödenmeyeceğine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/737)
396. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Ziraat ve Halk Bankalarının yeni yönetimine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/738)
397. - İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil'in, okullarda alınan kayıt paralarına ilişkin Millî Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/739)
398. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, elma ithalatının yerli üreticiye etkisine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/740)
399. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, Türk Lirasının ABD Doları karşısındaki değerine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/741)
400. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, Niğde-Ulukışla Porsuk göleti sulama kanallarının ne zaman yapılacağına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/742)
401. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın, İstanbul-Sultanbeyli İlçesindeki yapıların ruhsat durumuna ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/743)
402. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, ABD'den sağlanan kredinin koşulla sağlandığı iddiasına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/744)
403. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit'in, devlet alacaklarına uygulanan gecikme faiz oranının indirilip indirilmeyeceğine ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/745)
404. - Diyarbakır Milletvekili Muhsin Koçyiğit'in, kredi kartı borçlarına uygulanan bileşik faiz oranına ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/746)
405. - Edirne Milletvekili Necdet Budak'ın, basında yer alan bir tarım projesine ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/747)
406. - Adana Milletvekili Atilla Başoğlu'nun, Adıyaman, Hakkâri ve Antalya'daki bazı tarihî eserlere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından sözlü soru önergesi (6/748)
407. - Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım'ın, ihracatçıyı teşvik amaçlı önlemler ve döviz kuruna ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/749)
408. - Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç'ın, belediyelere ayrılan yardım miktarındaki farklılıkların nedenlerine ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/750)
409. - Ankara Milletvekili Muzaffer R. Kurtulmuşoğlu'nun, BDDK tarafından el konulan bankalara ve mevduat sahiplerinin alacaklarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/751)
410. - Ankara Milletvekili Muzaffer R. Kurtulmuşoğlu'nun, futbol karşılaşmalarında yaşanan olaylara ve alınması gereken tedbirlere ilişkin Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısından sözlü soru önergesi (6/752)

7 – SÖZLÜ SORULAR

411. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nun, belediyelere yapılan parasal yardıma ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/753)

412. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu'nun, pancar üretimindeki kota uygulamasına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/754)

413. - Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım'ın, Kastamonu'ya bağlı bazı ilçe ve köylerin altyapı gereksinimlerine ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/756)

414. - Kars Milletvekili Selami Yiğit'in, tıpta üst ihtisas sınavının ÖSYM tarafından yapıpı yapılmayacağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/757)

415. - Kars Milletvekili Selami Yiğit'in, Kars-Arpaçay II. Etap Cazibe Sulaması Projesi için 2004 bütçesine ödenek konulup konulmayacağına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/758)

416. - Kars Milletvekili Selami Yiğit'in, Kars-Selim Bayburt Barajı için 2004 bütçesine ödenek konulup konulmayacağına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/759)

417. - Kars Milletvekili Selami Yiğit'in, Kars Devlet Hastanesi inşaatı için 2004 bütçesine ödenek konulup konulmayacağına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/760)

418. - Kars Milletvekili Selami Yiğit'in, Kars-Digor-Şirinköy Göleti Projesi için 2004 bütçesine ödenek konulup konulmayacağına ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/761)

419. - Manisa Milletvekili Hasan Ören'in, işyerinin sigorta bildirim zorunluluğu ile ilgili yeni bir düzenleme yapıpı yapılmayacağına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/762)

420. - Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, THY'na ilişkin Ulaştırma Bakanından sözlü soru önergesi (6/763)

421. - Antalya Milletvekili Osman Özcan'ın, Antalya Oba Çayı ıslahının ne zaman bitirileceğine ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından sözlü soru önergesi (6/764)

422. - Manisa Milletvekili Hasan Ören'in, BAĞ-KUR sigortalılarının borçlarının yeniden yapılandırılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/765)

423. - Tunceli Milletvekili V. Sinan Yerlikaya'nın, bazı imamların İTÜ Rektörü ve YÖK Başkanı hakkında verdikleri demeçlere ilişkin Devlet Bakanından sözlü soru önergesi (6/766)

424. - Ankara Milletvekili Yakup Kepenek'in, F-16 uçaklarına takılacak elektronik karşı önlem sistemlerinin transferinin ABD tarafından yasaklandığı iddiasına ilişkin Millî Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/767)

8 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/521) (S. Sayısı: 146) (Dağıtma tarihi: 2.6.2003)
2. - Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/523) (S. Sayısı: 152) (Dağıtma tarihi: 9.6.2003)
3. X - Akdeniz'de Tehlikeli Atıkların Sınırlanması Hareketleri ve Bertarafından Kaynaklanan Kirliliğin Önlenmesi Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/406) (S. Sayısı: 94'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 4.7.2003)
4. X- Yolsuzluğa Karşı Ceza Hukuku Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/285) (S. Sayısı: 211) (Dağıtma tarihi: 4.7.2003)
5. X- Türkiye Cumhuriyeti ile İspanya Krallığı Arasında Kültür Merkezleri Kurulması ve Bu Merkezlerin Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/537) (S. Sayısı: 212) (Dağıtma tarihi: 7.7.2003)
6. X- Batı Avrupa Birliği, Ulusal Temsilciler ve Uluslararası Görevlilerin Statüsü Hakkında Anlaşmanın, Türkiye Tarafından Batı Avrupa Silahlanma Örgütü Faaliyetleri ile İlgili Olarak Uygulanması ve Buna İlişkin Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/379) (S. Sayısı: 216) (Dağıtma tarihi: 14.7.2003)
7. X- Birleşmiş Milletler Hazır Barış Gücü Düzenlemeleri Sistemine Katkılar Hakkında Türkiye Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Arasında Ortak Niyet Beyanının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/429) (S. Sayısı: 217) (Dağıtma tarihi: 14.7.2003)
8. X- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/447) (S. Sayısı: 218) (Dağıtma tarihi: 14.7.2003)
9. X- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Karşılıklı Kalite Güvence Hizmetlerine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/476) (S. Sayısı: 219) (Dağıtma tarihi: 14.7.2003)
10. X- Kuzey Atlantik Antlaşmasına Romanya'nın Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/614) (S. Sayısı: 227) (Dağıtma tarihi: 21.7.2003)
11. X- Kuzey Atlantik Antlaşmasına Slovenya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/616) (S. Sayısı: 229) (Dağıtma tarihi: 21.7.2003)
12. X- Kuzey Atlantik Antlaşmasına Letonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/617) (S. Sayısı: 230) (Dağıtma tarihi: 21.7.2003)
13. X- Kuzey Atlantik Antlaşmasına Litvanya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/618) (S. Sayısı: 231) (Dağıtma tarihi: 21.7.2003)
14. X- Kuzey Atlantik Antlaşmasına Slovak Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/619) (S. Sayısı: 232) (Dağıtma tarihi: 21.7.2003)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

15. X- Kuzey Atlantik Antlaşmasına Estonya Cumhuriyetinin Katılımına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/620) (S. Sayısı: 233) (Dağıtma tarihi: 21.7.2003)

16. X- Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi : İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/469) (S. Sayısı: 238) (Dağıtma tarihi: 23.7.2003)

17. X- Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Doğal Afetlere Karşı Türk-Yunan Ortak Görev Gücü Kurulmasına İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/484) (S. Sayısı: 239) (Dağıtma tarihi: 23.7.2003)

18. X- Türkiye Cumhuriyeti ve Makedonya Cumhuriyeti Arasında Konsolosluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/493) (S. Sayısı: 240) (Dağıtma tarihi: 23.7.2003)

19. X- İş Sağlığı ve Güvenliği ve Çalışma Ortamına İlişkin 155 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/596) (S. Sayısı: 241) (Dağıtma tarihi: 23.7.2003)

20. X- İş Sağlığı Hizmetlerine İlişkin 161 Sayılı Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/597) (S. Sayısı: 242) (Dağıtma tarihi: 23.7.2003)

21. X- Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan Gaz Bağlantısının Gerçekleştirilmesi ve Türkiye Cumhuriyetinden Yunanistan Cumhuriyetine Doğal Gaz Arzına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/601) (S. Sayısı: 243) (Dağıtma tarihi: 23.7.2003)

22. X- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kebek Hükümeti Arasında Sosyal Güvenlik Konusunda Mutabakatın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/598) (S. Sayısı : 251) (Dağıtma tarihi : 28.7.2003)

23. X - Avrasya Posta Birliği Kuruluş Yasasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/435) (S. Sayısı : 258) (Dağıtma tarihi : 31.7.2003)

24. X - Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Altıncı Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/475) (S. Sayısı : 259) (Dağıtma tarihi : 31.7.2003)

25. X - Otobüs ve Otokarlarla Uluslararası Arızı Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/510) (S. Sayısı : 260) (Dağıtma tarihi : 31.7.2003)

26. X - Merkezi ve Doğu Avrupa İçin Bölgesel Çevre Merkezi Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/590) (S. Sayısı : 261) (Dağıtma tarihi : 31.7.2003)

27. - İmar Kanunu ile İmar ve Gecekondu Mevzuatına Aykırı Yapılara Uygulanacak Bazı İşlemler ve 6785 Sayılı İmar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ile İçişleri ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonları Raporları (1/624) (S. Sayısı : 267) (Dağıtma tarihi : 9.10.2003)

28. - 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Diyanet İşleri Başkanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/622) (S. Sayısı: 201) (Dağıtma tarihi: 2.7.2003)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

29. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, 24.2.1983 Tarih ve 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/121) (S. Sayısı : 210) (Dağıtma tarihi : 3.7.2003)
30. - Mardin Milletvekili Muharrem Doğan ve 22 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/23) (S. Sayısı: 129) (Dağıtma tarihi: 1.5.2003) (*)
31. - At Yarışları Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu (1/356) (S. Sayısı: 138) (Dağıtma Tarihi: 20.5.2003)
32. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalci ve 53 Milletvekilinin; 3 Mart'ın Her Yıl "Laiklik ve Öğretim Birliği Bayramı" Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/93) (S. Sayısı: 139) (Dağıtma Tarihi: 20.5.2003) (*)
33. - Bayburt Milletvekili Ülkü Güney'in; Bayburt İlinde Konursu, Gökçedere ve Masat Adıyla Üç Yeni İlçe Kurulmasına Dair Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/17) (S. Sayısı: 140) (Dağıtma tarihi: 22.5.2003) (*)
34. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İhtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/140) (S. Sayısı: 161) (Dağıtma tarihi: 11.6.2003)
35. - Bitlis Milletvekili Edip Safder Gaydalı'nın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/114) (S. Sayısı: 176) (Dağıtma tarihi: 17.6.2003)
36. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın; 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa "Geçici Ek Madde" Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/139) (S. Sayısı: 245) (Dağıtma tarihi: 24.7.2003)
37. - Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/645) (S. Sayısı : 250) (Dağıtma tarihi : 28.7.2003)
38. - Artvin Milletvekili Orhan Yıldız ve 3 Milletvekilinin; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/169) (S. Sayısı: 255) (Dağıtma tarihi: 28.7.2003)
39. - Artvin Milletvekili Orhan Yıldız ve Üç Milletvekilinin; Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/173) (S. Sayısı: 256) (Dağıtma tarihi: 28.7.2003)
40. - Olağanüstü Hâl Bölge Valiliği İhdası Hakkında Kanun Hükmünde Kararnemeye Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ile İçişleri ve Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/647) (S. Sayısı : 268) (Dağıtma tarihi : 15.10.2003)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Hükümet bulunamadığından görüşmeleri bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

Dönem : 22

Yasama Yılı : 1

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 250)

Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/645)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-670/3228

11.7.2003

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 27.6.2003 tarihinde kararlaştırılan “Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Türk nüfus sisteminin ve nüfus hizmetlerinin ilk yasal dayanağını 14 Ağustos 1330 tarihli Sicilli Nüfus Kanunu oluşturmaktadır.

Bu Kanun Cumhuriyet öncesinde ve sonrasında olmak üzere 60 yıl süreyle yürürlükte kalmıştır. Nüfus kütükleri ve kütükler üzerindeki işlemler bu Kanunun anlayışı, ilkeleri ve kavramları doğrultusunda yürütülmüştür.

Atatürk inkılapları sırasında yürürlüğe konulan çeşitli yasalar, nüfus kütüklerinin yazı dili, sayıları ve takvim başlangıcı gibi tescil işlemine yönelik pek çok hususu değiştirmiştir.

Bir yandan bu değişikliklerin etkisi ve diğer yandan toplum hayatının farklılaşması sonucunda yeni düzenlemelerin yapılması ihtiyacı ortaya çıkmış ve nihayet 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanunu kabul edilerek 1.9.1974 tarihinde yürürlüğe konulmuştur.

Ancak, 1587 sayılı Kanunun başarısının 1543 sayılı Genel Nüfus Yazımı Kanunu gereğince ülkemizde yapılacak genel bir nüfus yazımına ve bu yazım sonucunda tesis edilecek nüfus kütüklerine dayandırılması ve bu genel nüfus yazımının yurt içinde ve yurt dışında meydana gelen önemli olaylar nedeniyle yapılamamış olması, 1587 sayılı Nüfus Kanununun uygulanmasında çeşitli sıkıntı ve duraksamalarla karşı karşıya kalınmasına neden olmuştur.

Bu sıkıntı ve duraksamaları ortadan kaldırmak ve nüfus idarelerinin ülkedeki gelişmelere paralel olarak düzenlenmesini sağlamak amacıyla 1587 sayılı Nüfus Kanunu zaman zaman gözden geçirilmiş ve tıkanmaya neden olan hükümlerde değişiklikler yapılmıştır.

Gerek vatandaşların gerekse Devletin günün teknolojik imkânlarından daha iyi yararlanması amacıyla Mernis Projesi uygulamaya konulmuştur.

E-Devlet kavramı içerisinde daha etkin bir kurum, daha etkin Devlet ve dolayısıyla vatandaşın daha iyi hizmet etmek bilinci ve sorumluluğu ile Mernis Projesi kapsamında nüfus idarelerinin

tümünde hizmet on-line olarak yürütülmekte, kişinin nüfus kaydı hangi ilçede olursa olsun, işlem kısa sürede tamamlanabilmektedir.

Bu nedenle nüfus kütüklerinin yapısını bozan, mükerrer kayıt oluşmasına ve aile esasının bozulmasına neden olan yer değiştirme işleminin kaldırılması gerekmektedir.

Tasarı, yer değiştirme işlemleri nedeniyle meydana gelen emek ve zaman kaybının ortadan kaldırılarak, millî ekonomiye getirdiği görünmeyen yükün hafifletilmesi amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇESİ

Madde 1. - Madde ile, 1587 sayılı Nüfus Kanununun 28 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Söz konusu 28 inci madde, kişi ve ailelerin yeni yerleştikleri yere iki ay içinde nüfus kayıtlarını nakletmelerini öngörmektedir.

Bu uygulamadan dolayı nüfus kütüklerinde çok sayıda mükerrer kayıt oluşmakta ve aile bütünlüğünün bozulması nedeniyle mahkemelerdeki veraset kararlarının alınması çok uzun sürmektedir.

Öte yandan Mernis Projesi gereğince nüfus kütüklerimizde kayıtlı bulunan ölü ve sağ yaklaşık 127 milyon nüfus kaydının, bilgi işlem ortamına aktarılması ve nüfus kayıtlarının merkezi bir sistemle tutulması sebebiyle yer değiştirme işlemine de ihtiyaç duyulmamaktadır.

Mernis Projesi uygulaması ile kayıtlı olunan yer dışında oturan kişilerin gerekli bilgi ve belgeleri olay türüne göre 1-10 dakika ile ifade edilebilecek süre içinde temin edebilmektedirler.

Bu nedenle uygulama gereksinimi kalmayan 1587 sayılı Kanunun 28 inci maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 2. - Yürürlük maddesidir.

Madde 3. - Yürütme maddesidir.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu

23.7.2003

Esas No. : 1/645

Karar No. : 42

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İçişleri Bakanlığınca hazırlanarak Bakanlar Kurulunca, 11. 7. 2003 tarihinde Başkanlığınıza sunulan, "Nüfus Kanununun Bir Maddesinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Tasarısı", Başkanlığınızca, 17. 7. 2003 tarihinde, Komisyonunuza havale edilmiş ve Komisyonumuz 23. 7. 2003 tarihli 17 nci toplantısında, İçişleri ve Adalet bakanlıkları temsilcilerinin de katılımıyla Tasarıyı inceleyip görüşmüştür.

Nüfus Kanununa göre ikametgâh değişikliği durumunda, ilgililerin, iki ay içerisinde, nüfus kayıtlarını yeni yerleştikleri yere nakletmeleri gerekmektedir. Bu uygulamadan dolayı nüfus kütüklerinde mükerrer kayıtlar oluşmakta, nüfus kayıtlarında aile bütünlüğü kaybolmakta ve bu nedenle kamu hizmetlerinin yürütülmesinde aksaklıklar ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde MERNİS projesinin uygulamaya konmasıyla birlikte, nüfus hizmetleri on-line olarak yürütülebilmekte, kişinin nüfus kaydı nerede olursa olsun bu kayıtlara hızlı bir biçimde ulaşılabilir. Tasarı ile hizmetlerin

yürütülmesinde karışıklıklar çıkaran ve gerekliliğini yitirmiş bulunan Nüfus Kanununun söz konusu maddesi yürürlükten kaldırılmaktadır.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmeler sırasında, şu görüşler ileri sürülmüştür:

Tasarı ile kaldırılması öngörülen nüfus nakil işlemleri, uygulamada kısmen uygulanabilmektedir. Örneğin Çankaya İlçesinde 1,5 milyona yakın kişi oturduğu halde, nüfus kütüklerinde kayıtlı olarak sadece 207 bin civarında kayıtlı kişi gözükmektedir. Yine İstanbul İlinin nüfusu 12 milyona ulaştığı halde, İstanbul nüfusuna kayıtlı kişi sayısı 1900'dur. Dolayısıyla bu maddenin uygulamada işlevini yitirmiş olduğu söylenebilir.

Nüfus Kanununun 28 inci maddesinin uygulanmasıyla, nüfus kütüklerinde kişilerin, ailelerin doğum yerleriyle olan bağları kopmaktadır. Bu maddenin yürürlükten kaldırılmasıyla, vatandaşların soylarıyla, doğum yerleriyle olan bağları korunmuş ve bilinmiş olacaktır.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerden sonra Tasarı ile gerekçesi benimsenmiş, maddelerinin görüşülmesine geçilmesi kararlaştırılmıştır.

Tasarının, Nüfus Kanununun, söz konusu 28 inci maddesini yürürlükten kaldıran 1 inci maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 2 nci ve 3 üncü maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Kâtip
<i>Tevfik Ziyaeddin Akbulut</i>	<i>Ali Sezal</i>	<i>Muharrem Tozçöken</i>
Tekirdağ	Kahramanmaraş	Eskişehir
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Küçükaydın</i>	<i>Şevket Gürsoy</i>	<i>Reyhan Balandı</i>
Adana	Adıyaman	Afyon
Üye	Üye	Üye
<i>Şevket Orhan</i>	<i>Ali Yüksel Kavuştu</i>	<i>Mehmet Sait Armağan</i>
Bursa	Çorum	Isparta
Üye	Üye	Üye
<i>Sıdika Sarıbekir</i>	<i>Nusret Bayraktar</i>	<i>Hakkı Ülkü</i>
İstanbul	İstanbul	İzmir
Üye	Üye	Üye
<i>Serpil Yıldız</i>	<i>Mehmet S. Kesimoğlu</i>	<i>Ali Oksal</i>
İzmir	Kırklareli	Mersin
Üye	Üye	Üye
<i>Selami Uzun</i>	<i>Mehmet Kartal</i>	<i>Şükrü Önder</i>
Sivas	Van	Yalova
	Üye	
	<i>Mehmet Erdemir</i>	
	Yozgat	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**NÜFUS KANUNUNUN BİR MADDESİNİN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 5.5.1972 tarihli ve 1587 sayılı Nüfus Kanununun 28 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**NÜFUS KANUNUNUN BİR MADDESİNİN
YÜRÜRLÜKTEN KALDIRILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - Tasarının 2 nci maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. - Tasarının 3 üncü maddesi, Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı V.

M. H. Güler

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı V.

M. V. Gönül

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı V.

B. Yıldırım

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı V.

H. Çelik